

Upravištvost: Ljubljana, Analijska
ulica 6. — Telefon št. 3122, 3123.
3124, 3125, 3126
Inseratni oddelček: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3392, 3492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.
Štampari pri post. čk. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180.
Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan, razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:

Ljubljana, Knafjeva ulica 5. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Rdeči križ

Letošnji teden Rdečega križa, ki se začel z današnjim dnem, stoji v znamenju 60letnice obstoja Rdečega križa nekdanje Srbije, ki se je po osvobojevanju razširil v Rdeči križ celotne Jugoslavije. Ob tem jubileju se vsa Jugoslavija spominja najvišje dobrodelne organizacije, ki je razpredena po vseh naših pokrajinah in ki v znamenju rdečega križa združuje k človekoljubju in medsebojni pomoči v mirnem in vojnem času vse dele našega naroda in vse med nami živeče narodne manjšine.

Mednarodna organizacija, ki je potekla iz zasebne pobude in prvotno opravljala človekoljubno delo samo v vojnih časih, skrbela za ranjene in bolne vojake, je kmalu postala v vseh kulturnih državah na pol službena ustanova. Tudi Rdeči križ je imel svojo idejo, in ta je bila: Človekoljubje je silnejše od sovraštva, ranjeni in oboleli bojevniki niso več sovražniki, marveč ljudje, ki jim je treba po človeško pomagati. Morala so poteti dolga stoletja, preden so krščanski narodi spoznali to nujno posledico velikega verskega nauka o ljubezni do bližnjega. Če ni mogoče preprečiti vojne, je treba vsaj ublaževati njene posledice in pomagati tistim, ki so postali nje žrtve. Na idejo in ustanovitve Rdečega križa je nesporno vplivala prosvetljenska miselnost, ki je povzdignila vrednost človeškega življenja in pravice posameznika. Z ženevsko konvencijo o Rdečem križu je bil izvršen velik korak k uveljavljanju človekoljubnih načel v praksi, četudi so dvomljivi lahko še nadalje majali z glavami in vpraševali: Ali je to človekoljubje, če se ljudje ubijajo v vojni in postanejo šele ranjeni deležni obzirnosti in skrbi? Toda poznavalec človeške narave in zgodovine je vedel, da se tako vprašanja rešujejo le v etapah in po stoletjih, morda tisočletnih miselnih borbah. Četudi ni mogoče odpraviti vojne, je vendar mogoče olajšati usodo njenih žrtev!

Po plodoviti vzpodbudi, ki jo je dal L. 1869. sloveči učenjak Virchow, se je Rdeči križ spremenil iz ustanove za vojne čase v organizacijo, ki deluje tudi v mirnih časih. Njegov program se je razširil na delo za lajšanje socialne, gospodarske in pravne bede. Rdeči križ je postal vodilni organ javne dobrodelnosti, vez med vsemi sloji prebivalstva in vez med vsemi kulturnimi narodi, zakaj civilizirane države so zagotovile Rdečemu križu posebne pravice in izjemno mesto med dobrodelnimi organizacijami. Tako se je Rdeči križ spremenil v socialno koristno ustanovo ter prevzel v mnogih deželah del skrbstva za bolnike, siromašno in pohabljenost deco, za tuberkulozne, za dolgečane in njihove zapuščene matere itd. Zastava z rdečim križem, ki je plapolala na mnogih bojiščih kot opomin in znamenje, je v mirnih časih označevala mnoge karitativne in zdravstvene zavode; znak rdečega križa so z zavestjo poštrevne službe trpečemu sočloveku prilele nositi bolniške sestre Rdečega križa; ob raznih katastrofah, ki so zadale ljudi, se je vedno pojavljala tudi pomoč v znamenju rdečega križa.

Tako je pred šestdesetimi leti ustanovila Rdeči križ tudi mala Srbija in eden prvih reformatorjev njenega zdravstva, dolgoletni politik in plodoviti pisatelj dr. Vladan Djordjević je postal njegov prvi predsednik. Zastava Rdečega križa je srmejala srbske čete skozi vse vojne; vila se je povsod, kjer so v dimu požarov in v toči sovražnih krogel plapolale zastave zmagovitih polkov. Spremljala je srbske čete na legendarno Kosovo polje in nekaj let pozneje na njihovi poti preko albanske Golgoe; bila je stalna priča strašne borbe zoper epidemije, ki jih je razširila vojna in ki so — kakor zlasti negasti legar — naravnost kosile prebivalstvo mnogih šumadijskih krajev.

Z druge strani pa se moramo ob tej priliki spominjati velikega dela, ki ga je izvrševal mednarodni Rdeči križ med svetovno vojno po vsem svetu. Prav posebnih zaslug so si pridobile organizacije Rdečega križa v nevtralnih državah; spominimo se samo njihovega posredovanja stikov z ujetniki repatriacije invalidnih ujetnikov, skrbi za počitek zveze preko mej itd. V vojnih časih, ko zmeda in strah, razdejajna in bolezninolikani spreminjajo sliko normalnega življenja in onemogočajo uspešno medsebojno pomoč, se prav posebno čuti blagodejni obstoj organizacije, čije funkcije, člani in osebe ne smejo izgubiti miru in razsodnosti in morajo prav v katastrofalnih trenutkih uveljaviti svoj zvišeni namen: službo trpečemu človeku.

Živimo v zelo motnih časih, ko se ladja miru nevarno maje na vzburanih valovih. Zaupajmo krmlarjem, da jo obvarujejo katastrofe, toda bodimo tudi pripravljeni na obrambo golega obstoja celote in poedincev, države in naroda. V tem času, ki ne odpira posebno vabljivih pogledov v bodočnost, času notranjih in zunanjih nevarnosti, se pomen Rdečega križa dviga nad normalno. Rdečemu križu je dala sodobna vojna tehnika novo, usodno nalogo: pripravljati prebivalstvo za obrambo pred letalskimi napadi. Čim bolj se rišejo v

Za kulisami ženevskega zasedanja

FRANCIJA UBIRA NOVA POTA?

Pariz bo posvečal odslej glavno pažnjo gospodarskim vprašanjem in bo skušal na tej osnovi izgladiti mednarodna nasprotja

Pariz, 19. septembra. b. V dobro informiranih političnih krogih se že nekaj tednov vztrajno šušlja o tem, da pripravljajo Francija velike spremembe v svoji zunanje-politični liniji. Njena pasivnost v pogledu zasledovanja mednarodnih dogodkov, nasproti katerim je Francija izgubila vso nekdanjo iniciativnost, je začela v krogih, ki so blizu zunanjemu ministru, vzbujati že resno zaskrbljenost in bojazen, da ne bi končno Pariz ostal popolnoma osamljen. Zavlačevanje konference lokarnskih sil zaradi novih nemških in italijanskih pomislekov pa je dalo oovod za novo vzemirjenost. Na Quai d'Orsay prihajajo sedaj do spoznanja, da se na teh osnovah zapadne velesile ne bodo mogle sporazumeti glede novega Lokarna, ker se Nemčija izmika političnim razgovorom; istočasno sprčo neugodnega gospodarskega položaja čedalje bolj pritiska na gospodarska pogajanja, ki naj bi po njenem mnenju tvorila uverturo k poznejšim političnim konferencam. Pariz je doslej nasprotoval tej berlinski tezi, ker je smatral politično razčiščenje položaja za predpogojo poznejše ureditve gospodarskih odnošajev.

Nedavni obisk predsednika nemške narodne banke dr. Schachta v Parizu in temu obisku sledeči razgovori francoskega trgovinskega ministra Bastideja v Berlinu so že dali slutiti, da pripravljajo Quai d'Orsay temeljit preokret v tem pogledu. Sprčo, ovir, v katere je sproti zadevalo dosedanje francosko stališče, se je pojavila zamisel popolne preorientacije francoske zunanje-politične linije v tem smislu, da bi Francija odslej ne odklanjala več tako kategorično potrebe po ureditvi gospodarskih odnošajev, četudi bi med tem še ne prišlo do razčiščenja političnega položaja. V tem pravcu naj bi Francija celo sama podvzela nekaj novih pobud, ki bodo vsaj posredno nevedno vplivale tudi na omiljenje sedanje politične napetosti. To namero francoske vlade izdaja sedaj tudi oficijozni »Tempe«, ki podrobno navaja iniciative, ki jih bo za kulisami sedanjega ženevskega zasedanja sprožil na tem polju francoski zunanji minister Delbos, in pri tem poudarja, »da bodo ekonomska vprašanja igrala pri teh pobudah glavno vlogo«. Francoska vlada je prišla do spoznanja, da bo delo za mir toliko uspešnejše, kolikor bolj se bodo zboljšali in razvili gospodarski odnošaji med narodi. S to gospodarsko akcijo naj bi Francija sekundarno političnim naporom Londona, ki si prav tako kakor Pariz prizadeva, da bi čimprej prišlo do razčiščenja sedanje neznosne situacije.

S tega vidika bodo velikega pomena zlasti razgovori, ki jih bo imel za kulisami ženevskega zasedanja francoski zunanji minister Delbos, ki je prišel v Ženevo s preciznimi direktivami francoskega kabineta. V diplomatskih krogih pripisujejo posebno važnost Delbosovim pobudam glede nadaljevanja razorožitvenih razgovorov, katerih nujnost bo Francija utemeljevala sedaj predvsem z gospodarske plati.

Kakor v splošni politiki, tako misli Francija tudi v razmerje do posameznih držav čedalje bolj vnašati gospodarsko noto, ker upa, da se ji bo s tem posrečilo spraviti vsa vseča pogajanja z mrtve točke. Ne more se še reči, v koliko bo Francija v teh svojih novih naporih uspela, značilno pa je, da tudi na nemški strani s simpatijami spremljajo razvoj francosko-nemških gospodarskih odnošajev. Po informacijah iz najboljšega vira so že dosedaj stiki, ki sta jih s svojimi obiski poživila dr. Schacht in Bastide, prinesli prve uspehe, tako da se splošno računa, da se bodo še to jesen obnovila francosko-nemška trgovinska pogajanja, ki bodo odpravila sedanje negotovnosti, ki se vlečejo že od 1. avgusta 1934. Priprave za ta pogajanja so po mnenju francoskih krogov že toliko napredovale, da se ne more več govoriti samo o »sondiranju teren«, saj celo rezervirana

naši domišljiji strahote bodoče vojne, tem bolj se kaže potreba, da Rdeči križ kot najbolj poklicana karitativna organizacija razširi in poglobi svoje delovanje in se pripravlja na morebitne možnosti bodočih strahotnih katastrof.

A tudi ne glede na te možnosti se mu nudi sprčo težkih socialnih razmer vse širše področje socialno-karitativnega udejstvovanja, področje, na katerem kliče vse polno nalog po organizirani in smotni rešitvi. Prav Rdeči križ je poklican, da vodi narodno fronto zoper tuberkulozo, raka in druge sovražnike, ki neprestano izpodjedajo življenjske korenine naroda, pa zoper lakoto in podhranjenost, ki slabita odporno moč ljudstva v mnogih naših krajih in v celih slojih našega naroda.

Ob šestdesetletnici našega Rdečega križa in na začetku letošnjega njegovega tedna mu morajo vsi državljani dobre volje zagotoviti moralno pomoč in po svojih močeh tudi gmotno prispevati k njegovemu napredku.

»Frankfurter Zeitung« poudarja, da je prišlo pri nedavnih berlinskih in pariških pogajanjih do popolnega preliminarnega sporazuma, kateremu bo v jeseni sledila sklenitev nove trgovinske pogodbe, tej pa še drugi koraki za ureditev medsebojnih odnošajev.

Tudi Poljska hoče kolonije

Ženeva, 19. septembra. g. Svet Društva narodov je imel danes kratko sejo. Edino zanimanje je zbudila zahteva poljskega zunanjega ministra Becka, naj se spremeni sestava mandatnega odbora za kolonije. Svojo zahtevo je utemeljeval s tem, da se tudi druge države, ki še nimajo kolonij, zahtevajo za to vprašanje in je zaradi tega potrebno, da dobiho primerno zastopstvo v tem odboru. Predlog, ki je zbudil v ženevskih krogih veliko senzacijo, tolmačijo splošno tako, da bo tudi Poljska zahtevala

dodelitev kolonij, ko bo prišlo to vprašanje v razpravo.

Poljska proti reformi Društva narodov

Ženeva, 19. septembra. o. Poljski zunanji minister Beck je danes izročil tajništvo Društva narodov noto poljske vlade, v kateri izjavlja, da ne misli predložiti nobenih predlogov glede reforme Društva narodov, ker smatra, da bi bila reforma v sedanjem trenutku preuranjena in da bi bila taka razprava brez praktičnih uspehov.

Henleinova pritožba zavrnjena

Ženeva, 19. septembra. g. Pritožba sudetsko nemške stranke Henleina je prišla danes v razpravo v odboru trojice za proučevanje pritožb narodnih manjšin. Odbor je po prečitani odgovora češko-slovaške vlade sklenil, da te pritožbe kot brezpredmetne sploh ne predloži svetu Društva narodov. Ko so zastopniki sudetsko-nemške stran-

Velike reforme v Nemčiji

Hitler namerava temeljito preobraziti ves politični in socialni sistem današnje Nemčije

Pariz, 19. septembra. b. Po informacijah iz Berlina, ki jih objavlja tujakšnji »Intransigeant«, bo ves politični in socialni sistem današnje Nemčije v kratkem podvržen temeljitim izpremembam. Glavne točke novega programa bi bile naslednje:

1. Ukinitve rajstaga, 2. Nov statut veleposestev, 3. Razlastitev židov, 4. Novi davki.

Hitler se je baje odločil povsem ukiniti rajsttag in vpeljati namesto njega redna letna ljudska glasovanja.

Razdelitev veleposestev je bila sklenjena že v Nürnbergu, izvedla pa naj bi se tako, da bi država najprej odvzela zemljo zasebnim veleposestnikom, nato pa naj bi razlastila še cerkev; čisto nazadnje bi prišla v

poštev še posestva Hohenzollerncev in plemenitašev v vzhodni Prusiji, na Pomorjanskem in v Sleziiji.

Razlastitev židov naj bi se izvedla na ta način, da bi se najprej s posebnim zakonom predpisalo, da je vpis hišnih posestnikov v zvezo hišnih posestnikov obvezen, ker pa je po statutu te zveze nedopustno sprejeti kot člane nearijce, bi bili tako židje posredno prisiljeni prodati vsa svoja poslopja. Značilno je, da je že sedaj opaziti velike ponudbe hiš in posestev na realitetnem tržišču.

Glede novih davkov se doznava, da pri-baja posebno v poštev nov vojaški davek, ki naj bi kril vse vojaške izdatke tretjega rajha.

Nezaupljivi Berlin

Neurathov poset v Pešti in Rimu — V Berlinu se boje, da skuša Italija odtegniti Avstrijo in Madžarsko nemškemu vplivu

Budimpešta, 19. septembra. ob. Davi je prispel semkaj nemški zunanji minister Neurath, ki ga je državni upravnik admiral Horthy povabil na lov.

Neurathovemu obisku posvečajo politični krogi veliko pozornost in mu pripisujejo tudi politični pomen. Menijo, da bo s Horthyjem podrobno razpravljalo o vseh vprašanjih, ki so bili predmet razgovorov pri njegovem sestanku s Hitlerjem v Berchtesgarnu.

Iz dobro informiranega vira se nadalje doznava, da namerava nemški zunanji mi-

nister še pred svojim povratkom v Berlin nadaljevati svojo pot iz Budimpešte v Rim. To njegovo namero spravljajo v zvezo z obiskom avstrijskega državnega tajnika dr. Schmidta v Rimu, ker je v Berlinu nastala bojazen, da skuša Italija pravčasno odtegniti prevelikemu vplivu Berlina tako Avstrijo kakor Madžarsko. Tako si namreč v nemških krogih tolmačijo željo po novi afirmaciji takozvanega rimskega bloka, do katere naj bi prišlo na pravkar napovedani konferenci Italije, Avstrije in Madžarske na Dunaju.

Tajna pogodba z vlado vojaške junte v Burgosu

Portugalska, Nemčija in Italija so sklenile tajno pogodbo z generalom Francom o podpiranju upornikov

Pariz, 19. septembra. o. Veliko senzacijo so v vseh političnih krogih zbudila poročila komunistične »Humanite« in o zunanji politiki vedno dobro informiranega glasila radikalne stranke »Oeuvre«. Oba lista zatrjujejo, da je bila že pred tremi tedni podpisana tajna pogodba med Portugalsko, Italijo, Nemčijo in generalom Francom kot zastopnikom uporniške vlade v Burgosu. Po mnenju obeh listov je zaradi tega docela jasno, zakaj Portugalska noče sodelovati v mednarodnem odboru za kontrolo nevtralnosti napram španski državljanski vojni. Popolnoma je tudi jasno, da postopa Portugalska v popolnem sporazumu z Nemčijo in Italijo. V smislu tajne pogodbe se uporniki v primeru zmage obvezujejo za naslednje koncesije:

1. Nemčija dobi Kanarske otoke.
2. Nemčija dobi letalsko in pomorsko oporišče na otoku Bia Bosagos nasproti portugalske Gvineje.
3. Italija dobi enega izmed Balearskih otokov.
4. Nemčija se je obvezala nuditi Portugalski v vsakem primeru napada, zlasti pa tudi v primeru notranje revolucije vojaško pomoč.

Kakor poroča »Oeuvre«, so ta dejstva znana tudi že v Ženevi, kjer so izvala neprijetno presenečenje. »Humanite« poroča, da so španski uporniki zadnje dni dobili 20 novih nemških bombnih letal.

Kakor se doznava, je francoski zunanji minister Delbos v zvezi s temi poročili danes zelo energično interveniral pri Portugalskem zunanjem ministru in zahteval od portugalske vlade jasen odgovor glede njene stališča do Španije. Obenem je opozoril portugalskega zunanjega ministra, da Francija ne bi mogla mirno trpeti vmešavanja Portugalske v španske zadeve ter da bi v tem primeru bila prisiljena intervenirati v prilog madrijske vlade. Energična demarša Delbosa je zbudila v ženevskih krogih splošno pozornost.

Obleganje Bilbaa

Bilbao, 19. septembra. o. Uporniška kolona, ki prodira proti Bilbau, je že prispela do prvih utrjenih ert ter jih po ljuti borbi na nož zavzela. Umikajoče se vladne čete so pogonale v zrak železniški most, tako da je zveza z Bilbaom prekinjena. Uporniški pionirski oddelki grade sedaj z vso naglico nov most. V zapadnem odelku so prodorili uporniki do Trubija, kjer se nahaja velika tovarna orožja. Borbe pri Oviedu se nadaljujejo.

Proti Madridu

Burgos, 19. septembra. AA. Priprave za koncentrični napad na Madrid so prišle v poslednjo fazo. Včrta so nacionalistične čete zavzele Navafrijo in zasedle tudi glavni rezervoar madrijskega vodovoda. Strateški pomen te zmage je v tem, da so miličniki na Guadarrami obkoljeni. Miličniki so izgu-

ke izvedeli za ta sklep, so svojo pritožbo umaknili, da bi jo izpopolnili z novimi podatki ter jo ponovno predložili na januar. skem zasedanju.

Sestanek Blum-Eden

London, 19. septembra. o. Jutri zvečer bo angleški zunanji minister Eden posetil predsednika francoske vlade Bluma, ki bo pri tej priliki pojasnil Edenu stališče francoske vlade do lokarnske konference in mu sporočil nekatere nove francoske predloge. Francoska vlada smatra za potrebno, da se postavijo na dnevni red konference še nekatere druga vprašanja, ki so v tesni zvezi z zavarovanjem miru v zapadni Evropi.

Na drugi strani se doznava, da bo Eden obvestil Bluma o vseh svojih korakih, da bi ponovno pridobil Italijo in Nemčijo za sodelovanje v Društvu narodov. Eden je tudi sestavil načrt za reformo Društva narodov in sicer tako, da bi mogli z njim soglašati tudi Italija in Nemčija. Eden namerava svoj načrt predložiti vsem članicam Društva narodov. Končna odločitev o tem načrtu bo vsekakor padla šele na lokarnski konferenci, kjer bodo odstranjene zadnje ovire za povratek Italije in Nemčije v Društvo narodov. Anglija je pripravljena dati Nemčiji gotova jamstva v pogledu kolonij, kakor tudi glede vloge Rusije v Društvu narodov.

bič v teh bojih 200 mož in pustili na bojišče dva topa.

Prodiranje severno od prestolnice je podprto s prodiranjem na zahodu in na jugu. Nacionalisti prodirajo proti Madridu po veliki cesti Talavera — Toledo in po sporedni cesti, oddaljeni od prve kakih 30 km proti severu.

Iz zanesljivega madrijskega vira se čuje, da v prestolnico še vedno prihajajo ojačenja in kolone iz Valencie. Večji del gre, do te čete na fronto proti Toledu.

Položaj na drugih bojiščih je dejansko neizpremenjen.

Nov posredovalni poizkus

Ženeva, 19. septembra. b. Za kulisami ženevskega zasedanja se mnogo govori o novem posredovalnem poizkusu v španski državljanski vojni. V informiranih krogih zatrjujejo, da bo to poizkus podvel za pot argentinski zunanji minister Saavedra Lamas, ki bo najbrže izbran za predsednika skupščine Društva narodov. Saavedra Lamas je sprejel danes živčnega španskega generalnega konzula v Ženevi, ki je podal ostavko in se postavil na razpolago uporniški junti v Burgosu. Ker se bo razgovarjal z argentinskim zunanjim ministrom tudi španski zunanji minister del Vayo, domnevajo, da bo Saavedra Lamas prevzel vlogo posredovalca med obema španskima strankama. Skušal bo doseči, da bi se po medsebojnem sporazumu obe stranki zedinili vsaj glede načina borbe, ki bi postala bolj človeška.

Titulescova bolezen

St. Moritz, 19. septembra p. Zdravstveno stanje Titulesca je trenutno sicer še kolikor toliko zadovoljivo, vendar pa je še vedno skrajno resno. Noč je prebil dokaj nemirno. Danes so izvršili novo analizo krvi in najbrže bo potrebna še tretja transfuzija. Včeraj se je Titulescu preselil iz hotela v zasebno vilo, ker je sezona že konec in so hotel zaprli. Ob njegovi bolniški postelji sta stalno njegova soproga in njegov dolgoletni osebni tajnik. Kljub temu, da so mu zdravstveni zabranili vsako govorjenje, se je Titulescu danes zanimal za rezultate bratislavske konference Male antante in za druge mednarodne dogodke zadnjih dni.

Trgovinska pogajanja z Madžarsko

Beograd, 19. septembra. p. V ponedeljek se bodo pričela v Budimpešti pogajanja za sklenitev nove trgovinske pogodbe med Jugoslavijo in Madžarsko. Jutri zvečer dopu-tuje v Budimpešto naša delegacija pod vodstvom našelnika Save Obradovića.

Ruski pisatelj Vasilij Dančenko umrl v Pragi

Praga, 19. septembra AA. ČTK. Slavni ruski pisatelj in publicist Vasilij Ivanovič Dančenko, ki je kot begunec živel v Pragi, je umrl včeraj začet od kapi v starosti 92 let. Poleg svojih pisateljskih del se je Dančenko proslavil s svojo poročevalsko službo v srbsko-turški vojni leta 1876. Med njegovimi deli so posebno važni njegovi politični.

Vrednost oglasov v dnevnikih najboljše presodite po številu malih oglasov. Današnje »Jutro« ima

386

malih oglasov. Enkratni poizkus z malim oglasom v »Jutru« vas postji, da ima oglas dvojno vrednost, če se javi dvojno število interesentov.

Uredba o kmečkih dolgovi je izgotovljena

Prihodnje dni bo o njej definitivno sklepal ministri
svet — V veljavo bo stopila 1. oktobra

Beograd, 19. septembra. p. Danes dopoldne je bila seja gospodarskega finančnega odbora ministrov. Sejo je vodil predsednik vlade dr. Stojadinović. Na dnevnem redu je bila uredba o kmečkih dolgovi, ki je bila današnji seji definitivno redigirana. Zjutri bo dostavljena vsem ministrom, v teku prihodnjega tedna pa bo o njej dokončno razpravljali v skupnem ministrijskem svetu. Računa se, da bo uredba že prihodnji teden objavljena, in veljavo pa bo stopila 1. oktobrom.

Glavna vsebina uredbe je že znana. Kmečki dolgi bodo urejeni na ta način, da bodo zmanjšani za gotov odstotek, največ do polovice. Od črtanega dela dolgov

bo polovico prevzela država, ostalo polovico pa bodo morali nositi denarni zavodi. Država bo za svoj prevzeti del izdala obligacije, ki se bodo morale lansirirati pri Narodni banki. Oni del dolga, ki bo še ostal kmetu, bo spremenjen v dolgoročno posojilo, ki se bo moralo odplačati v dvajsetih letih.

Ni še znano, ali bo ta način ureditve v celoti veljal tudi za dolgeve pri kreditnih zadrukah, ali pa bo za zadruge država prevzela ves odpisan del dolga ali vsaj večji odstotek kakor pri bankah. Ravno tako še ni točno znano, kako bo s kmečkimi dolgi pri zasebnih upnikih, zlasti pri trgovcih in obrtnikih.

Dr. Beneš v Bratislavi

Prezident češkoslovaške republike o zgodovinski povezanosti obeh plemen češkoslovaškega naroda

Bratislava, 19. septembra. g. Dr. Beneš je danes prvič kot državni poglavar posetil slovaško prestolnico. Prebivalstvo mu je brez razlike narodnosti priredilo triumfalni sprejem. Na pozdravne govore je odgovoril prezident dr. Beneš z daljšim govorom, v katerem je podčrtal edinstvo Čehov in Slovakov in zgodovinsko povezanost obeh plemen češkoslovaškega naroda. Med drugim je dejal:

Sele Slovaška je napravila našo republiko takšno, kakršna je, most med vzhodom in zapadom. Le po zaslugi najtesnejšega sodelovanja med Čehi in Slovaki zavzema danes Češkoslovaška mednarodni položaj in ima ono politično važnost, zaradi katere je tako v evropski kakor svetovni politiki vedno iskren zavezanik. Kaj bi bila za nas Mala antanta brez Slovaške? Slovaška zame ni samo vprašanje odnošajev med Čehi in Slovaki, marveč je vprašanje, ki sodeluje v usodi Evrope. Zavedam se tega, da imam le v tej skupnosti besedo v svetu in da le v nerazdruženem edinstvu, v najtesnejšem sodelovanju, v medsebojni ljubezni in udanosti lahko uspešno branimo svoje

nacionalne in državne interese. Češkoslovaška boče na Slovaškem respektirati manjšinske pravice prav tako, kakor jih respektira v čeških deželah. Vem, da se ta trditve večkrat kritizira in da je treba tu in tam tudi kaj popraviti ali o tem ne sme nihče dvomiti. Da mi z našimi Madžari in Nemci dobro izhajamo ter da hočemo z njimi sodelovati na temelju ustave in naše manjšinske obveznosti. Če nam ima kdo iz inozemstva kaj očitati, potem smo pripravljeni storiti vse, kar lahko kritik storijo za narodne manjšine v svoji lastni državi.

Svoj govor je dr. Beneš zaključil z besedami: Ne bojimo se vojne in storili bomo vse, da jo preprečimo. Kadar pa bo potrebno, se bomo branili do skrajnosti. Konferenca Male antante v Bratislavi je to ponovno dokazala. Imamo zanesljive prijatelje in verujemo tudi v sporazum s sosedi, ki jim vsak dan dajemo nove dokaze o naši dobri volji.

Popoldne se je vršila slavnostna seja mestnega sveta na kateri je bil dr. Beneš izvoljen za častnega meščana slovaške prestolnice.

NIHČE SE NE PRITOŽUJE

zaradi cene, kakovosti in lepega izgleda našega blaga.

To pa pomeni več kot vsaka hvala.

Cene našega blaga za obleke so od 120.— do 180.— dinarjev po metru

VLADA TEOKAROVIĆ & KOMP.

PARACIN

Tkanine za vsak žep in vsak okus.

Tovarniške prodajalne: LJUBLJANA, Gradišče 4 in v vsakem večjem mestu Jugoslavije.

Beležke

Razveljavljene občinske volitve

Pred par dnevi smo poročali, da so v Dvoru pri Žužemberku pristali opozicijske liste vložili proti občinskim volitvam pritožbo na upravno sodišče v Celju. Pritožbo so utemeljili s tem, da je lista JRZ zmagala s 146 glasovi proti 143 glasovom, ki so pripadli opozicijski listi. Razlika je znašala torej samo 3 glasove, pri volitvah pa so za listo JRZ glasovali trije volilci po pooblastilih, česar zakon o občinah ne dopušča. Ako bi se ti glasovi, oddani s pooblastili, ne šteli, bi bilo število glasov enako in bi se morale torej volitve ponoviti.

Upravno sodišče v Celju je, kakor drugače ni bilo pričakovati, pritožbi ugodilo in volitve v Dvoru razveljavilo. Vršiti se bodo morale torej še enkrat.

Za kaj gre pri občinskih volitvah

Ze zadnjič enkrat smo zabeležili, kako je »Domoljub« v nekem članku dokazoval, da pri občinskih volitvah in sploh v strankarski politiki ne gre za nič več in nič manj, kakor za odločitev med Kristusom in Antikristom. V zadnji številki je »Domoljub« poln volilnih člankov in notic. Enega je posvetil volitvam pri Devici Mariji v Polju, kjer nosi opozicijska lista precej socialistično obeležje. »Domoljub« pravi, da se za to listo skrivajo »marksisti«, ki jih kar meni nič tebi nič meče v isti koš s komunisti. Seveda jim potem bere hude levite. Pravi, da so »prostitutkinje ali neprostovoljne pobornice protiveverskega, protidržavnega in protinacionalnega židovskega marksizma«. Nekateri od njih so celo »organizirani tam med Ljubljano in Savo v tajnih boljševiških trojkah«. Sploh marksisti »najhujeje tolčejo na brezbožni zvone, širijo brezverstvo in so povrh še »zagovorniki svobodnega svinjarskega izživljanja«.

Po vseh teh razmišljanjih prihaja »Domoljub« do zaključka, da občinske volitve pri Devici Mariji v Polju »niso navadna domača zadeva, ampak so plebsit pod geslom: Za sovjetski komunizem ali proti njemu«. List končno vabi vse, da glasujejo za listo JRZ, tako da se bo »naša občina enkrat za vselej osvobodila javne in skrite židovske navlake«.

Akcija JNS

v Bosni in Dalmaciji

Izvršni odbor JNS je delegiral, kakor poročala sarajevska »Jugoslovenska pošta« narodne poslance Milana Božića in Anto Kovača, da organizirata strankine pristaje po Bosni in Hercegovini. Poslanca sta sedaj že od 7. t. m. marljivo na delu. Imela sta shode in širše konference že v kakih 20 krajih drinske in vrbske banovine. Povsod je bila udeležba izredno velika. Povsod so somišljeniki poudarjali, da so polni vere v zmago nacionalne misli in da se bodo krepko lotili dela za popolno izvedbo strankine organizacije, v prav vseh občinah. Posebno številno obiskani je bil shod v Tesliću, kjer je bila dvorana »Radničkoga doma« natlačeno polna kmetov in delavstva.

Tudi po Dalmaciji so pristali JNS pridno na delu. Značilno je, da so bile letos po raznih krajih osnovane strankine organizacije, kjer je bil še lani teror tako velik, da ni nihče mogel niti misliti na ustanovitve nacionalne organizacije. Ljudem se odpirajo oči in začeli so bolj trezno misliti. Tako se je pred dnevi, kakor poročala šibenška »Tribuna«, brez vsakih ovir in motenj lahko vršil zbor JNS v Trilju, kjer se še lani jugoslovensko orientirani človek ni smel niti prikazati, ako se ni hotel izpostaviti dejanskim napadom. Po zborovanju je bila tudi v Trilju ustanovljena krajevna organizacija JNS.

Pribičevićev politični testament

Beograjski in zagrebški listi potrjujejo v »Jutru« že zabeleženo vest, da je Svetozar Pribičević teden dni pred svojo smrtjo sestavil nekak politični testament. Bili so takrat pri njem v Pragi dr. H. Krizman, dr. Srdjan Budisavljević in Večeslav Vilder. Hudo bolni Pribičević je testament diktiral, gg. Vilder in dr. Krizman pa sta ga pisala. Pribičević je nato testament še lastnoročno podpisal.

Po nekaterih verzijah bodo testament javno objavili šele 27. novembra, ko se bo v Zagrebu sestal zbor zaupnikov Pribičevićeve stranke. Baje je Svetozar Pribičević v svojem testamentu izrazil željo, naj postane njegov naslednik v vodstvu stranke dr. Srdjan Budisavljević.

Nova skupina združene opozicije

Beograjski listi poročajo, da se je združeni opoziciji priključila skupina takozvanih neodvisnih socialistov, ki so se pred leti ločili od socialno demokratske stranke. To skupino vodi Života Mijlović, ki je izvedel tudi priprave za vstop v združeno opozicijo.

Kakor se zadržuje, se bo pridružila izvenparlamentarnemu opozicijskemu bloku tudi ona skupina socialistov, za katere vodjo velja znani prof. Divac.

Tiskovni urad JRZ

»Samouprava« poroča, da je bil v okviru glavnega tiskništva JRZ osnovan poseben tiskovni urad, ki bo vodil politično poročevalsko službo za vsa strankina glasila in za druge liste, ki stranko podpirajo.

Pogreb Svetozarja Pribičevića v Pragi

Velika udeležba iz Jugoslavije in češkoslovaške — Poslovilni govori opozicijskih politikov — Veliko število sožalnih brzojav

Praga, 19. septembra. o. Danes popoldne ob 3. so se začele pogrebne svečanosti za pokojnim Svetozarjem Pribičevićem. Poleg svojcev in sorodnikov ter številnih delegacij iz Jugoslavije se je pogreba udeležilo tudi izredno mnogo politikov in drugih javnih delavcev iz Prage. Zadnje pot je pokojni jugoslovenski politik nastopil iz pravoslavne kapele v Resljevi ulici, kjer je bila krsta večeraj in danes položena na mrtvaškem odru. Vsa kapela je bila polna venčev in šopkov s travki v jugoslovenskih in češkoslovaških barvah. Na krsti sami so ležali venci pokojnikove rodbine, ministrskega predsednika dr. Hodže in kancelarja predsednika republike dr. Šamala.

Pravoslavni duhovniki so opravili pogrebne molitve, nato pa so se vrstili poslovilni govori. Govorili so dr. Milan Kostić za vodstvo bivše SDS, inž. Avgust Kostić za HSS, dr. Pernar v imenu dr. Mačka, Boža Marković za Davidovićevo demokratsko stranko, dr. Milan Gavrilović za opozicijske zemljoradnike in prof. Selenić v ime-

nu mladine SDS. V imenu češkoslovaških političnih in osebnih prijateljev se je poslovil od pokojnika nar. posl. David, ki je predsednik čl. legionarske organizacije in pripada v parlamentu narodno socialističnemu klubu.

Po končanih govorih so pevci zapeli žalostinko, nato pa so krsto z zemskimi ostanke Svetozarja Pribičevića prepeljali na olšansko pokopališče in jo položili v kriptu tamonjske pravoslavne kapele, kjer bo počakala prevoza v domovino.

Beograd, 19. septembra. r. Kakor poročala »Politika« iz Prage, je prešla rodbina po pokojnem Svetozarju Pribičeviću v Prago preko tisoč sožalnih brzojav in pisem. Po večini iz Jugoslavije, v velikem številu pa tudi iz češkoslovaške in Bolgarije. Sožalne izjave so poslala tudi predsedstva skoro vseh češkoslovaških političnih strank, režimskih in opozicijskih.

Molitve za zmago španskih upornikov po hrvatskih cerkvah

Zagreb, 19. septembra. o. Zagrebški nadškof koadjutor dr. Stepinac je danes izdal poslanico o španskih dogodkih. V svoji poslanici oboja madriško vladu in se zavzema za španske upornike. Med drugim pravi:

»Komunisti so smatrali, da je prišel čas, da dvignejo revolucijo v katoliški državi Španiji in da potem iz te komunistične trdnjave prenesejo svojo brezbožno misel tudi na afriški kontinent, da bi tudi tam uničili cvetočo kulturno delo katoliške cerkve. Ravno v katoliški Španiji so hoteli dati boljševiki zgled vsemu svetu,

kako se lahko čez noč zruši utrdba najstarejše katoliške kulture in civilizacije in kako je treba postopati tudi v ostalih katoliških državah. Toda komunisti so se prevarili v svojih računih. Zadnji dogodki v Španiji so dokazali, da se katolicizem v Španiji ne da zlomiti s silo, španski primer kaže, kaj je komunizem in kakšno je njegovo razdiralno barbarško delo.

Poslanica se bo prečitla vernikom prihodnjega nedeljo, 27. t. m. ko bodo v vseh cerkvah zvonili z zvonovi in molili za zmago katoliške cerkve v Španiji.

Pogajanja v tekstilni industriji

Ljubljana, 19. septembra.

Pogajanja med zastopniki podjetnikov in delavcev tekstilne industrije glede kolektivne pogodbe tudi danes še niso bila zaključena. Na obeh straneh pa prevladuje povsem optimistično razpoloženje.

V razpravi, ki se je ob 10. pričela v knjižnični dvorani Zbornice za TOI pod predsedstvom inspektorja dela inž. Baraga, so na večerajšnje kompromisne predloge delavske delegacije stavili zastopniki delodajalcev svoje predloge, po katerih naj bi se delavske mezdne zvišale nasproti prvotnemu predlogu za 10%. Vendar pa je ta ponudba še zmerom za 5% manjša od zahtev delavskih zastopnikov.

Ko je prišel v razpravo splošni del kolektivne pogodbe, so bile sprejete vse zahteve tekstilnega delavstva. Med dru-

gim so delodajalci pristali, da smeta obe pogodbeni stranki v treh mesecih po podpisu kolektivne pogodbe predlagati, naj se prične pogajanja o preureditvi posameznih določb in o določitvi akordnih postavk, ne da bi bila s tem prizadeta veljavnost kolektivne pogodbe.

Ob 12. je bila današnja razprava končana. Nadaljevala se bo v ponedeljek. Kakor kažejo vsa znamenja, bo splošni del razprave sprejet, med tem ko se utednejo pogajanja o mezdah zavleči še za kak dan. A če bo na koncu odobrena kolektivna pogodba vsaj v svojem sedanjem kompromisnem sestavu, bo delavstvo kakšnih 17 tekstilnih tvornic v naši banovini dobilo povprečno za 5% povišane mezdne, kar predstavlja letno razmeroma veliko vsoto 4 in pol milijona dinarjev.

Katastrofalni orkan v Ameriki

Newyork, 19. septembra. o. Nad Virginijo in Karolino ter vzdolž vse obale je razsajal vso preteklo noč strahoviti trojski orkan, ki je povzročil hudo opustošenje. Najlepši kraji so izpremenjeni v puščavo. Manjše vasi so povsem izginile, hudo prizadeta pa so tudi večja mesta. Znano trgovsko središče Elisabeth City je ena sama razvalina. V Newyorku samem je sledil naliv za nalivom. Long Island, kjer so najlepši letoviški kraji, je posebno hudo prizadet. Celotno v Brooklinu je porušeni mno-

go hiš. Prekinjenih je tudi mnogo železnih zvez, zaradi česar je bilo v Newyorku danes poslovno življenje v popolnem zastoju. Mnogo žrtev je zahtevalo neurje tudi na morju. Okrog 20 manjših parnikov se je potopilo s posadkami, več večjih parnikov pa kliče na pomoč. Škoda, ki jo je povzročil orkan, še ni mogoče oceniti. Tudi število človeških žrtev še ni znano. Doslej je bilo prijavljenih 46 smrtnih primerov, mnogo ljudi pa še pogrešajo.

Goebbels v Beogradu

Beograd, 19. septembra. p. Nemški propagandni minister Goebbels se bo jutri na svojem potovanju v Atene in Sofijo za kratek čas ustavil v Beogradu.

Gradnja pristanišča v Prahovu

Beograd, 19. septembra. AA. V okviru programa o gradnji novih pristanišč na plovih rekah je uprava pomorstva in rečne prometa dne 1. julija začela graditi pristanišče v Prahovu. Čeprav je bila zadnja leta zaradi prevoza materiala v borski rudnik letna kapaciteta pristanišča ogromna, so v Prahovu leta in leta pristajale ladje ob prirodnem obrežju. Zato je uprava pomorstva in rečne prometa začela graditi novo in moderno pristanišče na Dunavu. Grade ga iz sredstev posebnega kaldrinskega fonda prahovske občine. Proračun znaša 2 milijona Din. Dolžina keja bo 175 m. Pristanišče bo urejeno za potniški in tovarni promet. V zvezi z gradnjo pristanišča v Prahovu bodo prihodnje leto preuredili tudi železniško postajo Prahovo-Dunav.

Epidemija hripe

Zagreb, 19. septembra. o. V Zagrebu se je pojavila epidemija hripe. Število bolnikov v vsakim dnevem narašča in so zdravniki čez glavo zaposleni. Da bi obvarovali dr. Mačka pred hripom, so mu zdravniki zabranili sprejemanje obiskov.

Nastopna avdiencia našega poslanika v Belgiji

Bruselj, 19. septembra. AA. Danes ob 12. je kralj Leopold sprejel v svečani avdienci poslanika kraljevine Jugoslavije Pavla Karolića, ki mu je izročil akreditivne svoja prednika in svoja akreditivna pisma v priostnosti belgijskega zunanjega ministra in visokih uradnikov zunanjega ministristva in dvora. V njegovem spremstvu so bili gg. Ilje Milekić, poslanški svetnik, in Aba Bukovac, prvi tajnik poslaništva. Po izročitvi akreditivnih pisem je poslanik Karolić položil v eno spomenik našega junaka.

Vremenska napoved

Zemunska vremenska napoved za danes: Prevladovalo bo vedro vreme, le v severozapadnih krajih in na primorju bo morda nekoliko oblačno. Temperatura se ne bo veliko izpremenila. Sonce vzhaja ob 5.22 in zahaja ob 17.40.

Zemunska vremenska poročila: Vedro po vsej državi z jutranjo megle v dravski banovini. Deževalo ni nikjer. Temperatura se je nekoliko dvignila v zapadni in je padla v vzhodni polovici države. Minimalna temperatura Plevlje 2, maksimalna Podgorica 22.

Dunajska vremenska napoved za danes: Pretežno jasno in toplo.

Državljska vojna v Španiji

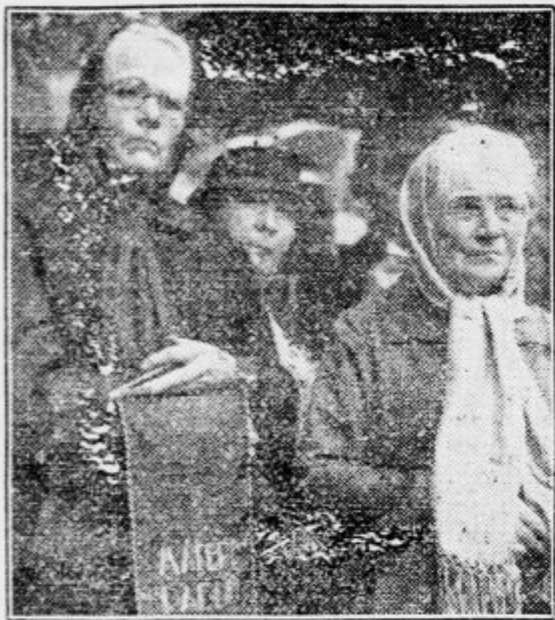

Puščice kažejo smer prodiranja upornikov, prečrtano polje pa ozemlje, ki je še pod oblastjo madriške vlade

Naši kraji in ljudje

Matere padlih dobrovoljcev odlikovane Lepo priznanje petim slovenskim materam

Službeni vojni list z dne 6. septembra 1936 je prinesel kar na 14 straneh seznam onih, ki so bili ob priliki kraljevega rojstnega dne odlikovani na predlog vojnega ministra. Vsega skupaj je tu imenovanih gotovo blizu 2000 mož iz vseh vrst in činov

Jugoslovenske vojske in mornarice. Ali poleg teh beremo tudi izredno vest, da je bilo na predlog istega ministra odlikovanih celo pet oseb ženskega spola iz vrst slovenskega naroda. Te so: Jožeta Batičeva iz Maribora, Marija Bračičeva iz Maribora, Ma-

rija Herceva iz Vučje vasi pri Ljutomeru, Marija Koblerjeva iz Radovljice in Jožeta Kumeljeva iz Ljubljane. Odlikovane so s medaljo za civilne zasluge ter oproščene plačanja takse.

To so same sivolase, okoli 70-letne matere. Bilo jim je usojeno, da so morale žrtvovati v svetovni vojni svoje sinove kot slovenske dobrovoljce na bojnih poljih Dobruške in Južne Srbije, a da ne bodo nikoli videle ne vedele, kje je ruša, ki se pod njo skrivajo toliko ljubljani sadovi njihovih teles. Po 18 letih, odkar je bila končana vojna, jih je ostalo samo še pet pri življenju. Izmed njih sta bili letos na Vidovdan dve, gospa Batičeva in gospa Kumeljeva, še toliko pri zdravju, da sta se udeležili v Ljubljani slavnostnega razvoja zastave slovenskih dobrovoljcev, da sta pripeli v imenu mater padlih sinov k zastavi rdeč trak in korakali v sprejedu po mestu za novo zastavo v prvi vrsti. Obe predstavlja naša slika.

Mnoge njihove tovarišice pokriva že domača ruša. Zato pa moramo naši vojni upravi le čestitati, da se je letos spomnila teh toliko pozabljenih, vendar tako velikih slovenskih mater in žen ter jih dvignila na mesto padlih njihovih sinov kar na ščit vojaških odlikovancev. Še posebno tople naše čestitke pa naj poročajo ob tej izredni priliki do vsake odlikovanke posebej. Živele, naše zlate mamice!

Bratje iz Bolgarije dobrodošli! Jutri se pripeljejo bolgarski veterinarji v Slovenijo

V ponedeljek 21. t. m. prispe v brzim vlakom okoli 10. skupina bolgarskih veterinarjev v Ljubljano. So to najodličnejši predstavitelji svoje stroke v Bolgariji, profesorji veterinarske fakultete na vseučilišču v Sofiji, načelniki ministrstva in drugi.

Doslej so posetili Beograd, Novi Sad in Zagreb. Povsod so bili prisrčno sprejeti. Posebno svedčan je bil sprejem dragih bolgarskih gostov v Novem Sadu, kjer je vse tekmovalo, da na najvidnejši način pokaže svoja topla bratska čustva milim slovenskim gostom izpod Vitče in Balkana. Vse mesto je bilo v zastavah. Na železniški postaji so bila zbrana vsa narodna društva, na čelu jim Sokol, in nepregledna množica ljudstva. Goste so pozdravili na peronu v imenu vlade podban, v imenu mesta župan, predsednik Jugoslovensko-bolgarske lige, starosta Sokola dr. Pavlas in predstavitelji narodnih

Tudi Ljubljana ne sme zaostati za drugimi mesti, saj slovi, da zna najljubezniveje in najsijajneje sprejemati slovenske goste. Prepričani smo, da se bo tudi to pot postavila in očuvala svoj sloves narodno zavednega in krepko slovensko čutečega mesta! In to ne samo pri sprejemu bolgarskih gostov v ponedeljek, marveč tudi prihodni četrtek, ko posetijo našo belo Ljubljano bolgarski avtomobilisti, med katerimi bodo najprejmennejše osebnosti bolgarskega javnega in gospodarskega življenja. Vabimo naša narodna društva, da se udeležijo slovenskih sprejemov po možnosti z zastavami. Zlasti vabimo k sprejemu Sokolstvo, naša pevska društva in sploh vse, ki so že imeli priliko uživati bratsko bolgarsko gostoljubnost. Prav posebno pa pozivamo naše rodoljubno, slovensko čuteče občinstvo, da se v čim večjem številu udeleži slovesnega sprejema in s tem pokaže svojo slovensko zavednost.

V dravski banovini ostanejo bolgarski veterinarji od 21. do 23. t. m. V ponedeljek ob 9.30 jih sprejmemo na glavnem kolodvoru, ob 11. bodo sprejeti pri banu in ljubljanskemu županu, ob 12.30 bodo imeli obed v restavraciji Slamič, ob 14.30 si ogledajo državni veterinarski bakteriološki zavod, mestno klavnico, dvoje vzornih posestev v Zgornji Šiški, Narodno galerijo in muzej, ob 20 bo pa slavnostni banket v hotelu Union. V torek 22. t. m. se odpeljejo ob 9 iz Ljubljane preko Mengša v Naklo, kjer si ogledajo mlekarstvo in sirarno, ob 11. se odpeljejo iz Nakla na Bled, kjer bodo imeli ob 13. kosilo v hotelu Jekler, potem prirede izlet v Bohinjsko jezero in Slapno Savice, ob 19 se vrnejo v Ljubljano in ob 20 bodo imeli skupno večerjo v hotelu Bellevue. V sredo 23. t. m. jutraj se odpeljejo iz Ljubljane proti Splitu.

Kino Union.

Zabavni in šarmantni film snimljen na rivieri v režiji Geze v. Bolwary

IGRA LJUBEZNI

v glavni vlogi Gustav Fröhlich.

V nedeljo ob 11. uri po enotnih cenah DIN 4.50 najnovejša revija barvanih filmov

Silly svira in pleše

društev. Na peronu je igrala bolgarskim bratom v pozdrav vojaška godba. Sprejem je bil res veličastna manifestacija jugoslovensko-bolgarskega bratstva, ki ga je še posebno utrdil nedavni poset bolgarskih cerkvenih dostojanstvenikov v Jugoslaviji. Enako svečano so bili bolgarski gostje sprejeti v Zagrebu.

Živali vabijo v svoj vrt Ustanova, ki naj s pomočjo javnosti ostane trajna

Ljubljana, 19. septembra.

Vrata živalske razstave na velesejemskem prostoru so se danes spet odprla vsem ljubiteljem živali in ostanejo odprta do nadaljnjega vsak dan od 8. ure jutraj pa do 6. ure zvečer. Prirejana je bila ta razstava v zvezi s propagandno prireditvijo »Za naš les«, ki je neopredeljeno dobro uspešna. V prvi vrsti so bile razstavljene skoraj vse divje živali iz naših gozdov, odnosno iz naše širne domovine, torej samo domače živalstvo. Ta razstava je bila istočasno tudi propagandna prireditev, ki naj vzbudi zanimanje za stalni živalski vrt, ki si ga naša Ljubljana tako želi. Številni obiskovalci so pokazali zanimanje vseh vrst meščanov, ki bodo gotovo vsi in pošteno podpirali akcijo za ustanovitev živalskega vrta.

Zoološko društvo »Noe«, ki je to razstavo s poštovnim in sodelovanjem velesejemске uprave tudi uredilo, je prišlo do zaključka, da bi si mogli vsi prijatelji živali in stalnega živalskega vrta dobera ogledati vsako posamezno žival in opazovati način njenega kretanja. Zato je sklenila podaljšati to zanimivo in poučno razstavo za nedoločen čas, da da mladim in starim še nekaj razvedrila in jim tako dokaže, kaj lahko nudi stalen in dobro urejen živalski vrt svojim obiskovalcem.

Da privabi čim številnejše gledalce in obiskovalce, posebno pa iz vrst naraščajoče mladine, je društvo »Noe« nabavilo za večje razvedrilo nekaj par veselih in živahnih opic in sicer lepega pavijana in morske mačke in iz vrst eksotičnih ptic velikega belega kakaduja in nekaj drugih zanimivih živali, ki pa bodo dosepele šele v sredo 22. t. m. Na novo so

nabavili šakale in pa dva divja prašiča.

Kulturna stopnja vsakega naroda se meri tudi po hotenju vsestranskega spoznavanja domače zemlje. Tako gojijo vsi narodi posebno ljubezen do spoznavanja domače favne, kar dokazujejo številni stalni živalski vrtovi v vseh velikih mestih. Celotno v dveh od Ljubljane manjših mestech v naši državi so se pokazali veliko bolj požrtvovalne in pa skrajne kakor pa v našem kulturnem središču, ki bi lahko že imelo lep in stalen živalski vrt, pa smo rajši žrtvovali to kulturno ustanovo svojim osebnim nasprotjem in ambicijam, kar je pač žalosten znak lokalne mentalitete našega mesta, ki ni posebno v korist kulturnemu razvoju našega naroda. Zato je moralna dolžnost vsakega, ki aktivno ali pasivno sodeluje pri kulturni akciji za ustanovitev stalnega živalskega vrta, da opusti vsa osebna nasprotstva in ne rovari in ne preprečuje izgraditve te prepotrebne vzgojne ustanove, omovalovalujoče sodelovanje vsakega posameznega prijatelja živali in vrta, kajti le v složenosti in v skupnem delu brez ambicij bo lahko zrastel lep in naš bel Ljubljani primeren živalski vrt. Vsi prijatelji živali in vrta naj pristopijo in podpirajo moralno ali gnotno, zoološko društvo »Noe« (Gospodarska cesta 10/L), katerega namen je dati našemu kulturnemu središču v sporazumu z vsemi sodelavci, našim množičnim in sredstvom ustrezajoč živalski vrt.

Naročniki ponedeljskega

„Jutra“ prejema revijo

„Življenje in svet“ zastoj.

Smrt uglednega Savinčana

Rečica ob Savinji, 19. septembra.

V torek 15. t. m. jutraj je nepričakovano na pragu domače hiše zadela kap g. Rakuna Franca, po domače Kovača v St. Janžu pri Rečici. Stel je 66 let. Bil je vedno zdrav in čil, tako da je prišla smrt res nepričakovano.

Številni njegovi prijatelji in znanci in sodelavci zlasti iz časa po 6. januarju 1. 1929. so sprejeli to vest z veliko žalostjo in niso verjeli, da izredno poštenega in delavnega moža ni več na svetu. Bil je več let župan največje občine gornjegrajskega srezu Rečice ob Savinji in predsednik občinske organizacije JNS. S svojo pridnostjo si je ustvaril lep dom, z veliko poštenostjo in prirodno šegavostjo pa mnogo prijateljev.

Na zadnji poti g. je spremljala številna množica. Ob njegovem grobu so izpregovorili poslovsne besede domači župnik g. Požar Franc, domači podžupan g. Stiglic Maks, advokat g. dr. Mejak Ervin iz Gornjega grada in šolski upravitelj g. Kolar Franjo. Pogreba se je udeležilo veliko število gasilcev s svojimi prapori. Prezlastnega in daleč okrog znanega moža bomo pogrešali v nacionalnih vrstah. Ostalim žalujočim iskreno sožalje!

Fran Pleterski †

Rajhenburg, 19. septembra.

Po dolgem trpljenju je predsmernim v miru zaspal posestnik in gostilničar g. Fran Pleterski. Nikakšen veljak ni bil, v ničemer si ni lastil zaslug in vendar je bil eden najbolj poznanih mož prostrane rajhenburske fare, pa še marsikdo ga je poznal na vsem štajerskem Posavju. Fran Pleterski je bil eden tistih naših redkih ljudi, ki so obdarjeni s humorjem in dobrovoljnostjo, ki gredo preko lastnih težav s pesmijo in veseljem posmehom in ki znajo tudi največjega čemerneža z eno samo besedo podžgati k dobri volji. V mladih letih se je bil izučil za slikarja, prepotoval je mnogo krajev, naposled pa se je s svojo zvesto družico ustalil na prijazni domačiji ob cesti, ki teče mimo sedanje rajhenburske bazilike po polju proti Senovemu in v klanec proti Kozjemu. Od nekdaj so se ljudje radi ustajali v senci prijazne gostilne in poslušali vedno zgovornega Frana Pleterskega. Najbolj priljubljen pa je bil šegavi pevec in muzikant na svatovščinah. Bil je kakih stokrat starejša, več ko na 300 porokah pa je držal vso družbo pokonci, neugnan, z veliko domiselnostjo, s celo zakladnico šalovitih pripovedi in čudovito mičnih starih svatovskih in narodnih pesmi. Res prava škoda, da bo zdaj vse to pristno narodno bogastvo leglo z njim v grob.

Dolgo se je držal kremeniti mož, ki je v teku let prebdel nešteto noči. Ko pa se je pomaknil čez sedmi križ, ga je začela napadati bolezen v nogi. Preveč samozavesten in konservativen, da bi si dal pomagati z radikalno operacijo, je trpel kakor Job vdano prenašal bolečine. Čez poletje je še podelgal v senci bliže biše in še je pri vsej bridkosti našel besede rezke humorja v pogovorih z znanci, ki so šli mimo po beli cesti. Zlat je dočrpel. Lahka naj bo zemlja poštenjaku, vernemu katoličanu, na pokopališču pri stari farni cerkvi sv. Petra, kjer je bil dolga leta cerkveni mož. Vsi farani brez razlike so s sočustvovanjem spremljali tragično usodo Frana Pleterskega in mu želijo blag počitek. Njegovi družini naše iskreno sožalje!

Smrt vzorne učiteljice

Stična, 19. septembra.

V Stični je v petek popoldne podlegla srčni kapi učiteljica ga. Marija Klavsova, rojena Klanderjeva. Službovala je v Radenci ob Kolpi, na Prežganju in v Zalni. Leta 1913. je prišla na prijazno Primsko v Dolenjskem, kjer je ostala na enorazrednici skoro 9 let, nato je bila 3 leta v Prekmurju, od koder jo je želja po dolenjskih grčkih pripeljala v Veliki Gaber, kjer je bila za svoje vzorno udejstvovanje deležna ljubezni in zaupanja mladine in vsega ljudstva. Pred nekaj leti si je zgradila v Stični pri kolodvoru prijazno hišico, kjer je nameravala preživeti svoj zasluženi pokoj, kar pa ji je preprečila večletna bolezen srca. Za svoj večni počitek si je izvolila pokopališče na Primskem in tam jo bodo v nedeljo užeženi svojci položili v grob. Pogrebni obredi bodo opravljeni ob 14., potem pa bo gledano učiteljica prepeljana na krasno Primsko. Naj ji bo lahka zemlja med učenci, ki ji jih je tako ljubila. Sresko učiteljsko društvo v Litli vabi člane in članice, da v čim večjem številu počastijo vzorno tovarišico.

Štirje avtobusi goriških izletnikov v Ljubljani

Včeraj opokne so se po Tržaški cesti pripeljali štirje veliki Fiatovi avtobusi z mednarodno oznako »I«. Ustavili so se v Gajevi ulici pred pisarno »Putnik«, kjer se je bila zbrala že dve uri prej velika množica ljudi iz primorskih krajev. Veselo so izletnikom zažarela lica, ko je marsikateri med njimi opazil pri čakajočih stare znance, ki niso hoteli zamuditi trenutka, da se ne bi pozdravili s prijatelji onkraj meje. Udobni avtobusi,

TUKAJ

se pojavljajo
prvi znaki!

Ali se morajo okoli ust, okoli oči in na sencih opaziti prvi znaki, ki pričajo da vene Vaša mladost?

Na ženi se ni treba nikoli videti koliko je stara, ako se pravočasno ne guje in uporablja dobro kremo. Elida krema Ideal odstrani male gubice in nečistoto kože. Ona vsebuje hamamelis, kateri poživl in obnavlja kožo. Kdor redno uporablja to kremo, ostane mlad, ostane lep!

ELIDA KREMA IDEAL

kakršne bi si želeli tudi naši ljudje, kadar se vozijo na izlete, so zbudili splošno pozornost. Skupno je prispelo 140 slovenskih in italijanskih izletnikov iz Gorice. Do danes dopoldne bodo ostali v Ljubljani in si ogledali mesto, nato se bodo pa odpeljali z avtobusi na Bled. Če bo čas dopuščal, pa še dalje proti Bohinju. Zvečer se bodo spet vrnili v Gorico.

Izlet, ki sta ga organizirali avtobusni podjetji Appiani in Ribbi v Gorici, je prvo

večje izletniško potovanje Italijanov v našo državo in naj bi bilo nekakšno vračilo za potovanja, ki jih redno prireja ljubljanski »Putnik« v Italijo. Da je prišlo do izleta, se je v največji meri zahvaliti »Putniku«, ki je že dolgo časa deloval na izmenjavi takih potovanj. Po dolgem posredovanju mu je zdaj uspelo dobiti dovoljenje italijanskih oblastev. Led je prebit in upamo, da to ne bodo zadnji izletniki iz Italije.

Samo še danes in jutri! Najrazkošnejša, najslajša Lehárjeva filmska opereta

VESELA VDOVA

V uverturi poje Richard TAUBER, ostale vloge pa najboljši operetni

pevec Maurice Chevalier in primadona Jeanette MacDonald.

Vsled navala pri blagajni, nujno svetujemo nakup vstopnic že v predprodaji.

Predstave danes ob 15., 17., 19.15 in 21.15 uri.

Danes ob 11. uri ob enotnih cenah 4.50 Din. — MATINEJA

DEKLE S PROKURO, krasen, zabaven vefilm.

Kino Sloga, tel. 27-30

Poklonitev lahkoatletov ASK Primorja na grobu Neznanega vojaka v Sofiji

Od spomenika na levo stoje: predsednik ASK Primorja g. Branko Goslar in major Mušanov, zastopnik bolgarskega ministra vojske, od spomenika na desno pa: naš vojni ataše v Sofiji polkovnik Sokolović, zraven njega pa načelnik ministrstva za telesno vzgojo g. dr. Stefanović

Spet razburljiv karambol

V petek okrog 12.30 je prišlo pred rdečo hišo na Poljanah do karambola med nekim biciklistom in avtomobilistom, ki je po pravici vzbudil ogorčenje vseh prisotnih. Iz poslopja II. državne realne gimnazije se je prav tedaj usipala na ulico množica dijakov in dijakinj, zavoljo katerih so ob tem času vsi vozniki na Poljanski cesti obvezani na skrajno pozornost. Z dijaki je odhajal iz zavoda tudi mladi prof. Boris Merhar, ki je pred izhodom, komaj nekaj korakov od Poljanske ceste, sedel na kolo, da se čez dvorišče rdeče hiše odpelje na Poljanski nasip in dalje proti domu. Vsakomur bo razumljivo, da je moral prof. Merhar voziti le v najugodnejšem tempu, ko je dosegel rob Poljanske ceste. Prav tedaj pa je v smeri od Krekovega proti Ambroževemu trgu v divji brzini privozil neki avtomobilist, ne da bi bil pred kočljivim, zelo frekventiranim križiščem dajal kak signal.

Ko je mladi profesor dospel na cesto in opazil grozečo nevarnost, se je skušal, z naporom vseh moči rešiti do nasprotnega trotoarja, a v tem hipu je avto že zagrabil njegovo kolo in ga z biciklistom vred z vso silo treščil ob tla. Prof. Merharja, ki je prvi hip padel tudi v nezavest, so vsega s krvjo oblitega pobrali ljudje, njegovo kolo pa je bilo povsem uničeno pod kolesi avtomobila. Da je neznani avtomobilist v resnici vozil z vso brzi, kakršna na takih mestih ne more biti dopuščena, priča tudi dejstvo, da je ustavil svoj voz šele celih 15 metrov po karambolu. Vsa množica dijakov in ostalega občinstva, ki so bili priče nesreče, so bili precej razjarjeni nad vozačem, ki je hotel odpeljati dalje, ne da bi bil

poskrbel za ranjenca. Šele na zahtovo prisotnih je prof. Merharja vzel v svoj voz in ga odpeljal v bolnišnico. Mnogih neljubeznivih opazk je bilo deležno tudi dejstvo, da na kraj nesreče ni bilo nobenega stražnika. Na kirurškem oddelku so na srečo ugotovili, da so poškodbe prof. Merharja samo lažjega značaja, in so ga mogli po prvi pomoči že odpustiti v domačo oskrbo.

V dveh tednih vsa domačija žrtev požiga

Gornja Radgona, 19. septembra.

Ni se še podeljo razburjenje tukajšnjega prebivalstva zaradi velikih nočnih požarov, ki sta uničila veliko domačijo posestnika Jauka v Dedoncih oustran Mure in viničarsko hišo in gospodarsko poslopje posestnika Boroviča v Hercegovščaku, že je v četrtek zvečer spet goralo, in sicer pri posestniku Rakuševu Mariji na Ivanjskem vrhu. Žrtev plamenov so postali hiša in gospodarsko poslopje, dve svinji, 60 kokoši, vsa krma in gospodarsko orodje. Posestnik Rakušev je obiskala požarna nesreča v teku dveh tednov že vdrguč. Prvič — bilo je isto tako zvečer — sta izgorela klet in uta, v kateri je bila velika stiskalnica. Tedaj je zgorelo tudi 20 sodov polovnjakov in nekaj sena.

Na kraj nesreče so prizadnjem požaru prispeli gasilci iz Stavešincev, vendar je bilo gašenje zaradi pomanjkanja vode na visokem bregu zaman in so se morali omejiti le na reševanje živine in drugih premičnin, kolikor jih še ni zajel plamen. Skoda znaša okrog 50.000 Din, ki z zavarovalnino ni poravnana, ker je bila posestnica zavarovana komaj za 5000 Din. Domneva se, da je bil obkraj požar podtaknjen

Gospodarstvo

Uredba o veleblagovnicah ne bo podaljšana

Ze pretekli ponedeljek je »Jutro« opozorilo, da bo uredba o prepovedi ustanavljanja trgovinskih obratov velikega obsega (vleblagovnic, velikih trgovin) prenehala veljati 27. oktobra, ker je bila leta 1934. izdana le z veljavnostjo dveh let. Objavili smo tudi zanimivo informacijo »Jugoslovenskega kurirja«, ki pravi, da ta uredba ne bo več podaljšana in da bo s tem postal brezpredmeten spor zaradi družbe »Ta-Ta«, ki je v Beogradu ustanovila veleblagovnico in namerava enake obrate ustanoviti tudi v drugih velikih mestih. Predvsem gre za spor med družbo »Ta-Ta« in beograjsko občino glede vprašanja, ali ustanovitev veleblagovnice »Ta-Ta« nasprotuje gornji uredbi.

K tej informaciji objavljajo beograjske »Trgovske novice«, ki so kakor znano organ Saveza trgovskih združenj, v številki od 20. t. m. članek, ki pravi: Kakor je našim čitateljem dobro znano, je upravnik mesta Beograda g. Milan Aćimović izdal 8. junija t. l. odlok, ki prepoveduje obratovanje trgovin »Ta-Ta« v Beogradu, in sicer na osnovi miselnosti komisije, ki jo je sestavil trgovinski minister dr. Vrbanić z nalogo, da ugotovi, ali delovanje velike trgovske trgovine magacina »Ta-Ta« v nasprotju z obstoječo uredbi o prepovedi odpiranja velikih trgovin magacinov. Na odlok upravnika mesta Beograda se je tvrdila »Ta-Ta« pritožila na trgovsko ministristvo, ki pa doslej je pritožbe še ni rešilo. Po naših informacijah trgovinski minister ni potrdil odloka upravnika mesta Beograda o prepovedi delovanja trgovine »Ta-Ta« samo zaradi tega, ker je hotel prej izvedeti za mnenje ostalih članov vlade, ali je treba uredbi o prepovedi odpiranja velikih trgovin magacinov, ki bo prenehala veljati 27. oktobra t. l., podaljšati ali ne.

Novi rudniki zlata, svinca in bakra

Ogromni dobički rudnikov v Boru in Trepiču so v zadnjem času vzbudili podvojeno zanimanje inozemstva za naše rudno bogastvo. Kakor se zdi bomo v kratkem dobili nova velika rudarska podjetja, morda še v večjem obsegu nego v Boru in Trepiču.

V dolini Strumice so že za časa Aleksandra Velikega in tudi pozneje v dobi Rimljanov kopali rude in so pridobivali predvsem zlato in srebro, pa tudi baker in svinco. Še danes so tam vidni sledovi teh starih rudnikov, zlasti na Belasici v bližini Dojrankega jezera.

Najnovejša izsledovanja in raziskovanja v tem okolišču so pokazala, da so tu ogromne količine prvotne svinčne rude, ki vsebuje 55-80% svinca in precejšnje količine srebra. Pa tudi ležišča bakrene rude so zelo velika in po vsebini bakra deloma še bolj bogata, nego v Boru. Tako v bakreni rudi, kakor tudi v naplavinah se dobe znatne količine zlata in srebra. Po miselnosti strokovnjakov, domačih in tujih, so tudi ležišča svinčne rude večja in bolj bogata nego v Trepiču. Predvsem pa sta ležišča privlačna za eksploatacijo zaradi pridobivanja zlata in srebra.

Kakor poročajo iz Beograda, si je neka velika belgijska rudarska družba že pridobila koncesijo za izkoriščanje enega dela teh ležišč in bo v kratkem pričele z izkoriščanjem predvsem zaradi pridobivanja zlata, tako da bomo dobili četrti rudnik zlata v naši državi. Zdi pa se, da ne bo ostalo samo pri tem, ker se inozemske finančne skupine zelo zanimajo za ta ležišča rude in je verjetno, da se bo v kratkem

ne. Iz gornje informacije »Jugoslovenskega kurirja« bi se dalo sklepati, da je v tem vprašanju že padla odločitev in da se kraljevska vlada odločila, da se uredba ne podaljša.

Ako je ta vest točna, tedaj bi pomenilo, da niti v vprašanju prepovedi ustanavljanja velikih trgovin ni računati, da bi se upoštevale želje trgovcev. Istočasno bi to pomenilo za trgovce novo razočaranje. Zdi se, da smo v času, ko se smatra, da je trgovski stan nepotreben, ker se postavljajo interesi anonimnih in velekapitalističnih družb vedno bolj nad interese naših malih gospodarstvenikov. Smatramo, da to ne bi smelo biti. Če je gornja vest, da ne bo podaljšana veljavnost uredbi o prepovedi ustanavljanja velikih trgovin, točna, tedaj daje povod sumnji, da bo tudi ostale naše zahteve doletela enaka usoda. Četudi bi to spoznanje izvalo veliko razočaranje, vendar bi imelo tudi to dobro stran, da bi trgovci uvideli še večjo potrebo, da strnejo svoje vrste in da z lastnimi močmi branijo svoje ogrožene interese.

Vendar tudi v sedanjem trenutku navzlic informaciji »Jugoslovenskega kurirja« ne moremo verjeti, da bi bilo v nacionalnem pogledu koristno, odnosno, da bi neki posebni razlogi zahtevali da se v nasprotju z interesi trgovskega in obrtnega stanu ne podaljša uredba o prepovedi odpiranja velikih trgovin magacinov.

Kakor doznavamo je bila sklicana nujna seja Centralnega predstavništva Zvez trgovskih združenj v Beogradu, na kateri bodo razpravljali o potrebnih ukrepih za skupno vsedravno akcijo trgovcev in obrtnikov v smislu nedavno sklenjenega dogovora.

pričela velika rudarska aktivnost v dolini Strumice. Tudi iz Prage poročajo v zvezi z ustanovitvijo gospodarske centrale Male antante, da nameravajo Čehoslovaki svoje klinirski terjatve v naši državi (ki znašajo približno četrtil milijarde dinarjev) investirati za otvoritev novih rudnikov, tako da bi se Čehoslovaška oskrbovala v naši državi predvsem z bakrom.

Kakor vidimo, bo tudi nove rudnike eksploativni inozemski kapital, ki bo imel gotovo znatne dobičke, kakor to vidimo pri Boru in Trepiču. Pri tem se nam znova vsiljuje vprašanje, ali res nismo toliko sposobni, da bi sami dvigali iz zemlje naše naravne zaklade.

Naša produkcija zlata

Odkar morajo naši domači rudniki vse pridobljeno zlato prodati Narodni banki (tudi če se zlato izloči v inozemstvu), je možna točnejša kontrola o naši produkciji zlata. Iz naše rudarske in topilniške statistike je razvidno, da smo lani pridobili 2445 kg zlata v vrednosti 122 milijonov Din (od tega je bilo v inozemstvu izločeno predvsem iz surovega bakra 2056 kg); leta 1934. pa je znašala produkcija 2305 kg. Srebra smo lani pridobili v naši državi 56.775 kg (leta 1934. 60.110 kg).

Med evropskimi producenti zlata je Jugoslavija na 4. mestu, za Švedsko, Rumunijo in Francijo, med evropskimi producenti srebra pa na 2. mestu, za Nemčijo.

nj silvanec, lastnik Brodar Stefan, Ormož; Rizling renski, lastnik Brodar Stefan, Ormož; Muškati, lastnik Ornič Josip, Ptuj; Rulandec, lastnik Kajfež F. R., Ljubljana; Muškati, lastnik Vinara Kajfež, Ljubljana; Vinski destilat, lastnik Clotat Bouvier, Gor. Radgona; Mont du duc sec, lastnik Clotat Bouvier, Gor. Radgona; Du duc sec cuvee Reservee, lastnik Clotat Bouvier; Slivovka, lastnik Clotat Bouvier; Imperial, lastnik Hintze Ernst, Ptuj.

II. Pohorje, Slovenske gorice, Prekmurje; Traminac, lastnik Jareninski dvor, Jarenina; Muškati silvanec, lastnik Pugalj; Rozman, Maribor; Burgundec beli izbrani, lastnik J. & R. Primer, Maribor; Muškati rumeni, lastnik Schieker Alojz, Kamnica; Pekrčan, lastnik Primer J. & R., Maribor; Rizling laški, dr. Ferdinand Altem. Slov. Bistrica; Traminac, lastnik uprava veleposelstev dr. I. Merana, Pekre; Muškatelec, lastnik uprava veleposelstev dr. I. Merana; Chifon, lastnik uprava veleposelstev dr. I. Merana; Silvanec, last upr. veleposelstev dr. I. Merana; Traminac, lastnik Skerbinek Jakob, Sv. Kungota; Burgundec beli, lastnik Skerbinek Jakob, Sv. Kungota; Rizling renski, lastnik Skerbinek J. Sv. Kungota; Burgundec beli, lastnik Daj - dam, Ljubljana; Rizling renski, lastnik Daj - dam, Ljubljana; Rulandec, lastnik Levanič Josip, Ljubljana; Pekrčan, lastnik Miklič Fran, Ljubljana.

III. Bizelsko, Dolenjsko, Bela Krajina. Dolenjska črnina, lastnik Dev Ivan, Mokronog; Burgundec beli, lastnik Lakner Alfonz, Cernomelj; Čviček dolenjski, lastnik Pfeifer Ivan, Leskovec pri Krškem; Črnina dolenjska, lastnik Pfeifer Ivan, Leskovec pri Krškem; Traminac, lastnik Martine Marja, Zg. Šiška; Rizling laški, lastnik Savnik, Kranj; Čviček, lastnik Savnik, Kranj; Gorenjsko; Čviček, lastnik Grad Jernej, Kranj; Čviček I., lastnik Kajfež Franciška, Ljubljana; Čviček II., lastnik Kajfež, Ljubljana; Rizling renski, lastnik Miklič Fran, Ljubljana; Čviček, lastnik Ravbar Terezija, Ljubljana; Portugalka, lastnik vinarska družba, Meška.

IV. Dunavska, moravska in vardarska banovina. Muškati Lynol, lastnik Bruno Moser, Zemun; Furmint, lastnik Bruno Moser, Zemun; Frontignan, lastnik Bruno Moser; Fruškogorski biser, lastnik Bruno Moser; Rekord, lastnik Bruno Moser; Merlot, lastnik Bruno Moser; Casino vermet, lastnik Bruno Moser; Royal demi sec, lastnik Bruno Moser; Scamola, Brača Vaš Horgoš; Samolok, lastnik Brača Vaš, Horgoš; Rizling II., lastnik Brača Vaš; Burgundec črni Rekord, lastnik Majcen Ciril, Ljubljana.

ZVOČNI KINO SOKOLSKI DOM

v Šiški, telefon 33-87

Cenjeno občinstvo obveščamo, da se od 19. septembra dalje vrše kinopredstave ob delavnikih ob 8. uri, nedeljah in praznikih ob 3., 5., 7. in 9. DANEŠ velika ljudska veseliga

Na končni postaji

s Paulom Hörbigerjem, Marjo Andergast, Hansom Moserjem.

Film predvajamo: v nedeljo ob 3., 5., 7. in 9., v ponedeljek ob 8. uri.

V torek

CHU-CHIN-CHOU

z Ano May Wong.

V. Savska, primorska in zetska banovina. Vugava, lastnik Vinarska zadruga Veloselo, Vis; Zlahtina, lastnik Vinogradarska zadruga, Vrtnik; Zilavka, lastnik Risto i Milan Radulović; Prošek, lastnik Vinarska zadruga Veloselo; Opolo, lastnik Vinarska zadruga, Veloselo; Plavac, lastnik Vinarska zadruga, Veloselo; Maraskino, lastnik Tombača Ante, Šibenik; Črnina dalmatinska, lastnik Škerlj Ivan, Logatec; Bakarska vodica, lastnik Pohor Andria, Tribal; Prirodna penina, lastnik Volarič L., Vrtnik, Baška.

Prikrat se je zgodilo, da je bilo na kakšni vinski razstavi zastopanih toliko prvotnih vin iz vseh vinorodnih banovin. Po številu vzorcev je dravska banovina prevladovala. Ocenjeno pa je bilo vsega skupaj preko 250 vzorcev.

K vprašanju devalvacije francoskega franka

Ze večer smo obširno poročali o možnosti devalvacije francoskega franka in zlasti o prizadevanju, da bi Anglija in Zedinjene države dale zagotovilo, da ne bodo z nadaljnjim znižanjem vrednosti dolarja in funta preprečile za Francijo ugodne posledice devalvacije. V tej zvezi so tudi stalna prizadevanja Francije, da se doseže sporazum za mednarodno stabilizacijo valut. Veliko važnost pripisujejo zlasti bližnjemu posetu guvernerja francoske banke Labeyrieja v Londonu, ki je napovedan za sredo oktobra. Angleški listi že danes napovedujejo, da bo ta poset odločilne važnosti. »Daily Herald«, ki ima dobre informacijske zveze s Parizom, pravi, da je verjetno, da bo prišel Labeyrie v London že s konkretnim načrtom za mednarodno ureditev valutnega vprašanja, ki bo najbrž zgrajen že na podlagi devalvacije franka. V poučenih krogih v Parizu zatrjujejo, da je tudi v sedanjih francoskih vladi več odkritih in prikritih pristavov valutno-politične revizije, ki so od nekdanj pripravljeni, da bi devalvacijo v manjšem obsegu vzeli v kup, če bi s tem dosegli mednarodno izravnano valut, ki je pogoj za zopetni normalni razvoj svetovnega gospodarstva. Londonski »Times« pa zatrjujejo, da je francoska vlada že sondirala teren v Londonu in Newyorku in je vprašala, kakšne posledice bi izzvala eventualna devalvacija franka. Angleška in ameriška vlada sta baje odgovorili, da nimata nič proti devalvaciji v primerinih mejah, ki ne bi izzvala izvoznega dumpinga od strani Francije. Vsekakor pa prevladuje mnenje, da bo prišlo do eventualne odločitve šele v oktobru.

Poslednji izkaz Francoske banke za znamuje nov odtok zlata in sicer za 653 milijonov, nasproti 326 milijonom pred enim tednom in 163 milijonom pred 14 dnevi. V zadnjih petih tednih je Francoska banka izgubila za poldrugo milijardo frankov zlata in je zlati zaklad sedaj že nižji, nego je bil pred meseci, ko je bila kriza francoskega franka na višku. Sedaj znaša namreč 53.5 milijarde frankov nasproti 71.9 milijarde pred enim letom in 82.3 milijarde pred 2 letoma.

Gospodarske vesti

== Priprave za volitve v Zbornico za TOI. Za torek 22. t. m. je sklicana v mali dvorani Trgov. doma v Ljubljani II. seja predsedstva Zveze trgovskih združenj dravske banovine, kjer bo po poročilu predsedstva razprava o volitvah v Zbornico za TOI.

== Mestna hranilnica namerava dati Pollakovo trgovino v zakup. Ko je Mestna hranilnica ljubljanska pred leti v konkurznem postopanju na dražbi prevzela Pollakovo trgovino usnja v Ljubljani je ustanovila družbo »Indust«, ki je vzela trgovino v zakup. Čeprav družba ni dobila na razpolago dovolj denarnih sredstev in je morala baš zaradi tega odkloniti velike dobave, je vendar uspešno poslovala. Navzlic temu se je zadnja leta ponovno čulo, da bi bilo treba družbo likvidirati, da bi se potem trgovica dala v najem drugim interesentom, ki niso daleč od bivših lastnikov. Ta prizadevanja so sedaj menda uspela. Beograjski »Jugoslovenski kurir« poroča, da bo dala Mestna hranilnica trgovino v najem privatnim interesentom, ki dobe pri Mestni hranilnici vse potrebne informacije.

== Kontrola pri izvozu orehovine. Da se izvede kontrola pri izvozu orehovih hlobov (car. tar. št. 93 — neobdelani, preko 30 cm premera) je Narodna banka odločila, da bo sama v svoji centrali izdajala overjenja za zavarovanje valute pri izvozu orehovine. Zato noben pooblaščen zavod ne more več izdajati takih overenj za zavarovanje valute pri izvozu orehovih hlobov.

== Stanje aktivnih kliringov. Po najnovejšem obvestilu Narodne banke se je saldo naših kliringov terjatev v Nemčiji v zadnjem tednu ponovno nekoliko zmanjšal, in sicer za 0.2 na 19.5 milijona mark (dne 17. t. m. je bilo izvršeno poslednje izplačilo po avizi št. 10.213 od 31. julija 1935). —

Saldo v kliringu s Italijo je ponovno malenkost nazadovol, in sicer za 0.3 na 38.1 milijona lir. Saldo v kliringu s Turčijo se je po znatnem dvigu v zadnjem tednu zopet skrčil od 0.91 na 0.29 milijona francoskih frankov, saldo v kliringu s Bolgarijo pa je ostal skoro nespremenjen na višini 0.5 milijona Din.

== Gradbena dela. Kraljevska banska uprava je razpisala drugo licitacijo za gradnjo paviljona v splošni bolnišnici v Mariboru (protečen za težaka, zidarska in betonska dela 2.29 milijona Din, za krovsko in kleparska dela 80.000 Din) in prvo licitacijo za rekonstrukcijo državne ceste Pesnica — St. Ij od km 141.8 do 154.2 (proračun 3.6 milijona Din). — Družba »Metalno akcionarsko društvo« v Ljubljani, tovarna v Celju — Gaberju in bo komisijski ogled 20. t. m. ob 10.

== Vložite prijave za odmero točline takse za triletno odmernostno razdobje 1936/1939. Davčna uprava za Ljubljano-mesto razglašja: V smislu člena 25. pravilnika za izvrševanje določil tar. post. 62. takse tarife k zakonu o takсах se začne 1. januarja 1937. novo triletno odmernostno razdobje za odmero in plačevanje takse za pravico, točiti alkoholne pijače na drobno in na debelo. (Šlužen list z dne 19. avgusta 1936. — 67 kos — št. 526). Zato se pozivajo vsi imetniki pravice za točenje alkoholnih pijač na drobno in na debelo, da vložijo zaradi pravilne odmere takse v času od dne 1. do 30. oktobra 1936. pri pristojnem oddelku finančne kontrole, v čigar območju so obratovalnice, prijavo na predpisanem obrazcu in da izkažejo v prijavi vse podatke, potrebne za pravilno odmero takse. Obrazec prijave si lahko preskrbe pri oddelku finančne kontrole po nabavni ceni 1 Din.. Točilec, ki vobče ne vložil prijave ali je ne vložil v določenem roku, izgubi pravico pritožbe zoper odmero takse, ki se mu odmeri po uradni dolžnosti.

== Produkcija sintetične volne iz mleka. Kakor smo že ponovno poročali, je nekemu italijanskemu kemiku uspelo, iz mleka odnosno kazeina pridobivati umetna vlakna, ki po svojih lastnostih lahko docela nadomestijo ovčjo volno. Ker gre tu za živalski proizvod ima iz kazeina napravljena umetna volna tudi lastnost, da drži toploto, kakor naravna volna. Velika italijanska družba za umetno svilo Snia Viscosa je že lani proti koncu leta pričela v manjšem obsegu izdelovati tako volno in so prišli na trg tudi že prvi tekstilni proizvodi iz te volne. Sedaj nameravajo pričeti produkcijo v velikem obsegu. Iz Italije poročajo, da gradijo v bližini Ferare z udeležbo Snie Viscosa obsežne tvornice, ki bodo namenjene izključno produkciji umetne volne. Sedež tvornice je bil izbran s posebnim ozirom na dobavo potrebnih velikih količin mleka. Čim bo tvornica docela zgrajena in bo pričela obratovati bo potrebovala za produkcijo umetne volne dnevno okrog 1500 hl mleka.

== Konkurz je razglašen o imovini Ivana Deržica, pekarskega mojstra v Šmarternu 58 pri Litiji (upravnik mase Ludvik Ferdo, odv. v Litiji; oglasitveni rok do 10. oktobra pri sreskem sodišču v Litiji, ugotovitveni rok 14. oktobra in 9.).

== Dobave. Gradbeni oddelek direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 25. t. m. ponudbe za dobavo 5 telefonskih aparatov, 4 morze-barvopiscev in 1.000 kg bločne verige. Uprava vojnotehničnega zaroda v Kragujevcu sprejema do 25. t. m. ponudbe za dobavo raznega usnja in do 30. t. m. za dobavo konjskih kočev in pokrival za vole. Direkcija državnega rudnika v Raknju sprejema do 1. oktobra ponudbe za dobavo plinskih cevi, ventilov za paro i. dr., 500 kg bele kovine, 12 električnih izvorcev ter materiala za razvodne telefonske jarmke mreže. Komanda mornarice v Zemunu sprejema do 12. oktobra ponudbe za dobavo raznega gradbenega lesa.

== Licitacije. Dne 22. t. m. bo pri glavnem samitetskem slagališču v Zemunu ofertna licitacija za dobavo desinfekcijskih sredstev, bencina in mila, 24. t. m. za dobavo raznih zdravil in kemikalij in 26. t. m. za dobavo zemaškov iz plute, papirnih vrečic i. dr. Dne 21. septembra bo v intendanturi dravske divizijske oblasti v Ljubljani ofertna licitacija za dobavo mese za čas od 1. oktobra 1936 do 31. marca 1937, dne 22. t. m. za dobavo alkoholnega kvasa in 3. oktobra za dobavo fižola, riža, graha, geršila, suhega grozda, masti, olja in papirke za potrebe vojske. Dne 21. t. m. bo pri komandi 39. pešadijskega polka v Celju ofertna licitacija za dobavo potrebne količine kvasa za potrebe celjske garnizije. Dne 25. t. m. bo v inženjerskem oddelku dravske divizijske oblasti v Ljubljani ofertna licitacija za napravo električne inštalacije v IV. in V. objektu kasarne »Kralja Petra I.« v Ljubljani in dne 9. oktobra za popravilo V. objekta kasarne »Vojvode Mišiča« v Ljubljani.

Borze

Devize

Curih, Beograd 7, Pariz 20.2025, London 15.54, Newyork 306.875, Bruselj 51.85, Milan 24.15, Amsterdam 208.3250, Berlin 123.45, Dunaj 56.70, Stockholm 80.1250, Oslo 78.10, Kobenhavn 69.3750, Praga 12.68, Varšava 57.80, Budimpešta 2.90.

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicgo, 19. septembra. Začetni tečaj: pšenica: za sept. 115, za dec. 113.125, za maj 111.875; koruza: za sept. 116, za dec. 96, za maj 90.25.

+ Winnipeg, 19. septembra. Začetni tečaj: pšenica: za sept. 106, za dec. 104.75, za maj 106.50.

BOMBAZ

+ Liverpool, 18. septembra. Tedenca stalna. Zaključni tečaj: za okt. 6.52 (prejšnji dan 6.52), za dec. 6.43 (6.43).

+ Newyork, 18. septembra. Tendence stalna. Zaključni tečaj: za okt. 11.93 (11.98), za dec. 12.02 (12.01).

Kupujte domače blago!

SAMO SE DANES

ob 15., 17., 19. in 21. uri, in ponedeljek ob 18.30 in 20.30.

Velezabavna razkošna opereta:

„VALČEK ZA TE“

Luis Gréver, Camila Horne.

Od torka dalje: velezenzacija:

»FRANKENSTEINOVA NEVESTA«

KINO MOSTE

Prva naša odprava v švicarske Alpe

Kakor znano je Savinjska podružnica SPD letos izvedla ekspedicijo v švicarske Alpe. Članom odprave je trdila dr. A. Wander d. d. Zagreb dala na razpolago potrebne količine Ovomaltine in je dobila po tem od savinjske podružnice SPD pismo naslednje vsebine: Po vrnitvi prve jugoslovenske alpske ekspedicije v švicarske Alpe vam drage volje dostavljamo kratko poročilo o delu ekspedicije, kakor tudi o izkušnjah njenih članov glede prehrane s vašimi izdelki Ovomaltine. Takoj po prihodu v Zermatt, se je 20-članska ekspedicija razdelila na manjše skupine, od katerih se je vsaka vzpela na izbrano gorsko skupino. Člani podružnice, med njimi tudi vodja ekspedicije Andrijo Kopinšek, so tvorili skupino, ki si je vzela za cilj Monte Rose, Breithorn in Mali Matterhorn. Zaradi pilihih denarnih sredstev nismo mogli stanovati v dragih hotelih in smo v Zermattu stanovali v zasebnih sobah in tudi v štorih. Zaradi tega smo si morali sami kuhati zajtrk, ki je v glavnem obstojal iz Ovomaltine s mlekom, ki se je izkazalo kot okusna in, kar je za nas še bolj važno, kot zelo redilna in krepična hrana. Ker švicarski planinski domovi niso oskrbeli kakor pri nas in se brigajo samo za red in nabavo kuriva, dočim mora vsak prinesiti hrano s seboj, smo bili pripravljeni, da pri Betemphütte uživamo Ovomaltino, prirejeno z vodo. V naše presenečenje je Ovomaltina tudi v tej obliki ohranila svoj okus ter nas v polni meri otežila. Na ta način smo Ovomaltino uživali tudi v italijanski koči Cap. Reg. Margherita (4.559 m), ki je najvišja planinska kočica v Evropi.

Med odmorom v štoru pod Parrotspitze v višini kakih 4.900 m nismo mogli privediti Ovomaltine zaradi pomanjkanja časa in smo jo uživali kar v naravnih obliki. Ko se lodec v toliki višini zaradi utrujenosti in pojavov gorske bolezni ne prenaša težke hrane, je bilo uživanje Ovomaltine brez vseh slabih posledic dokaz njene lahke prebavljivosti. Razen naše skupine so tudi ostali člani naše odprave uživali Ovomaltino na naslednjih postajah: Schönbalihütte, Triflthof, Weisshornhütte, Dornhütte, Theodulpasshütte, Hörnlihütte in Solwayhütte. Vsi enako navdušeno govorijo o kakovosti vsakega izdelka. Nešteto drugih planincev najrazličnejših narodnosti smo opazili, ki so se takisto pred hudimi turami s Ovomaltino okrepili.

V nemali meri je baš uživanje Ovomaltine ohranilo člane naše ekspedicije v dobri kondiciji, da je mogla v polni meri dovršiti svoj določen program in da je prispela na naslednje vrhove: Matterhorn (4504 m), Zinalhorn (4223 m), Obergabelhorn (4078 m), Weisshorn (4512), Dom (4554 m), v masivu Monte Rosa vrhove: Dufourspitze (4688), Grenzspitze (Zumsteinspizze 4578), Signalkuppe (4561 m) in še Briethorn (4171 m) in Mali Matterhorn (3886 m).

Se enkrat najlepša hvala za vašo ljubeznivost, s planinskim pozdravom Savinjska podružnica SPD. A. Kopinšek i. a.

Uspeh T. Kralja v Parizu

Ugledna francoska umetnostna revija »La Revue moderne« ilustrirala je izzet do la vie« je pred kratkim objavila izpod peresa svojega referenta za likovno umetnost Clementa Morroja obširno recenzijo zadnjih pariskih razstav, v kateri pisec izčrpno poroča tudi o razstavi Toneta Kralja, ki je nedavno gostoval v tujerjanskem salonu. Kritika je polna hvale o delu nekega umetnika pa zasluži, da jo v izveščku pri- nesemo tudi mi.

Na prste lahko seštejemo slikarje, pravi pisec med drugim, ki bi nam na eni sami razstavi ugajali, nes zamenali in razgibavali obenem. Med takšna redka dela moramo šteti »Portret moje žene«, ki ga je slovenski kipar in slikar Tone Kralj razstavil v prvem nadstropju salona. Žalostno in jasno slikarskega dela, modelov in kompozicije, hkratu pa psihološki izraz celotne slike — vse to daje portretu izredno lepoto... Ta portret dokazuje, da so Kralja vsa njegova prejšnja dela, ki so bila pogostokrat viharina in trpka, morela priversti do tega umirjenega izraza, ki izpričuje njegov ideal človeka, slikarja in kiparja. Tone Kralj je Slovenec, in Slovenec, ki hoče biti Slovan v istem smislu, kakor je Srb, predstavlja v svoji zgodovini in v svoji miselnosti nekatere posebnosti, ki jih ni mogoče prezreti.

Kralj, ki je izšel iz družine skromnega slovenskega umetno-obrtniškega delavca, vse te posebnosti izraža in stopnjuje v svojem delu. Med njegove najboljše stvarj lahko štejemo tiste, v katerih nam ris slovenske običaje in nravi. Slovenci so narod trdega dela, ki je vajan pomanjkanja in skrbni, obenem pa so z vsvo svojo življenjsko energijo navezani na svoj domovinski in religiozni ideal. Če začnemo pri »Portretu mojega očeta«, ki ga lahko vidimo v ljubljanski galeriji, in dodamo še kompozicije, kakor so »Kosilo na polju«, »Slovenska svatba«, »Slovenski kmet«, dobimo verno podobo tega naroda. Slike, kakor je »Kraljevič Marko«, so nas spominjajo heroične preteklosti. Prav tako pa je Kralj tudi kot kipar izrazil narodni verski ideal. Kompozicije, kakršni sta »Pasijon« in »Judežev poljub«, trdo zarisane v les, izražajo vso telesno in dušno bolečino njega, ki si je trnjenje in siromastino izbral za nevesto. Dvošen izraz tega ideala nam nudijo tudi številne freske, s katerimi je Kralj okrasil okrogel ducat cerkva v svoji domovini.

Članku, ki se končuje z željo, da bi se naš umetnik poslej stalno udeleževal pariskih razstav, so priložene izredno uspele reprodukcije portretov Kraljevega očeta in žene ter »Pasijona«.

Domače vesti

* Slava Adamiču in Lunderu! Dvajset in osem let poteče danes, 20. septembra, odkar sta nedolžna Adamič in Lunder, zadeta v hrbet od krogl sovražne avstrijske soldateske, položila svoje mlado življenje kot dragoceno žrtev narodu in domovini na oltar.

* Jenkova proslava v Cerkljah pri Kranju. Danes se odkrije v Cerkljah pri Kranju spomenik skladatelju Davorinu Jenku. Sporedni slavnosti je naslednji: ob 10. je slovesna masa, pri kateri bodo peli združeni cerkveni zbori Davorin Jenkove skladbe, ob 2. uri pop. so pete litanije, nato se formira sprevod in ob 3. pop. je odkritje spomenika sredi vasi v Cerkljah pri Kranju. Po odkritju krenejo vsi udeleženci v Dvorje (5 do 10 minut hoda), kjer se odkrije spomenik piramida na prostoru, kjer je stala skladateljeva rojstna hiša. Po odkritju bo koncert Davorin Jenkovih skladb, katerega izvajajo pevski zbor Glasbene Matice in zbor kranjskega okrožja Pevske zveze. Vabimo vse Slovence k proslavi skladatelja Davorina Jenka.

Din 20, Din 12, Din 3.50

Opozorjamo čitatelje našega lista, da je apoteka Mr. Bahovec v Ljubljani stavila v promet znanstveni »Planinka« čaj tudi v manjših omotih in sicer: veliki paket Din 20.—, polovični Din 12.—, poskusni omot Din 3.50. S tem je ustrezno željam široke publike, tako da vsakdo lahko kupi originalni »Planinka« čaj Mr. Bahovec, ne da bi se moral posluževati nadomestkov.

* Naš priljubljeni gledališki komik g. Jošip Daneš-Gradiš je napisal vesele spomine na vzore in boje svojih prvih igralskih let, knjigo kakršne Slovenci še nimamo. Izdala jo bo med svojimi rednimi publikacijami. Vodnikova družba. Kdor se boče res imenitno zabavati, naj takoj postane član te ugledne knjižne družbe!

* Obisk bolgarskih agronomov. Večja skupina bolgarskih agronomov bo prispejala 23. t. m. v Beograd, da vrne obisk našim agronomom, ki so nedavno obiskali Bolgarijo. Združene jugoslovnskih agronomov pripravila bolgarskim tovarišem lep sprejem. Bolgarski agronomi bodo ostali v Jugoslaviji kakih 15 dni in obiskali bodo razne kraje. Po dosedanem programu bodo šli v Niš, Beograd, na Oplenac, v Arandjelovac, kjer je velika vinogradniška zadruha, v Novi Sad, na državno posestvo v Belju in Karadjordjevo, v Vukovar, Osijek, Djakovo in Zagreb, morda pa bodo prišli tudi v Ljubljano.

SANATORIUM - EMONA
LJUBLJANA
Kosmoskega ul. 4
Telefon: 26-23
Dr. Franc Derganc
lel-priatelj
kurg odd. v p.
Ordinira: 11-4.

* Povratek ameriških Slovencev. Ameriški rojaki, ki so prispeli to poletje v domovino na obisk, se polagoma vračajo. V ponedeljek 21. t. m. se spet vrne z večernim brzovlakom večja skupina naših rojakov, večinoma iz Clevelanda, pod izkušenim vodstvom g. Augusta Kollandra. Vkrcajo se v francoskem pristanišču Le Havre na največji luksuzni parnik sveta »Normandie«. Našim rojakom želimo srečno pot ter upamo, da nas prihodnje leto spet v tako lepem številu obiščejo. Pridite, domovina vas kliče!

* Strelska družina v Kostanjevi priredi 27. t. m. strelsko tekmo, ki se bo nadaljevala in zaključila 4. oktobra. Najboljši strelci dobe nagrade. Strelske družine in prijatelji strelskega sporta se vabijo.

* Turistični inspektorat za Hratsko Primorje in Gorski Kotar. V magistratni dvorani na Sušaku se je vršila seja upravnega odbora turistične zveze za Hratsko Primorje in Gorski Kotar, kateri je prisostvovalo 18 delegatov raznih kopalskih poverilništev. Na seji je bila sklenjena ustanovitve turističnega inspektorata, ki bo vršil kontrolo nad gostinskimi obrati, poleg tega pa bo raziskoval na svojem področju vse nedostatke in ovire ter pri oblastih interveniral, da bi se odpravile. Na ta način bo inspektorat v stalnih stikih s turisti, s turističnimi ustanovami in gostinskimi obrati na eni strani, na drugi strani pa z oblastjo.

Elegantno oblači

MODNI ATELJE
ANKA PUČNIK
Ljubljana — Šelenburgova ul. 1
BREZHLIBNI KROJI IN DELO.

* Spor v vodstvu Matice Srbske. Matice srbske v Novem Sadu bo imela 30. septembra svojo glavno skupščino in je zaradi tega vse člane te velike kulturne organizacije se bolj presenetila vest, da je predsednik Matice prof. Vaso Stajić odstopil. Prof. Stajić je bil ponovno izvoljen za predsednika Matice Srbske lanske leto in bi tako moral trajati njegova predsedniška funkcija še dve leti. Prof. Stajić je obljubil, da bo članom in javnosti obširno razložil pogoje svojega koraka. Zaenkrat je dal samo razumeti, da ni zadovoljen z glasilom Matice »Glasom Matice Srbske« pod uredništvom Matičinega tajnika Miljutinovića. V »Glasu« so v zadnjem času izhajali politični članki, prof. Stajić pa je vedno naglašal, da mora ostati Matica Srbska politično strogo nepristranska. Ker je bil prof. Stajić lani izvoljen za predsednika Matice soglasno in ker vsa Vojvodina ceni nje-

govo zaslužno prosvetno delovanje je gotovo, da bodo v Matici v najkrajšem času izvedene reforme, ki odgovarjajo njegovim zahtevam.

* O preselitvi železniške direkcije iz Subotice. V Beogradu se mudi številna deputacija predstavnikov gospodarskih in drugih organizacij iz Vojvodine, ki bo pri prometnem ministru intervenirala zaradi nameravane preselitve železniške direkcije iz Subotice. Gospodarski krogi Vojvodine so zavzeli stališče, naj se železniška direkcija, če se mora preseliti iz Subotice, na preseli v Beograd, marveč v Novi Sad. Novosadska mestna občina je pripravljena nuditi železniški direkciji brezplačna stavbišča na desni obali Dunava v Petrovaradinu. Predstavniki novosadskih gospodarskih organizacij naglašajo, da oni niso spoznili vprašanja preselitve železniške direkcije, če pa državni interesi zahtevajo, da se direkcija preseli iz Subotice, potem je pač najbolje, da se nastani v Novem Sadu.

* Za izboljšanje položaja železniških starupokojencev. »Upokojencev«, glasilo društva državnih vpokojencev, poroča: Odbor železniških starupokojencev ter takime-novanih kronskih rentnikov in njihovih vdov, ki se zmerom prejemajo pokojnine v naravnost smešno nizkih zneskih, da ne zadošajo niti od daleč za najskromnejše življenje, je ponovno predložil svojo spomenico odločujočim čimteljem in jim dokazal, da je to vprašanje izmed najbolj perečih. Generalna direkcija državnih železnic je obvestila ta odbor, da je prometno ministvo zbralo vse potrebne podatke za izboljšanje gnetnega položaja starupokojencev in kronskih rentnikov ter predložilo zadevo prometnemu ministru v odločitev.

* Smrt zaslužne umetnice in narodne delavke. V Beogradu je umrla gospa Jelica Acovičeva, ki je bila ugledna slikarka in se je vneto udeleževala v zoruženju »Osvijete Zuzorić«. Svoja dela je razstavljala na mnogih razstavah v Beogradu. Pozrtvovano pa se je udeleževala tudi v mnogih dobrotelnih in kulturnih organizacijah.

* Tri nagrobnice za moški zbor. Na besedilo Fr. Neubauerja zložil Anton Jobst, Ziri 1936. Samozaložba. Cena partituri pet Din. Razposilja skladatelj, na prodaj so pa pesmi tudi v jugoslovnski knjigarni. Tudi Jobst je poleg Prelova uvidel, da našim društvom manjka novih, lahkih nagrobnic, zato jim je podaril 3 na štirih straneh četrtinske oblike in gotovo jih bodo pevci z veseljem sprejeli in prepevali. Leno so pisane in litografirane. Priporočam ji v naročbo in študiranje. Z. P.

PARKETI
cenejši kot ladijski pod!
Torej?

REMEC & Co
tovarna parketov in upognjenega pohištva,
DUPLICA — KAMNIK

* Zorko Prelovec: Nove nagrobnice za moški zbor št. 1. Vse na svetu mine. St. 2. Gozdič je že zelen. (Prijatelj ob domu.) Dve lahki, pevni nagrobnici, lično litografirani. Cena vsaki partituri je 3 Din brez poštne. Pri večjem naročilu popust. Naročajo se na naslov skladatelja v Ljubljani.

* Omahljivci in neodločnejši nikjer in nikdar niso deležni veselja in zabave! Ko je pa že prepozno, tožijo in tarnajo, češ: »Zakaj nisem pravočasno postal član Vodnikove družbe? Za skromnih 20 Din bi bil dobil pri svojem poverljivem štiri lude, zabavne knjige!« Pazi, da se letos tudi Tebi ne bo tako zgodilo!

* Razpis dr. Rapočevih dijaških ustanov. Kuratorji razpisuje za šolsko leto 1936-37 pet ustanov po 1.200 Din za visokošolske mariborskega in ljubljanskega okraja. Prošnje z izpitnimi spričevali, potrdilo o vpisu in opisom gnetnih razmer je vložiti do 10. oktobra 1936 pri Poročnici v Mariboru, Narodni dom.

Pri lenivosti črevesja, črevesnem ka tarju, obolenju danke, odstrani naravna Franz-Josefova grenčica zapoko dolnjih organov dobro in naglo. Mnogoletne izkušnje uče, da uporaba Franz-Josefove vode odlično regulira funkcije črevesja. Ogl. reg. št. br. 15485/35

* Čudo narave. Organi kmetijskega oddelka dunavske banske uprave so pri pregledu domačih živali naleteli v okolici Smedereva na doslej neznanu prirodno pojavu. Kmet Djordjević iz Petrinjskega otoka pri Smederevu ima 4 leta starega jarca, balkanske pasme s spiralnimi rogovi. Jarec, ki služi drugače za priplod, ima dobro razvito vime in da pri vsaki molži po četrt litra mleka. Ta žival pa nima prav nobenih posebnih znamenj in je po videzu in temperamentu tipičen jarec.

* Idričani in prijatelji. V soboto 8. oktobra se bodo sestali v dvorani Trgovskega doma vsi idrijski rojaki in prijatelji iz vseh krajev naše države. Doma bodo ostali samo oni, ki jim službene razmere in pa druge nepremostljive ovire ne bodo dopustile, da se odpeljejo v Ljubljano in udeležijo zaključne prireditve letošnjih proslav. Posebnih vabil za to prireditev ne bomo pošiljali, ker smatramo, da se vsi zavedajo svojih dolžnosti in da se bodo brez vsakih izgovorov in pomislekov udeležili prireditve. Ob tej priliki se bodo sestali tudi vsi letniki maturantov idrijskega zavoda in bodo tako sestanki posameznih letnikov odpadli. Udeleženci se bodo poslužili nedeljske polovnice železniške karte, vsi drugi pa bodo poohleli v Ljubljano z avtomobili. Zunanji udeleženci, ki bi želeli prenočišča, naj to pravočasno sporoče. Od ust do ust naj gre glas: V soboto 8. oktobra vsi v Ljubljano na veliki tabor Idričanov in prijateljev! * Himen. Včeraj sta se poročila g. Vladimir Zalokar, banovinski uradnik in gosposodična Muna Dolničarjeva. — Gdč. Pavla Marinkova iz ugledne trgovske rodbine in znani slovenski alpinist ter zaveden Sokol g. Uroš Zupančič se danes poročita v cerkvi sv. Petra v Ljubljani. Poroča ju slovenski pisatelj g. Janez Jalen, avtor filma »Triglavske strmine«, pri katerem sta novoporočena sodelovala. — V Zagrebu pa se poročita gdč. Pavla Bauerjeva, hčerka znanega hotelirja v Ormožu in g. Božo Popović, uradnik Hipotekarnе banke v Zagrebu. Frči pri poroki sta armijski general g. Juršič iz Zagreba in zadržni direktor g. Pavković iz Beograda. Novoporočencem iskrene čestitke!

* Avtoizlet: Trst, Gorica — Trst, enodnevni. — Benetke — Padova, 4. dnevi. — Brzovlak: Beograd — Oplenac, (kraljev grob). — Rim — Neapelj, 12 dni po Italiji. Pojasnila zasloni. Uprava »Po božjem svetlu«, Ljubljana, Wolfova 1.

* Pergamentni in celon senčnik po naj-novejših osnutkih pri M. Tičar, Ljubljana.

Začnite izbirati za plašč!

Plašč stane precej denarja. Treba torej stvar pretuhtati. Novi vzorci pri

„Manufaktura“ k. d.
trgovina, ki vas želi boljše postreči
Mestni trg 17

* Novi grobovi. Tvrška Anton Kršper v Ljubljani je izgubila svojega dolgoletnega zvestega sotrudnika g. Josipa Cesarja. K večnemu počitku ga bodo spremili danes ob pol 15. — Na Trnovskem pristanu je umrl mestni upokojenec g. Avgust Ničman. Pogreb bo jutri ob pol 15. — V Trbovljah je umrla ugledna gospa Mara Kernova. Pokopali jo bodo danes ob 16. — Pokojnim blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

* Brzojavni promet s Francijo. Mednarodni brzojavni urad v Bernu je obvestil naše ministvo, da so brzojavni uradi v Španiji začasnó za mednarodno brzojavno službo zaprti. Zato je začasnó ukinjeno sprejemanje brzojav iz naše države v Španijo.

Iz »Službenega lista«. »Službeni list kr. banske uprave dravske banovine št. 76: z dne 19. t. m. objavlja odločbo kraljevskih namestnikov o izpremembi imena občine Zakot v Brežice okolica, uredbo o vzdrževanju narodnih šol, izpremembe in dopolnitve pravilnika o sprejemnih radijskih aparatih za privatno uporabo, popravek o posebnih navodilih za sprejemanje dnevnika za taksacijska in pogozdovna dela, navodila za podeljevanje podpor za razkuzevanje semen poljskih rastlin, objavo o razmejitvi župnij Sv. Jakob na Dolu in Sv. Jedert glede hiše št. 10 kraja Sv. Stefan in objavo banske uprave o pobiranju občinskih davščin v občini Slatina Radenci.

Iz Ljubljane

u— Ob grobu Simona Klimečka. V petek je umrl krojaški mojster in podjetnik g. Simon Klimeček, znana osebnost v Ljubljani, kamor se je preselil še pred vojno iz svoje češke domovine in se popolnoma udomačil. Star še ne 56 let je postal letos spomlad, na videz še ves poln življenja, žrtev zavratne bolezni, ki ga je zdaj po hudem trpljenju ugonobila. Veder, podjeten ter vse, kar pride, pripravljen sprejeti s stočno mrmrostjo in originalno šegavostjo, je rad zadrževal prijateljem in znancom, da je petek zanj slab dan. In baš na petek je umrl. Hudo ga je mučila kruta bolezen, umrl pa je mirno. Veselo je znal tudi pripovedovati o radostih nedelje in danes v nedeljo bo nastopil svojo zadnjo pot. Izvrsten je bil v svoji krojaški stroki, zlasti v panogi krojenja najrazličnejših uniform. Bil je iznajdljiv in spreten, da bo težko najti vrstnika. V pravem pomenu besede je odlično oblekel oficirje in vse druge stano-ve naše mlade države, ki nosijo uniformo, od skrajnih severnih mej do skrajnega juga. V njegovih knjigah so imena odličnih oficirjev in zastopnikov drugih stanov, ki so uniformirani. Mnoge uniforme je po svoji spretnosti kreiral in, ko so šele pozneje izšli službeni predpisi, je bilo vse, kar je napravil Klimeček, — odlično. Tudi v strokovni organizaciji krojačev se je vneto udeleževal in s svojim delom si bo tudi v njej kakor v velikem krogu prijateljev in znancev ohranil lep spomin. Danes ob 16. ga bodo izpred njegovega doma, Gledališka ulica 16. odpeljali k zadnjemu počitku in v spremstvu se bodo uvrstili gotovo vsi, ki so poznali tega dobrega in simpatičnega moža.

Slaba navada!

Imamo tudi cenejše milo — tukaj prosim!

Do — moram varčevati!

To milo pa res ni prav nič izdatno — moram pošteno mencati!

To se mojemu perilu ne more pripetiti!

S čim pa pre-reš svoje perilo?

SCHICHTOVO MILO JELEN

varuje perilo

ZA NAMAKANJE ŽENSKA HVALA

Napačno je varčevati pri milu — na škodo perila. Manj vredna mila škodujejo tkaninam. Samo zares dobro jedrnat milo pere perilo temeljito in prizanesljivo.

* Člani Vodnikove družbe v Beogradu. Društvo Slovencev v Beogradu sprejema članske prijave in članarino za Vodnikovo družbo v društveni knjižnici, Balkanska ulica 14. in sicer ob sredah in petkih od 19.30 do 20.30 ure in ob nedeljah od 11. do 12. ure. Pozivamo vse prijatelje lepih Vodnikovih knjig, da s svojimi prijavi pomagajo, ker se zaključuje nabiranje članov že 5. oktobra.

* Ravnateljstvo enoletne drž. koncesionarne priv. trgovske šole »Christofor učni zavod«, Ljubljana, Domobranska 15, razglašajo: Redno vpisovanje v enoletni trgovski tečaj je še ves prihodnji teden. Sicer se je po Ljubljani iz neznane strani razširila vest, da se že vsa mesta zasedena, kar pa ne odgovarja resnici. Res je, da sta skoro že dva oddelka polna, toda v potrebi se otvorijo trije razredi (paralele), da ne bodo razredi prenapolnjeni. Ponavljajni in dodatni izpiti za lanske učence (ke) so 26. in 27. ob 8. jutraj. — Šolsko leto se prične, kakor vsako leto 1. oktobra. Tega dne naj se nove učence (-ci) zberejo v šolskih prostorih. Običajna otvoritvena sv. masa je 2. oktobra. Dne 3. oktobra je redni pouk. — Ker se bo otvorila po potrebi še ena paralela, interese na to opozarjamo. Vsa naša mena pojasnila in tudi brezplačne prospekte pošilja ravnateljstvo. — Z letošnjim letom se je učni zbor razširil s profesorji drž. trg. akademije. Zavod obstoja že 33 let, je oblastno dovoljen s pravico izdajanja veljavnih izpiznaval. — Opomba: Za one, ki imajo nižjo srednjo šolo ali meščansko šolo, velja zakon: »Dovršena nižja srednja ali meščanska šola nadomešča učno dobo in eno leto zaposlitve. To je važno za one, ki se že lepe posvetiti trgovini.

* Zakaj se danesne perilo tako hitro trga? Krivda je v tem, ker gospodinja štedi na nepravem mestu. Kupuje slabo in poceni milo, toda ima zato predrasne izdatke za novo perilo. Če uporabljate za pranje Schichtovo Jelen milo, ste lahko prepričani, da vam bo perilo dalje trajalo in da bo vedno kakor novo.

Iz Ptuja

— Pregled čebelnjakov. V času od 13. junija do 15. avgusta so čebelnjaki strokovnjaki v ptujskem srezu pregledali vse čebelnjake in čebelne družine zaradi kužnih bolezni. V srezu imamo 1407 čebelnjakov s 18.935 panji. Čebelne kužne bolezni so razširjene bolj ob avstrijski meji, to je ob levji strani Drave, med tem ko je desna stran skoraj brez bolezni. Celotno revizijo je finansiralo Slovensko čebelnjarsko društvo v Ljubljani. Umetno bi bilo, da se revizija nadaljuje v prihodnjem letu tudi v srezu Ljutomeru in Lendavi. V ptujskem srezu se bo revizija ponovila, a samo v okuženih okoliših.

— Čebelnjake so pekvarili. Doslej neznan zlikovci so pri posestniku Janezu Rogini v Budini ponoči vliomili v čebelnjak, odprli panje in jih polomili. Tudi pri posestniku Kajtnčev Mariji v Budini so napravili neznanec škodo v čebelnjaku, ki ima lahko čebelno gnilobo za posledico. Orožniki zasledujejo krivce.

— Nameste venea na grob trgovca g. Martina Vrabla je darovala tврdka Zavrniv v Ptuju 100 Din darovalcem podpornemu društvu na gimnaziji v Ptuju.

Iz Ljutomera

Ij— V slovo. Ker mi pri najboljši volji ni bilo mogoče, da bi se osebno poslovil od številnih odjemalcev, prijateljev in znancev, jim kličem ob svojem odhodu iz Ljutomera prisrčen »Zbogom!« s prošnjo, da me ohranijo kakor jaz nje v prijaznem spominu. Milan Sessler z družino.

u— Teden Rdečega križa. Danes bo nabiralni dan v korist blagajne Rdečega križa za pomoč v potrebi. Prostovoljna darila v denarju bodo po mestnih ulicah in trgih pobirali za to poverjeni člani ljubljanskega RK. V rotundi nad kavarno Emono ob Aleksandrovi cesti bo od 11. ure dalje promodirani koncert vojaške godbe, ki ga bodo razglašali zvočniki. Sedanje življenjske prilike utemeljujejo iskreno željo, da bi se vsak Ljubljčan radodarno odzval pozivu visokega začetnika Rdečega križa Nj. Vis. kneza namestnika Pavla ter po svojih razmerah z denarnim prispevkom podpri naš RK, da bo mogel vršiti širokolebno nalogo, ki mu je poverjena. Naj bi se vsak član, vsak podpornik RK zavedal, da so darovi, ki jih poklanjamo društvu RK v potrebi obilno vračajo v korist podpore potrebnim. Odkar obstoji jugoslovnski RK (od l. 1921) je prejel glavni odbor iz Slova-nije več prispevkov okrog 2.640.000 Din. V leti dobi pa je nakazal glavni odbor banovinskemu odboru in edincem RK v dravski banovini okrog 3.240.000 Din. Torej se naše edince prejele od glavnega odbora RK za 600.000 Din več, kakor smo jih mi odposlali glavnemu odboru v Beograd.

Kozarec Rogaške »TEMPEL« s sadnim sokom je zdravo krepčilo, ki osveži človeka na telesu in duhu!

u— Jugoslovnsko-bolgarska liga požara svoje člane, da se jutri 21. t. m. udeležijo na glavnem kolodvoru sprejema bolgarskih veterinarjev, ki se pripeljejo z zagrebškimi brzovlakom ob pol 10.

u— France Kržižar razstavlja v Jekopičevem paviljonu svoje najnovejše slike in kipe. Ne zamudite z obiskom!

u— Higieniski zavod v Ljubljani je izdal pravkar izrčno poročilo o svojem delovanju in delovanju njemu podrejenih higien-skih ustanov v dravski banovini v preteklem letu. Poročilo nudi izrpen pregled skrbstva za naše narodno zdravstvo in higieno. Navedeni so natančni statistični podatki, ki bodo zanimali ne samo zdravnike in sociologe, temveč vsakogar, ki mu je pri srcu zdravstveno stanje in higieniski napredek Slovencev.

S klobukom DOBRIM IN POCENI, PREHLAD ODVRNE ZDAJ V JESEN! BOGATAJ V BOGATI IZBIRI SVOJI, USTREŽE VSAKI ŽELJI TVOJI.

M. BOGATAJ, Ljubljana
Stari trg 14.

u— Veliko temblolo priredi 4. oktobra ob 15. na Kongresnem trgu v Ljubljani Sokol Ljubljana III. Prosimo bratska društva, da to upoštevajo.

u— Za Sokola v Mostah je darovala gospa Marija Perko namesto venca na krsto blagopokojne ge. Marije Likzarjeve 50 Din. Denar je pri blagajni Jutrac.

u— Iz obrtniških krogov nam naznanja jo, da se je tapetniška tврdka Fr. Jager iz Sv. Petra nasipa 29. preselila v svoje lastne, moderno urejene prostore na Sv. Petra c. 17. Tврdka je po njenih solidnih izdelkih znana ne-le v Sloveniji, temveč v vsej državi. Obrat bo vodil g. Fr. Jager s svojim sinom, ki se je v tapetniški obrti izpopolnil v inozemstvu. K napredku iskreno čestitamo!

KINO IDEAL

PREMIERA kriminalnega filma

„BREZIMENI“

(Männer ohne Namen)

Resmične pustolovščine ameriških detektivov v filmu.
Danes ob 15., 17., 19. in 21.15 uri.

u— Glasbeni tečaj za mladino. Tudi letos bo pevski zbor otročičev od 3. do 7. leta, ki je že lani uspešno nastopal, svoje delo nadaljeval, izpopolnjen s praktičnim poukom v glasbeni teoriji in s skupnim igranjem na instrumentih, ki so otrokom v tej starosti primerni. Kot dolelej se bo mladina v najkrajšem času naučila igranja harmonike vseh vrst. Zlasti pa se opozarjamo vse tiste, ki jih nerazviti posluhi ovirajo pri petju. O prenesljivih uspehih tečaja za vzgojo poslušnosti se lahko vsak sam prepriča. Pouk se bo pričel oktobra. Vpisovanje dnevno od 10. do 11. in od 13. do 17. ure. Bleiweisova cesta 21, pritrilje pri prof. Randgaju.

u— Podražitev mesa. Med gospodinjstvi aml ki vsako jutro nakupujejo na trgu in ki z najbolj kritično radovednostjo spremljajo gibanje cen vseh živil, je te dni vzbudilo precej razburjenje pozornost dejstvo, da so mesarji cene svojim izdelkom za dobrošno spoznanje pomaknili navzgor. Tako se je goveje meso, ki je bilo doslej po 8 do 10 Din za kg na prodaj, podražilo na 10 do 12 Din. To so po uradnem tržnem ceniku sicer še zmerom dovoljene cene, vendar je povzročilo naletelo na živahno kritiko predvsem sprčo dejstva, da se cene na živilskem trgu v zadnjem času niso dvignile. Prvotna teletina se zdaj prodaja po 16 Din kg, mast je poskočila od 16 na 18 Din, slanina pa od 13 do 15 na 15 do 16 Din.

Po skrajno konkurenčnih cenah

dobite v naši trgovini: galanterijske, parfumerijske, kozmetične in higijenske predmete v kolikor niso pridržane po \$ 66 obrtnega zakona in drugih izvršilnih predpisih lekarnam in drogerijam in sicer: Zobno kremo Cimean Din 6.—, Zobno kremo Kalodont Din 6.—, Dišeče milo od Din 0.50 komad naprej, Zobne ščetke od Din 2.— komad naprej — nadalje vse vrste parfumov, kolonskih vod, aparatov za britje, britvic, pudrov itd. itd. po skrajno konkurenčnih cenah pri

Foto Touristu, Lojze Šmucu
LJUBLJANA — ALEKSANDROVA 8.

u— Glasbeni otroški vrt, ki ga je zletotvornj šolskim letom ustanovila Glasbena Matica ljubljanska, začne z rednim poukom 1. oktobra. Pouk bo dnevno od pol 11. do pol 12. ure dop. v poslojpu Glasbene Matic. Poučevalo se bo: predvaje za petje, mladinsko petje samo, ritmične vaje, to je otroške igre in ranjanje, ritmični ples z in brez petja. Poučevala bodo učiteljske moči dr. Konservatorja. Priglasje sprejema pisarna Glasbene Matic dnevno med uradnimi urami.

Najslajša in najboljša

krepilna pijača je

BERMET — VINO,

črna in Fruška gore,
Sremski Karlovec — Gostilničarji nudite to specialiteto svojim gostom. V soddkih od 50 l naprej ga razpošilja: B. Marinkov Sremski Karlovec, Fruška gora.

u— Kongres v Dubrovniku. Zadnji se tamen pred odhodom v Dubrovnik bo v sredo ob 18. v damski sobi »Emonec« — Jugoslov. ženska zveza.

u— Izlet na Mirno goro nad Semičem priredi v nedeljo 4. oktobra društvo »Bela Krajina« v Ljubljani iz Ljubljane do Semiča ali Črnomlja z vlakom odnošno avtobusom. Za prehrano bo poskrbljeno v planinski koči. Prijave sprejema tvrdka F. Novak na Kongresnem trgu.

DR. DEBEVEC

zopet redno ordinira

DR. JANKO POMPE

do 4. oktobra ne ordinira

ZOBODRAVNİK

Dr. Brenčič Lojze,

do 4. oktobra ne ordinira

DR. JEMEC

TOBAČNA UL. 6.

zopet redno ordinira

u— Tamburaško in kulturno društvo »Celov« Ljubljana, priredi ob lepem vremenu danes popoldan pešizlet v Tacen pod smarno goro. Prijatelji društva vladno vabljeno.

u— Dar društva slepih. Namesto venca na krslo blagopokojnega notarja g. Antona Kodra iz Murske Sobotice daruje g. Jernej Cerne hotel v Ljubljani, za društvo slepih 100 Din.

u— Registrirne blagajne in pisalne stroje popravila strokovno in poeni Boris Simandl, Ljubljana, Kolodvorska 11, telefon 2437.

Srečke državne razredne loterije

I. razreda 33. kola

DOBITE V

ZADRUŽNI HRANILNICI — Dalmatinova ul. 6.

Žrebanje I. razreda bo 13. in 14. oktobra t. l.

u— Da pošasti spomin svojega sina Borisa, ki je pred dvema mesecema pri avtomobilski nesreči na tragičen način izgubil mlado življenje je njegov oče g. Anton Tožmaž daroval delavskemu prosvetnemu in podpornemu društvu »Tabor hranilno knjižico z vlogo 2.800 Din. Plemenitemu darovalcu iskrena hvala!

u— Jugoslovensko učiteljsko združenje — sekcija Ljubljana — vabi svoje člane iz Ljubljane in okolice, da se udeležijo oficelnega sprejema bolgarskih veterinarjev v Ljubljani. Sprejem bo na glavnem kolodvoru v ponedeljek ob 9.30.

u— Dent. tehn. Pavla Marija Koejančič spet redno ordinira.

KRASNE, IZBRANE**JESENSKE MODELE**

V DAMSKIH PLEŠIH, PALETOJH IN OBLEKAH NUDI V VELIKI IZBERI, PO KONKURENČNIH CENAH

FRAN LUKIČ,

LJUBLJANA — STRITARJEVA UL.

u— Plesni zavod »Jenke« v Kazinju — edina strokovna šola za družabni ples v Ljubljani otvori letošnjo sezono 5. oktobra. Informacije in vpisovanje od 1. oktobra dalje.

Iz Celja

u— Prva obletnica smrti akademika Mira Černigoja. Danes poteka leto dni, odkar nas je za vedno zapustil akademik Miro Černigoj, mladi nacionalni, kulturni in sokiški delavec. Vsi, ki so ga poznali, vedo, kaj smo izgubili njegovi prijatelji, tovariši in somišljeniki, ko nam ga je ugrabila smrt. Vedno je bil odločen borec za nacionalno misel, pošten, odkrit in ponosen v vsaki besedi, vsaki misli in vsakem dejanju. Miro je še vedno naš, še vedno v duhu med nami in še vedno se nam zdi čudno, da ne stopi nasmejanega obraza med nas, svoje prijatelje, s katerimi je bil združen po duhu in mišljenju. Neumorno delavec je bil in vsako delo po njegovih trdo začrtanih smernicah nam pripelje njegov lik pred oči. Za našo idejo se je boril pošteno, ponosno in častno. In kot da bi nas preganjala usoda, je iz naše srede iztrgala najboljšega in najvestnejšega. Miro Černigoj nam je bil več kot bežen znanec. Spomin nani bi v naših srcih vedno živ. Da počastimo njegov spomin, pojdimo danes na njegov grob. Zbrali se bomo ob 10. pred celjskim kolodvorom.

u— Akademija Rdečega križa. V soboto 26. t. m. ob 20. bo v mali dvorani Celjskega doma akademija Rdečega križa. Na sporedu so deklaracije podmladkarjev RK, pevске točke in nastop godalnega kvarteta. Po akademiji bo prosta zabava. Prireditelj spada v okvir tedna Rdečega križa.

u— Koncert. Godbeno društvo poštinih in brzojavnih uslužbencev v Celju bo priredilo 14. novembra v Narodnem domu svoj prvi koncert in prosti vna društva, da bi to upoštevala.

NAZNANILO.

Cenj. občinstvu vladno naznanjam, da sem v Celju, Dečkov trg št. 1 otvoril PUSKARSTVO. Izvrševal bom vsa v to stroko spadajoča dela, popravila, napravo novih kopit in cevi, montažo daljnogledov i. t. d. Tudi za najvestnejše in točno pristreljavne puške se vladno priporočam. Zaloga lovskega orožja vsake vrste, samokresov, pištol in municije.

Cene konkurenčne! Postrežba solidna! Vljudno se priporoča

Ivan Zornik.

u— Društvo absolutov drž. trgovskih šol v Celju bo priredilo tudi letos sledeče tečaje: tečaj nemškega jezika (začetni, nadaljevalni in konverzacijski), tečaj francoskega jezika (začetni in konverzacijski), tečaj italijanskega in nemškega jezika ter tečaj za kartotečno knjigovodstvo. Tečaji bodo za člane in nečlane. Informacije in prijave pri g. Šemrovu, pisarna dr. Ogrižka, do 1. oktobra.

u— Šahovski dvomatch. Danes ob 14. se bo pričel v Narodnem domu šahovski dvomatch na 10 deskah med starešinsko in srednješolsko »Slogo«.

u— Lahka telesna poškodba s smrtnim izidom. Pred triletnim senatom okrožnega sodišča v Celju se je zagovarjal v petek 22-letni Alojz Jurjč iz Leskoveca pri Škofji vasi zaradi lahke telesne poškodbe s smrtnim izidom. Dne 5. julija je 25-letni posestnik sin Edvard Ropan z Ljubee pri Celju na cesti na Ljubee v vinjenosti napadel Alojzija Jurjč. Zato je sklenil Jurjč, da se bo maščeval. Stopil je domov po vilice in krenil nato v Lužarjevo gostilno na Ljubee, kamor je kmalu prišel tudi Ropan. Jurjč je tako dolgo izvajal Ropana, dokler se nista spoprijela. Jurjč je zabodel Ropana z vilicami v desno ramo, glavo in pri zatilniku. Med pririvanjem je Jurjč padel in si zlomil desno nogo. Pri Ropanu se je kmalu pojavilo zastrupljenje krvi. Ropana so oddali v celjsko bolnišnico, kjer je 16. julija podlegel zastrupljenju. Jurjč je bil obsojen na 3 mesece strogega zapor.

KINO METROPOL. Danes »MIHAJLO STROGOV« Carjev glasnik, — zvočni tednik in ob 10.30 dop., matineja smeja.

u— Občni zbor Starešinske organizacije »Slogo« v Celju se bo vršil v četrtek 24. t. m. ob 20. v Celjskem domu.

u— Za regulacijo potoka Ločnice razpiše mestna občina dobavo okrog 350 kubnih metrov kamna lomljenca. Ponudbe je treba predložiti do 23. t. m. do 11. v sobi št. 9 na mestnem poglavarstvu.

u— Podaljšanje vodovoda v Prečno ulico. Mestna občina celjska razpiše gradbeno in instalacijska dela ter dobavo za podaljšanje vodovoda v Prečno ulico v Gaberju v dolžini približno 105 m. Ponudbe je treba predložiti do srede 23. t. m. do 11 v vložišču mestnega poglavarstva.

e— Beneška črpalnica A. Bremsa v Celju toči od danes naprej izvenkartelni lahki bencin od št. Motoroli. Maribor. Odprto do polnoči.

Iz Maribora

u— Voditelj koroških Slovencev v Mariboru. Včeraj se je mudil v Mariboru z nekaterimi koroškimi rodoljubi eden od voditeljev koroških Slovencev, župnik g. Poljanec. Ob tej priliki je posetil vodilne funkcionarje tukajšnjega kluba koroških Slovencev.

u— Maribor in volitve v zbornico za TOI. Včeraj se je zaključila statistika volilcev v mestu Mariboru za volitve v zbornico za TOI. Po seznamu je v Mariboru 1530 volilnih upravičencev, in sicer bo volilo v obrtni odsek 791 Mariborčanov, v trgovski 590, v gostinski 132. Skupno torej 1513. Ostali volijo v industrijski odsek.

u— Vpostavitve starega občinskega odbora v Limbušu. Po razsodbi upravnega sodišča v Celju je razrešen predsednik občine Limbuš g. Anton Javk. Razrešen je tudi član občinske uprave g. Mihael Lešnik iz Laznice. Kot predsednik občine je bil zaprišežen g. Anton Gođec, učitelj in posestnik v Limbušu. Njegov namestnik je Anton Vreclj, posestnik v Hrastju. V občinski odbor so še poklicani g. Jožef Gozink, posestnik v P. krah, in g. Julij Robič, ekonom v Limbušu.

Zobozdravnica dr. med. dent. et dr. phil.

Bosiljka Krajnovič

se je vrnila z dopusta ter

zopet redno ordinira

od 9. do 12. in od 15. do 18. ure

v Mariboru, Glavni trg 23/II, (hiša Oset).

u— Gledališki balet. Gospodične, ki so se javile v gledališki balet, imajo prvo skušnjo v ponedeljek 21. t. m. ob 16. v gledališču, kjer se naj javijo pri g. Harastoviču.

u— Kriminal. V Topolšici so doslej neznanj storilci vdrl v žago Franca Hrastnika ter odnesli gonilni jermen ter nekaj drugega orodja v skupni vrednosti okoli 5000 Din. — Pri Sv. Barbari v Slovenskih goricah je ciganska tolpa ugradila posestniku Francu Brummu 3000 Din vrednega konja, nekemu drugemu posestniku pa konjsko opremo ter nato izginili. V zvezi z vlomom pri trgovcu F. Šefu v št. Iju so orožniki aretirali člansko cigansko tolpo ter jo izročili v zapore tukajšnjega okrožnega sodišča.

u— 25.000 Din škoda! Kakor smo poročali, so neznanj storilci v noči na petek vdrl v Lorberjevo trgovino pri Sv. Petru pri Mariboru ter odnesli precejšnjo količino manufakturnega in specerijskega blaga. Kakor se je moglo sedaj ugotoviti, manjka blaga v vrednosti nad 25.000 Din, in sicer pretežno raznega manufakturnega blaga.

Z Jesenice

u— Zvočni kino Radio predvaja danes ob 3. pop. in ob 8. zvočni vefilm iz »Sfriske« ga življenja »Bosambo«. Med dodatki: do mač kulturni film in dva zvočna tednika. Sledj vefilm »Ples v Savoyue«.

Iz Hrastnika

u— Osebnost. Učiteljica Zora Kolarjeva je premeščena iz Hrastnika v Toplice pri Zagorju. V Hrastnik pa pride učitelj Stanislav Pogačnik iz Loga-Zaplane.

u— Čebelarji pozor! Danes ob 9. priredi čebelarska podružnica pri čebelnjaku g. Metoda Jenka čebelarsko predavanje. Predaval bo g. Bukovec o zanimivostih iz življenja čebel in o jezenskih opravilih v čebelnjaku. Vabljeni so vsi čebelarji in njihovi prijatelji.

u— H. delovanja Glasbenega društva. Pred tedni je zapustil Hrastnik priljubljeni zdravnik g. dr. Mavricij Neuberger in se nastanil v Ljubljani. Z njim je izgubilo Glasbeno društvo svojega agilnega predsednika. Predsedstvo društva je vzel zdaj v svoje večje roke neutrudljivi učitelj g. Milan Mahkota. Pri prvi seji pod novim vodstvom je bilo sklenjeno, da se nadaljuje delovanje Glasbenega društva s podvojenim silo. Učitelj g. Cander bo spet vodil zbor in orkester. K društvu se vabijo poleg prejšnjih še nove moči, ki imajo veselje do petja in glasbe. Ko bo število priglasevcev zadostno, se bo pričelo z vajami. Glasbenemu društvu, ki nam je v svojem 17letnem obstoju nudilo marsikatero uro umetniškega užitka, želimo mnogo uspehov.

u— Še o smrtni nesreči na železniški progi. Truplo smrtno ponesrečenega progovnega delavca Karla Majcena so pripeljali z železniškim vozikom na hrastniško postajo, potem pa z vozom na njegov dom v Radeče pri Zidanem mostu. Na radeškem pokopališču je bil nesrečni Majcen pokopan v soboto dopoldne. Progovni delavec Ignac Parlant ni tako hudo poškodovan, kakor ee je prvotno mislilo. Nahaja se v domači oškrbi v Zlati vasi pri Hrastniku.

u— Kino Sokol predvaja danes zgodovinski film »Rasputin« ali »Sveti satan«.

Iz Trbovelj

u— Smrtna kosa. Po dolgoletni in mučni bolezni je umrla vdova po rudniškem namestniku g. Mara Kern. Zapuščena sina Otona, občinskega uradnika, hčerko Božo in snaho go. Nušo, poštno uradnico. Pogreb blage pokojnice bo danes popoldne. Ugodni rodoljbi iskreno sožalje!

Iz Novega mesta

u— Iz delovanja strelske družine. Na strelišču ob Krki bo imela strelska družina v nedeljo 30. t. m. nagradno streljanje. Streli, udeležite se tekme!

u— Državno meštansko šolo v Novem mestu poseča letos 240 otrok (125 dekčkov in 116 deklic). Šola ima po dva prva, dva druga, dva tretja in en četrti razred. Naval na šolo kaže, kako se narod zaveda važnosti izobrazbe.

u— Enoletni trgovski tečaj sprejema zamudike samo še do 30. t. m.

Iz Kranja

u— Kino Narodni dom prikazuje danes svetovnega tenorista Don Jose Mojico v krasnem filmu »Donski kozak«. Film bogate vsebine in krasnih popevk.

Iz Laškega

u— Čuden dogodek. V graščinskih gozdovih v Reki pri Laškem je bilo pretečeni teden zaposlenih več delavcev s čiščenjem gozda. Zbovnik Robert je naenkrat začutil na desni nogi bolečino ter se hudoval nad tovariši, češ, da mu je nekdo vrget kamen v nogo. Ko se je prepiral, da ni bil zadet od kamenja in videl, da na nogi krvavi, je bil mnenja, da se je sam poškodoval z vinjekom. Prepeljali so ga v Laško, kjer je dobil zdravniško

pomoč. Teden dni kasneje mu je izstopila iz rane krogla vojaške puške. Projektil ga je zadell, ne da bi bil kdo stisnil strel. Izstrelilek je iz najnovejših vojaških pušk. Orožniki preiskujejo zadevo.

u— MARKOVCI PRI PTUJU. Sokolska žeta je pred kratkim uprizorila na šolskem vrtu veseligr »Radijski tenor«. Igra, ki je pred leti igralo šentjakobsko gledališče, je za podoželeke odre precej težavna, vendar so jo markovski igralci podali zelo dobro. Številni gledalci so bili z igro zelo zadovoljni in splošna sodbja je, da tako zabavne in dobro podane igre Markovci že dolgo niso videli. Čeprav se v Prosvetnem domu večkrat ropoče po igrahlekih deskah. Igra je režirala sestra učiteljica Selkova, glavno vlogo pa je igral abiturient brat Silmonič. Splošna želja je, da bi se igra ponovila.

S P O R T**Za podsavezne točke**

Danes se otvarja jesenska prvenstvena sezona LNP in je samo v Ljubljani na sporedu šest tekem

Danes se na vsem področju LNP otvarja jesenska prvenstvena sezona. Poleg številnih tekem v provinci je tudi v Ljubljani na sporedu kar šest prvenstvenih tekem, in sicer dve v I. in štiri v II. razredu. Ljubitelji nogometne igre bodo imeli danes dovolj priložnosti za obisk nogometa:

na igrišču Rebe ob 15.30 med Reko in Olimpom iz Celja,

Hašk — Ljubljana

Po sporedu bi se morala danes igrati prvenstvena tekma Ljubljana—Hašk v Ljubljani. Hašk pa je potreboval ta termin za svojo turnejo po Švici, zato sta se kluba domenila, da bosta tekmo odgodila na 4. oktober. Medtem pa sporoča savez, da je ta termin rezerviran za letošnje tekme za kraljev sklad. Sedaj je povsem odprto vprašanje, kdaj bo prišlo do te tekme.

Na povratku iz Švice pa se bo Hašk ustavil v Ljubljani, da igra z našim moštvo prijateljsko tekmo. Igralo se bo v torek pod večer, začetek bo še pravčasno objavljen. Hašk je v Ljubljani vedno rado viden gost, prijateljske tekme je zadnja leta skoro vedno odločil v svojo korist tudi na ljubljanskih tleh, če je pa šlo za točke, so po navadi ostajale v Ljubljani. Upajmo, da bo torkova tekma prijetna sportna prireditelj.

Nekaj o Fifi

Fifa ali mednarodna nogometna zveza ima svoj sedež v Curihu, nadelež od kolodvora. Organizacija, v kateri je včlanjenih nič manj kot 52 nogometnih zvez iz vsega sveta, ima v najemu dve skromni sobici, v katerih uradujeta njen tajnik Nemes dr. Schriker in pa njegov pomočnik. Fifa kljub svojemu vplivu med sportnimi organizacijami ni bogve kako bogata. Dohodkov ima letno dobrih 10.000 frankov iz članskih prispevkov. Drugi vir dohodkov so obvezne davjate iz meddržavnih tekem, ki znašajo en odstotek kosmatih dohodkov po odbitku morebitnih državnih davkov. Po tej poti dobi Fifa letno okoli 20.000 frankov, kar pomeni, da ima letnih dohodkov nekaj več kot 30.000.

Izdatki znašajo letno skoraj rednih 10.000 frankov več, tako da bi bila ta mednarodna sportna zveza čisto v zadregi za denar, če ne bi imela še tretjega vira dohodkov, in sicer tekme za svetovno prvenstvo, katerih izvedba je pridržana samo njej. Ker pa Fifa ne zbira denarja za slabe čase ali druge namene, porablja tudi ta denar za tekoče izdatke. Zadnje svetovne prvenstvene tekme v Italiji leta 1934. so vrgle Fifo nekaj nad 50.000 frankov, od česar pa je precej že šlo za tekoče potrebe. Kakor pravijo, ima Fifa trenutno okoli 50.000 frankov premoženja, kar je za največjo sportno zvezo na svetu več kot skromna vsotica.

Organiziranje svetovnega nogometnega prvenstva leta 1938. bo v rokah Francije, ki je dala Fifo vse potrebne garancije. Med drugim so Francozi objavili, da bodo do tedaj zgradili nov stadion, v katerem bo prostora za 80 do 100.000 oseb. V ostalem pa se ni odločeno, ali se bodo takrat vse tekme za svetovno prvenstvo odigrale v francoskih tleh, ali pa nekatere izbirne v Belgiji in na Holandskem, če ne celo v Nemčiji. To vprašanje bo Fifa reševala na svojih novembrskih seji. Prav tako se ni gotovo, kdaj se bodo te tekme začele, toda v splošnem se mnenja vjemajo v tem, da naj bi se ta turnir — kot pred dvema letoma v Italiji — vršil v drugi polovici maja dne. prvi polovici junija.

Vse je lepo in dobro pri tej Fifi, toda čudno luč meče na njeno »vevoljnost« okolnost, da še vedno niso včlanjeni v njej nogometni savezi držav, kjer se je nogomet rodil in kjer ima še danes na stotisoče aktivnih pristavev. To so Anglija, Škotska, Waleska in Irsko, ki še zmerom od strani gledajo, kako si ves ostali nogometni svet deli najvišje nogometne naslove — brez njihovega sodelovanja.

Službene objave LNP

2. seja u. o. dne 16. t. m.

V smislu določb pravilnika okrožnih odborov se imenujejo naslednji o. o.: Celje: Svetek Andrej predsednik in okrožni kapetan. Veblo Josip. Krell Josip. Mahkovec Josip. Pieteršek Ludvik. Maribor: Schneller Ante predsednik in okrožni kapetan. Mozetič Milan. Konč Josip. Amon Avgust. Frankl Ernest. Fischer Josip. Vagan Ferdo. Savinšek Ivan. Skrabar Berto. Trbovlje: Kuhar Herman predsednik, Bostič Tone,

na igrišču Reke ob 15.30 med Reko in som in Slovanom,

na igrišču Slovana ob 9. med Svobodo in Marsom ter nato med Grafiko in Mladiko,

na igrišču Jadrana ob 10.30 med Jadranom in Korotanom,

na igrišču Most ob 15.30 med Mostami in Slavijo.

Kdor ni izbirčen, je zanj ta spored dovolj bogat!

Hvala Anton. Kolar, Boršek, Puntar Janer, Goetiša, Copar Martin, Bešenik Tomo, Koe, okrožni kapetan Dolinar Ivan.

Vzmeteta se na znanje izjavi Rudarja in Svobode—Zg, da se ne bosta udeležila letošnjega prvenstvenega tekmovalja in se vse njune tekme verificirajo s 3:0 p. f. za nasprotnike. — Slavija—Lj. javlja nov naslov: Emil Novak, Zvonarska 9/L— Dopis Most 32 z dne 10. t. m. se odstopi p. o. z nalogom, naj željo kluba upošteva in deligira tekme, kadar ima izbiro igrišča, na njegovo igrišče. — Odobri se sklep predsedstva, s katerim je bilo dovoljeno Janežiču Josipu gostovanje v moštvo Domžal na brzoturnirju 6. t. m.— Dogovor Ljubljana—Hašk glede odgoditve tekme 20. t. m. se je odposlal JNS.— Poziva se Korotan—Kr, da v roku 14 dni nakaže ss. Jordanu razliko 52 Din za sojenje tekme Korotan—Ljubljana 2. VIII. t. l.

Obvešča se o. o. Maribor, da u. o. ne smatra za prikladno, da bi se na igrišču CSK delegirali zunanj službujoči odborniki, kakor predlaga o. o. v svojem dopisu 148/36. Pač pa bo u. o. obdržal predlog v evidenci.— S. o. je predložil pravilnik stranskih sodnikov in sodniški strokovnik Zadeven sklep se odloči do prihodnje seje in se daeta elaborata Buljeviču v referat.— Pozivajo se uvodoma imenovani okrožni odbori, da se na sejah 21. t. m. konstituirajo, obenem naj tako javijo sezname odborikov s točnimi naslovi.— Slavija—Lj. se podaljša rok plačila 95 Din Kamniku do končne rešitve zadeve po u. o. — Prošnjo Maribora za obnovitev postopka proti Tčarju in Ptuj za obnovitev postopka proti Hojkerju se odstopita k. o.

Službeno iz LNP. Prihodnja seja k. o. bo v torek 22. t. m. ob 19.30. Na sejo se pozivajo: Illovar Berto, Uhan Adolf, oba Slovan, Ozebek Karel, Hermes, Hribar Josip, Jarc Drago, oba Korotan—Lj., Bervar Stane, Reka, Zupanc Franc, Vrhove Ivan, oba Mars, Stupica Milan, Stupica Leon, Pipan Josip, vsi Grafika. Naproša se pr. se Kos, da pride na sejo. — Popravlja se pogrešna objava sklepov k. o. v Jutru 17. t. m. v toliko, da se Logarju Viktorju v kazen vstopa je suspenz od 21. VIII. 1936 ter mu kazena poteče 21. septembra t. l.

Prvenstvena tekma Atletik—Celje

Na igrišču pri »Skalni kletci« v Celju se bo pričela danes ob 15.30 podsavezna prvenstvena tekma med starima lokalnima tekmečema Atletiki in SK Celjem. To srečanje bo gotovo zelo napeto in živahno, pričakujemo pa, da bosta nudili obe moštvu lepo in fair igro. Prav tako apeliramo na občinstvo, da se med tekmo in tudi po tekmi obnaša dostojno in sportno. Na igrišču pri Sp. Lanovžu se bo pričela ob 10.30 drugorazredna prvenstvena tekma med SK Jugoslavijo in SK Laškem. Ker sta si oba kluba precej enakovredna, bo gotovo tudi ta tekma zanimiva.

Kri bolgarskih vrtnic

Industrija in trgovina rožnega olja v Bolgariji

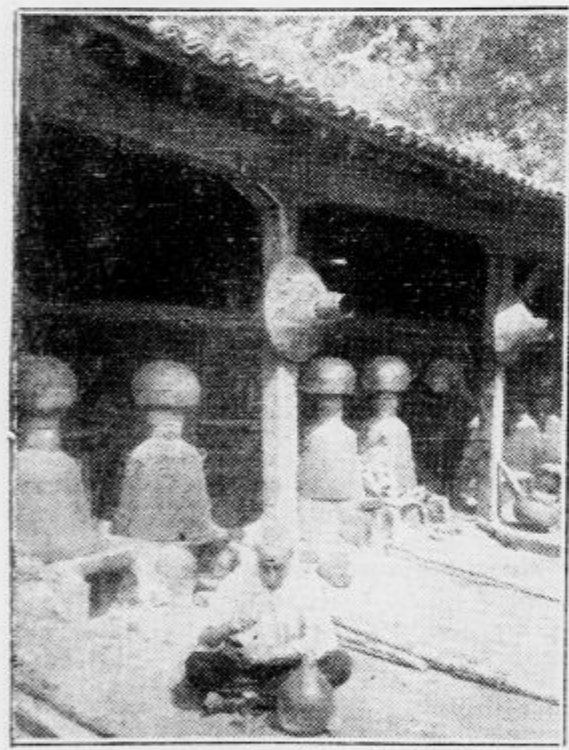

Ob času trgatve vrtnic v maju

Kazanlik, septembra.

Znamenita Rožna dolina v Bolgariji se razprostira južno pod najvišjim vrhom Balkanskega gorovja Jumrukcal (2371 m) v dveh dolinah, ki ju namakata reki Strema in Tundža. Obe tečeta proti jugu in se izlivata v Marico. Tu so se razvila mesteca, ki se ponajbolj s to edinstveno kulturo na svetu, kakor Karlovo, Kalofer, Kazanlik in predvsem mala vasica, ki nosi prelepo ime Božji dar.

Dolini Strema in Tundže sta znani kot najbolj ugodni za uspevanje opojno dišavih vrtnic. Vrtnica zahteva mnogo solnca, toplote in kljub temu razmeroma mnogo dežja. Tem zahtevam ni lahko povsod ugoditi. Obe dolini pod Balkanom ali pod Staro planino, kakor Bolgari imenujejo Balkan, ležita južno od 43. stopinje geografske širine, nekako v širinah naše skrajno južne Dalmacije. Zaradi svoje južne lege uživata mnogo solnca. Zaradi svoje kontinentalne lege pa se zračna temperatura po dnevi visoko dvigne. In ker ležita še na južnem vznožju Balkana, prineseo južni vetrovi dovolj vlage, ki jo pri vzpenjanju ob pobočju izločijo v obliki rahlega deževja. Letna množina padavin ne znaša več ko 600 mm, je torej ravno primerna za vrtnice. Preveč padavin bi povzročilo poplave in škodovalo cvetju. Še en klimatični moment blagodejno vpliva na rast vrtnic. Kadar prihajo severni vetrovi, sta obe dolini zaščiteni proti njim z Balkanskim gorskim vencem. Hladni severni vetrovi se z vrhov spuščajo v doline in se pri tem segrevajo, kar je posledica fizikalnih zakonov. Ogromne vrtove in njive vrtnic dosežejo že topli in so tako neškodljivi. Vrtnica je proti hudim mrazom zelo občutljiva. Pri temperaturah —100 do —150 se zmrzne. Tega v obeh dolinah ni. Skušali so kulturo vrtnic razširiti tudi drugod po Bolgariji, toda nikjer se ni obnesla. Povsod je manjkal eden izmed klimatičnih momentov. Vrtnice so v večjih množinah hoteli uvesti tudi drugod v južni Evropi, toda nikjer jim ni uspelo. Kaj bi dali Francozi, če bi imeli vrtnice doma za izdelavo svojih parfumov! Bolgarija je v tem pogledu res srečna dežela.

Preprosta »kmečka« distilacija

Kulturo vrtnic so v Bolgariji vpeljali Turki že v 17. stoletju. Pravijo, da je prišel prvi saditi vrtnice neki derviš iz Male Azije. Pred osvojenjem Bolgarije (leta 1877—78) se je vse rožno olje izvažalo v Carigrad in od tod po svetu. Danes se izvažajo s Simplon—Orient—Ekspresom. Površina vseh nasadov obsega danes okrog 7300 hektarov. Od tega odpade na Božji dar in Karlovo 4000, na Kazanlik 1600, ostalo na druge okraje. Leta 1890, torej že v svobodni Bolgariji, so nasadi obsegali samo še 3500 hektarov, leta 1900. so že dosegli 7000 in tik pred svetovno vojno leta 1915. že 8500 hektarov. Svetovna vojna je industrijo rožnega olja skoraj da uničila in še leta 1921. je bilo povpraševanje tako malenkostno, da so nasadi obsegali samo še 3700 hektarov. Tedaj je skoraj polovica bolgarskih vrtnarjev opustila vrtnice in pričela saditi tobak, po katerem se je tedaj zelo povpraševalo. Toda novi nasadi tobaka so dovedli do nadprodukcije te rastline in je tudi njemu cena padla. Leta 1924. se je spet začelo povpraševanje po rožnem olju. Tedaj so se za bolgarske vrtnarje pričeli znova boljše časi in so leta 1934. nasadi spet dosegli površino 7300 hektarov. Poznavatelji pravijo, da se kriza v industriji bolgarskih vrtnic ponavlja vsakih 20 let.

Za gojenje vrtnic je treba izkopati dolge brazde, ki so druga od druge oddaljene po 2 metra. Globoke so po 1 m, široke 60 cm. Na dno brazde položijo sveže, mlade, dobro razvite priraze veje rožnega grma. Pokrijejo jih z nekoliko gnoja in z zemljo do višine 15 cm. To delo se opravi zdajle jeseni. Ob koncu zime vzbrste iz zemlje vejice in v maju vrtnice že cvetijo. Vendar pa v prvem letu rožni grm še ni izdaten. Šele po treh letih smejo pričakovati prvo bujno cvetenje. Rožni grm živi nato

15 let. Potem grm opeša in se mora vsa brazda spet obnoviti. Vrtnica, ki uspeva v Bolgariji, se imenuje Rosa Damascena, ker so jo prinesli iz Damaska in je rdeče barve. Sadijo pa tudi belo Rosa alba, ki je sicer proti mrazu bolj odporna, vendar pa da 50% manj rožnega olja. V zadnjem času se belo vedno bolj opušta in sade predvsem rdečo vrtnico. Nasadi vrtnic so last kmetov. Vsak obdeluje po nekaj hektarjev, največ pa samo 5.

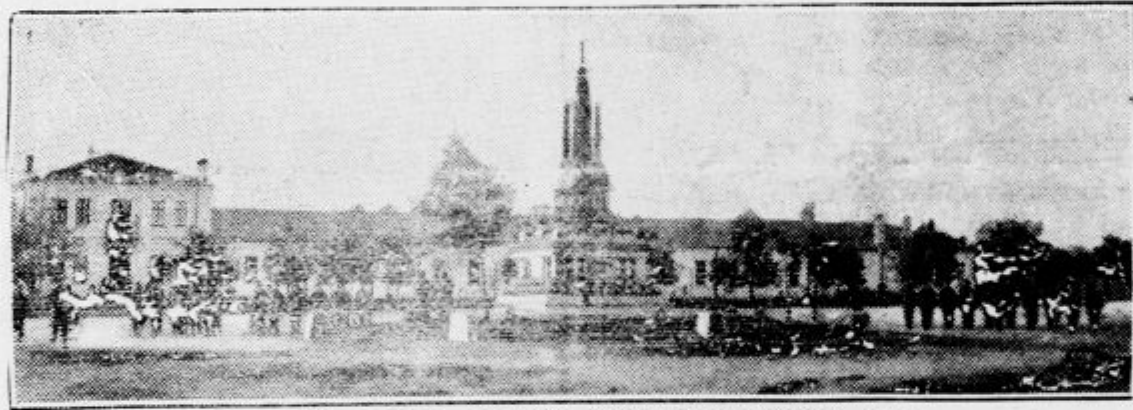
Zanimiv je proces destilacije, s katerim dobe rožno olje. Destilacija se vrši na podoben način, kakor pri nas kuhanje žganja. Prvotno kuhanje se je vršilo v primitivnih kotlih, ki so jih izdelovali domači kotlarji. V deželi je še danes ohranjenih nad 14.000 takih kotlov v 3000 za ta namen zgrajenih kuharnicah. Te so postavljene v bližini potokov in rek, ker se pri kuhanju porabi mnogo vode. Od leta 1909. dalje pa graje moderne kuharnice v velikem stilu. Danes je v deželi kakih 30 takih »stovarn«. V enem takem modernem kotlu se more kuhati do 400 kg rožnega cvetja na enkrat. Kuhanje se opravi takoj v maju. V vsej sezoni se skuha v enem kotlu do 1000 kg cvetja. Kapital, ki je investiran v moderne kuharnice znaša okrog 7 milijonov švicarskih frankov. Letno se skuha do 10 milijonov kg cvetja, ki se kupuje po 5 levov kg. (Lev je polovica dinarja).

Proces destilacije traja dve uri. Mali kotli, ki drže 80 litrov, se napolnijo z 10 kg cvetja in 40 kg vode. Nato puste to za-

vreti. Pare uhajajo iz kotla skozi cev, ki vodi skozi posodo z mrzlo vodo. V tem delu cevi se pare zgostijo in iztečejo iz cevi v steklenico, ki ima florentinsko obliko (zelo širok trebuh in ozko grlo). Na ta način dobe iz 10 kg cvetja 10 kg tako zvane »rožne vode«. To se mora še enkrat prekuhati in po isti metodi izpariti in spet zgostiti. Druga rožna voda je mlečne barve, na vrhu pa plava tenka plast olja. To se nato s pipeto pobere in rožno olje lahko zdaj roma v tovarne parfumov. Za 1 kg čistega olja je potrebnih 3500 kg cvetja, ki stane 24.000 levov ali 12.250 dinarjev. Glavni odjemalci so: Francija, Švica, Anglija, Nemčija, Amerika in Italija. Prodaja se pa tudi po trgovinah v Sofiji v majhnih količinah do 5 gramov. En gram stane v Sofiji 30 levov. Za parfume je potrebno na 1 gr olja 10 gr 95% spirta, za 1 liter kolinske vode pa je potrebnih 750 gr 95% spirta, 250 gr destilirane vode in 5 gr olja. Lepe vrtnice, ki jih pri nas tako nežno negujemo, trgajo za časa trgatve v zgodnjih urah, jih mečejo brez usmiljenja v vreče in odpeljejo v kuharnice. Približno 400 velikih modernih kotlov prekuha danes 3 četrtine vse produkcije. V krajih, kjer primanjkuje vode, uporabljajo še vedno primitivno kuhanje. Rožno olje iz preprostih kotlov ne diši tako dobro in je zato cenejše. Takemu olju pravijo, da je »kmečko«.

Olje se izvažuje v okroglih ploščatih steklenicah do 1 litra, ki so napravljene iz bakra ter so zunaj in znotraj pocinkane. Tudi vrh zamaška se pocinka, da je steklenica hermetično zaprta, ker bi drugače olje izhlapelo. Ko se je od leta 1924. dalje industrija olja začela spet dvigati, se je tudi njegova cena večala. Do leta 1929. je cena 1 kg cvetja poskočila od 6 levov na 22. Istočasno se je tudi cena 1 l olja zvišala do bajne vsote 50.000 dinarjev. Seveda je svetovna kriza vse to preobrnila. Cene so začele iznova padati, dokler ni končno država po svoji zemljedelski banki definitivno fiksirala današnje cene. Kriza se je začela s tem, da so leta 1929. ameriške Združene države postavile visoko carino na parfume iz Francije. Kmalu nato je isto storila Anglija. Nelojalne konkurence med industriji v Bolgariji so imele za posledico, da so se kmetje združili v kooperative in si zgradili lastne kuharnice pod zaščito države. Danes produkcija olja daleč presega izvoz. Zato industrija kakor kmetije težko pričakuje novi zakon, ki naj ga država izda in z njim definitivno uredi cene. Vse te podatke mi je osebno podal g. Šipkov, lastnik velike kuharnice v Kazanliku.

Dr. Oskar Reya.

Trg v Kazanliku, središču industrije rožnega olja

Vzor meščanske šole

Zavod, ki se ponaja z imeni Cirila in Metoda

Maribor, 18. septembra.

Na veliki skupščini CMD v Mariboru sem omenil, da so si meščanske šole v Mariboru izposlovale od ministrstva za prosveto dovoljenje, da se smejo imenovati po naših idealnih možeh. Tako si je nadela državna deška meščanska šola ime po našem narodnem junaku generalu Maistru. I. dekliška šola po velikem narodnem buditelju in vzgojitelju Antonu Martinu Slomšku. II. državna dekliška meščanska šola pa je po iniciativi ravnateljice ge. Irme Schellogove v počastitev naših blagovestnikov in v hvaležni spomin družbi CMD sprejela ime II. drž. dekliška meščanska šola sv. Cirila in Metoda.

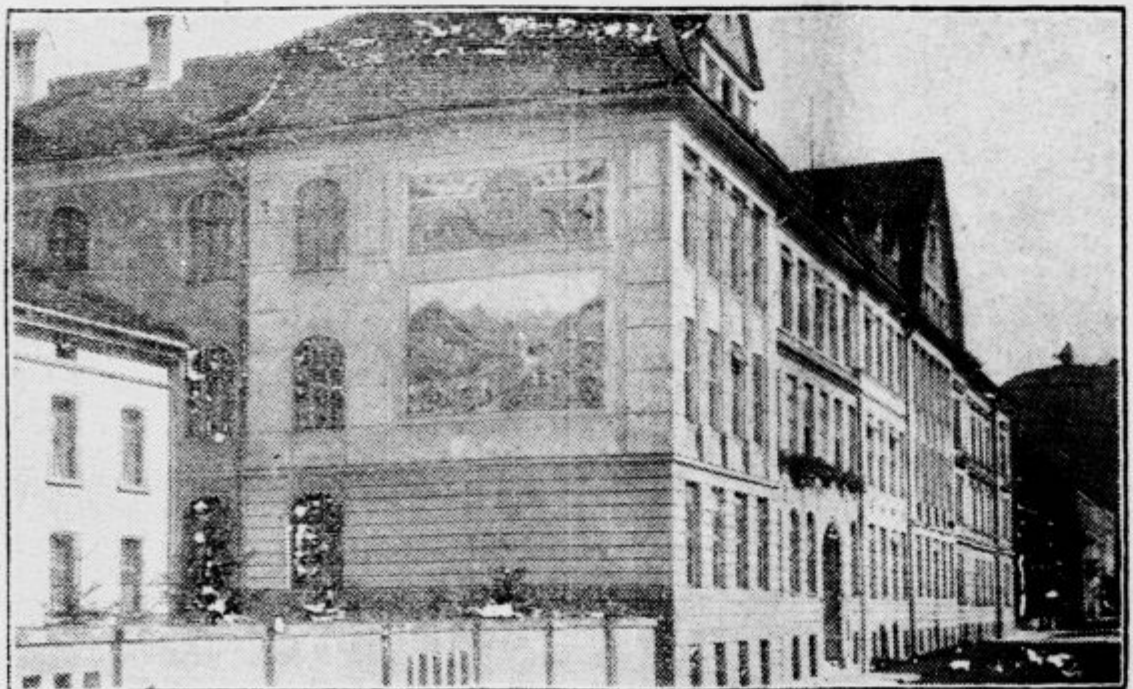
Vse tri meščanske šole, ki dajejo našemu meščanstvu meščansko izobrazbo, da je podlaga njihovem vsakdanjemu udejstvovanju, izborni vršijo svojo nalogo. Pred seboj imam le izvestje 2. drž. dekliške meščanske šole sv. Cirila in Metoda. Če površno pregledam uspeh šole, moram pač ugotoviti, da

priredil samostojne razstave, udeležil pa se je tudi drugih razstav. V pomladku Rdečega križa so včlanjene vse učence, od teh 261 plačujočih, v pomladku Jadranske straže je včlanjenih 260 učenk, ki so plačale na članarini 1300 Din. zavodova šolska kuhinja je izdala 6319 obedov revnim učencem. Pri Sokolu kraljevine Jugoslavije je bilo včlanjenih 63 učenk.

Na prvem listu izvestja je posvečena staršem in učencem spomenica, katero si naj vsakdo zapiše z zlatimi črkami na tistem mestu v svoje srce, kjer klije oziroma naj bi klil čut ljubezni do materinega jezika, do naroda in do obrambnega dela in ki se dobesedno glasi:

»Bodi posvečen slovenskim blagovestnikom, kakor družbi, ki nosi njuno ime, skromen spomin.

V naši zgodovini se blesti spomin teh dveh sv. mož, ki sta ožarila kakor bleščeč meteor zgodovino naših pradedov ter povzročila tako versko-kulturno gibanje, da

je duh naših blagovestnikov razsvetlil učiteljske moči in učence.

Šola je imela ob zaključku šolskega leta 1935/36 325 učenk. Od teh je izdelalo z odličnim uspehom 26 učenk, s prav dobrim 125 učenk in z nepovoljnim uspehom le 17 učenk.

Završni izpit je položilo 35 učenk, 7 z odličnim, 24 s prav dobrim, 4 s povojnim uspehom — torej vse uspešno.

Iz izvestja izhaja tudi, da vlada na šoli globok vzgojni čut. Napravili so 20 večjih izletov poleg številnih majhnih, zavod je

polovica Evrope slavi kot svoja apostola. Naša domovina je posvečena po delu teh dveh svetih prosvetiteljev. Sv. Ciril in Metod sta oznanjala našim dedom Kristusovo blagovest. Naši pradedi so bili deležni prvih toplih žarkov slovenske krščanske prosvete in prvih uspehov slovenske krščanske književnosti.

Sv. Ciril in Metod sta utisnila naši kulturi in knjižni zgodovini svoj pečat.

Kakor kliče danes skoro vsa Evropa iz zmed, tako je potreboval tudi čas pred dobrimi 1000 leti notranje obnove in po-

Nova tajna lepote: PRENOVITEV POČRNELIH ZOB.

Tisoče oseb je opustilo neučinkovito metodo čiščenja in prevzelo čiščenje s KOLYNOSOM. Zadoštuje majhna količina Kolynosa na suhi ščetki. Takoj izginejo madeži, mikrobi, ki povzročajo kvvarjenje, so takoj uničeni, a Vaši zobje se bleste kot biseri. Negujte svoje zobe s Kolynosom, in oni zadobe nov blek in naravno belino, ki polepšuje Vaš nasmeh.

KOLYNOS PASTA ZA ZOB

globitve. Sv. Ciril in Metod sta se usposobila, da sta mogla med Slovani goreče delovati, prenavljati in utrjevati. Postala sta glasnika vesoljne ljubezni in edinosti, v njunem nauku kakor življenju odseva dosledno globoko pojmovanje vesoljnosti in bratstva. Ministrstvo prosvete je postavilo slovenskima blagovestnikoma skromen spomenik s poimenovanjem našega zavoda po osamljenih dveh velikanih, ki sta živela življenje ljubezni, daritev in žrtve, ki sta postala visoka pokrovitelja družbe, ki so jo ustanovili pred 50 leti narodni voditelji v obrambo in krepitev narodnega življenja, zlasti pa v ohranjanje naše narodne mladine.

Od skrajnih naselij na severni meji do jadranskih obal sta vzbujali imeni slovenskih blagovestnikov našemu narodu pogum, voljo in borbenost. Družba sv. Cirila in Metoda je bila ognjišče, katero je izžarevalo

tople žarke domoljublja in rodoljublja, postala je matica nesebičnih borcev za rodno pravo. Za njenimi zastavami so narasčala krčila slovenskih žena in moč, prepojenih s spoznanjem, da je delo za duhovno in gospodarsko osamosvojitve naša sveta dolžnost.

Pol stoletja vrši Družba sv. Cirila in Metoda svoje poslanstvo, pol stoletja deluje v prid ubogim in slabotnim v volji, pol stoletja užiga mlada srca in jih utrjuje v ljubezni do naroda in v zvestobi do grude.

Mladina, zavedaj se, da posečaš solo sv. Cirila in Metoda!

Zaneti Ciril-Metodov kres ter spoznavaj pota in cilje visokih vzornikov sv. Cirila in Metoda, majhen dar, iskro svojega mladostnega ognja in svoje mlade moči pa položi domu na oltar!

To je vzor šole!

Dr. F. L.

Vzgoja dobrih gospodinj

Kako se učijo mladenke v Gostilničarskem domu

Gospodinska šola za gostil. gosp.

V novi, moderni stavbi »Gostilničarskega doma« na Privozu ima v režiji društva »Gospodinska šola za gostilničarske gospodinje v Ljubljani«, ki mu predseduje ga. Minka Krotova, svojo stroho šola istega imena, ki deluje v soglasju z gostinskim odsekom Trgovske obrtne zbornice in Zveze gostinskih obrti v Ljubljani. Šolski in stanovanjski prostori za notranje gojenke so svetli in zračni, saj stoji dom sredi vrto, ob vznožju grajskih nasadov in zelenega Golovca.

Šola je lani poklicala v življenje žilava zasebna iniciativa našega ženstva, ki je spoznala, da potrebam naših krajev in novim življenjskim zahtevam, ki jih prinašajo zlasti rastoči tujski promet, do sedaj obstoječe kmetijske in meščanske gospodinske šole ter njih smernice za izobrazbo našega gospodinskega ženstva ne zadoščajo več.

Ta nedostatek se je namenilo omenjeno društvo odpraviti z ustanovitvijo nove šole na širši vzgojni in izobrazbeni podlagi, ki bi usposabljala našo gospodinjstvo za prehod iz zgolj kmetijskega ali zgolj meščanskega gospodinstva v nekako obrtno gospodinstvo, da bi zlasti gospodinja z dežele domaćinu kakor tuju, ki prihaja v naše dežele na odmor, mogla postreči kar najbolje. Izobrazba ni osredotočena le na obvladovanje običajnega gospodinstva, ki služi le najožjemu družinskemu krogu, temveč prehaja iz te ozke meje v usposobljenost za širše zahteve gospodinstva, da bi mogla gospodinja predvsem po smotnem preračunavanju preiti po potrebi tudi k obrtnemu gospodinstvu. Nadalje posveča šola posebno pozornost vzgoji bodočih gospodinj, ki je že ali pa bo vsaj v doglednem času navezana na zahteve tujskega prometa. Pokaže ji, kako bo mogla gostu ustreči s pripravo potrebne in postrežljivosti in ga zadovoljiti zlasti z okusno pripravo jedil domače in tuje kuhinje ter dietetične prehrane. Tudi v jedilnih namerava šola obrniti pozornost gojenk na značilnosti domače kuhinje, da bo znala zlasti ustreči tuju, ki povsod na oddihu išče in stika za posebnostmi naroda, kamor se je namenil.

V skladu s smernicami, ki so šoli zastavljene, pa je tudi sestava učnega načrta, ki predvideva poleg drugih učnih predmetov, ki se poučujejo na drugih šolah, še druge prav posebne: kletarstvo, poslovno spise, obrtno računstvo in kalkucijo, pouk tujih jezikov (lani so si vse učence izbrale češki jezik). Tem predmetom, ki jih poučujejo od države nastavljene strokovne učiteljice, se posveča tudi večja pozornost, ki se kaže že v sami odmeri učnih ur.

Pod nadzorstvom posebne voditeljice pa je šola zvezan tudi internat, ki nadomešča gojenkam iz zunanjih krajev za časa šolanja domačo hišo in razbremenjuje tiste roditelje, ki se sami ne morejo v tisto dohodni meri posvetiti vzgoji in nadzorstvu svojih otrok. Gojenke pa pridobijo na omiki, se privadijo lepemu vedenju, priuče družabnosti in se vzgajajo v veselju in ljubezni do poklica. Dekleta z dežele se poleg tega spoznajo tudi z navadami in življenjem meščana. Društvo pa ima v načrtu tudi novo notranjo opremo internata, ki jo bo izvedlo postopno. Nova oprema, ki jo izdelava po načrtih g. prof. Otona Grebena, se bo opirala na našo raznovrstno narodno ornamentiko, uporabljeno v izdelavi pohištva. Takšna okolica naj bi vcepila v gojenkah spoštovanje do lepote in estetske ureditve domačije, zlasti naših deželskih gostiln.

Po teh smernicah usposobljena in v takem okolju vzgojena absolventka šole dobi

po desetmesečni učni dobi tudi izpričevalo, ki jo v primeru, da se ne bo vrnila v domači obrat ali če se ne bo osamosvojila, upravičuje za vstop v večje obrate kot gostinska pripravnica. Kaže tudi, da se bodo zlasti večji obrati v bodočnosti prvenstveno posluževali takih gostinskih pripravnic.

Ravnateljstvo šole se prizadeva najti tudi primerne zaposlitve za absolventke v počitniških mesecih, spremlja pa svoje gojenke z zanimanjem, z nasveti in v dejanju tudi na njihovi nadaljnji življenjski poti.

Jasno je, da je šola s tako široko zasnovano priložnostjo ne le za domačinke, temveč tudi za dekleta iz vseh naših krajev, ki so bolj ali manj navezani na tujski promet. Vpisovanje na naslednje šolsko leto še ni zaključeno in se bo vršilo za notranje in zunanje gojenke še do 30. septembra v pisarni »Združenja gostilničarskih podjetij« v Gostilničarskem domu, Privoz 11, kjer so na razpolago tudi prospekti.

O domačih preprogah in o domači volni

Te dni se je mnogo razpravljalo o preprogah in o volni. Na vselejmu je bilo razstavljenih toliko preprog, kakor še ne zlepa. Bosna je tekmovala z Dalmacijo in Pijotom in pravi perziji z domačimi perziji.

Lani je priredil državni osrednji zavod za žensko domačo obrt poučno razstavo, ki je pokazala najrazličnejše vrste domače volne in izdelke iz nje. Tudi domače predilnice so vložile v to mnogo truda in stroškov, prav tako barvarne. Doseženi so bili razveseljivi uspehi. Vse to je bil plod večletnega dela in studija, ki se mora nadaljevati. Oblastva so na tem, da povzdignejo domačo rejo ovc in jo spravijo na ono višino, ki je potrebna, da ne bo treba pri 12.000.000 ovc, ki jih imamo v Jugoslaviji, uvažati še drage tuje ali predelane domače volne. Blizamo se že času, ko se bodo zgradile tudi v Jugoslaviji moderne predilnice za volno, da jo bodo potem lahko domače tekstilne tvornice predelovale v dobro suknjo ali pa uporabljala pletilska podjetja za pletenine.

Ce pomislimo nekaj let nazaj, ko smo začeli orati ledino na področju domačih obrti, smo lahko zadovoljni z doslej doseženimi uspehi in lahko brez skrbi zremo v bodočnost. Nikakor ne gre zametavati domače volne za ceno svetlobnega efekta ali bleksa in opustiti na ljubo majhni vrsti amaterjev vse započeto delo. Komur ne ugajata gorenjska volna ali volna solčavskih ovc, naj seže po volni z dalmatinskih otokov ali po volni iz južnih krajev od domačih ovc. Kupovati pa samo zaradi bleksa v Skoplju perzijsko volno, pač ni v interesu narodnega gospodarstva. Bolj pravilno bi bilo kupovati v Skoplju, Kavadarju ali kjerkoli domačo srbsko volno in jo v naših gorenjskih predilnicah poljubno prestri in barvati. Naše barvarne barvajo zelo dobro.

Opozarjam na lani izišlo izvrstno knjigo o ovčarstvu, ki jo je napisal vseučiliški profesor Ogriček iz Zagreba. V tej knjigi sta podrobno obdelani naše domače ovčarstvo in vse, kar je v zvezi s tem. Posebno zanimivo je poglavje o volni, njeni kakovosti, predelavi in o spoznavanju kakovosti. Knjigo bi moral čitati vsakdo, pa bi se kmalu prepričal, da pri preprogah ni vse blek volne, ampak trpežnost, ki nam jo daje tudi domača jugoslovenska volna.

B. R.

Jerebji lov - najlepši čas

Lovčevi zapiski iz Gorenjskih gajev

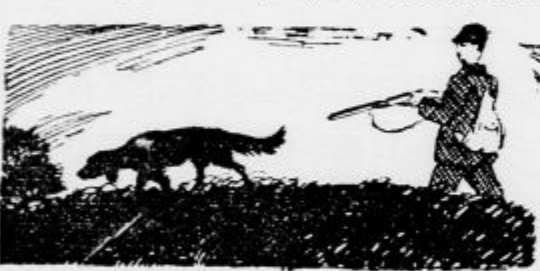

Ze o velikem Smarnu, ko je bila posejana na poletni in na novo preorani njivi črna in siva ajda, takrat, ko se je jel vidno krčiti dan in so jeli kihati v hladnejših nočeh sivi polhi, je legla v duše neka čudna bol. Ta je povzročila, da je pesem gozdnega jereba, sicer ista kakor pomladi, zvenela otožno, žalujoče. Jereb menda ne žaluje za pomladjo, ko mu manjka večkrat v njegovih svatovskih dnevih hrane, zdaj pa je ima v izobilju. Saj je prav zdaj v gozdu vse dozorelo. V visokih legah dobiš se celo spominček na poletje, lepe rdeče jagode, borovnic in malin je pa kar v izobilju. Vzela jih bo šele ostrja slana. Najljubša hrana pa je jerebu zdaj dozoreli bezeg, seme jesenskega svišča in pa kakor korale rdeči gozd. Dobrodošla so mu še razna druga drevesna semena in sadeži od žira do trdih lesnikov, ki jih jereb užije po običajno perutnine kar v lupinah.

O Velikem Smarnu je pričel redno, skoraj vsak dan s svojo čudno mično kitico. Molčal je le kadar sta oblačila nebo topli jug in pa dolgočasni zapad, oznanjevalec zgodnje jeseni. Najbolj glasna je bila jerebja kitica, kadar sta brisala nebo hladni sever in sveža burja.

Pesem jereba starca, ki je živel, ne brigajoč se za družinico po večini v njeni bližini, je privabila skrbno jerebuljo. Spoznala sta se bila pomladi, ko je zahrepelo drobne srčice po ljubezni. Takrat je bil jereb junak. Nagnal je bil njenega zimskega prijatelja in se ženil nekaj dni. Ko so pa drobno ženičico priklenile na gnezdo družinske skrbi, je sicer ni zapustil popolnoma, bil je v njeni bližini, toda postregel ji ni nikdar s hrano in tudi za družino se ni brigal. Pri najmanjši nevarnosti se je bil potuhnil ali odfrčal v neprodorno goščo. Toda, ko je bil nekoč videl, da je družinica že precej odrasla, je pričel spet vabiti svojo pomladno ljubico. Nekaj časa se mu ni hotela odzvati. Šele, ko je videla, da je družinica dosti spretna, da si ne zna le poiskati hrane, marveč se zna čuvati pred rjavko lisico in še nevarnejšo kuno, da se zna skriti v goščo najhujšima roparjema: grogodemu kragulju in ostrokrmp ljemu skobcu, se je jerebulji omečalo srce. Na ostri »ci-cic-cic-cic« je veselo odgovorila s šumečimi: pli-pi-pi-pi.

Starček je prifrčal med družinico, da so preplašeni mladiči kar osupnili. Razpel je perje v repu kakor pahlačo, zabrusil s tr-

J. Ribičič.

Petrov žegen

Ko je zdravnik preiskal in pretipal ubogo uradniško telo gospoda Petra, je zmajal z glavo in dejal: »Zdravila ne bodo pomagala. Pomagati more le narava! Opustite kajenje in pijanost, izrabite proste ure za sprehod v prosti naravi, dihašite glokoko na svežem zraku, pa boste spet zdrav ko dren. Lotite se kakega sporta, pa ne prenapornega!«

»Kaj praviš k temu?« je gospod Peter vprašal svojo ženo, ko ji je obrazložil zdravnikovo diagnozo.

»Kaj naj rečem?« odgovorila ta. »Tisto zaradi kajenja in pijanosti ti lahko jaz povedala!«

»No, da!« zamrmra uradnik Peter. »Kaj pa tisto o sportu, o ne prenapornem sportu?« »Vsak sport je naporen!« pravi ona. »Veak, če si prekorajši Abraham!«

»Nak!« odkima mož. »Poznam sport kakor nalašč za take, ki jim žile že spenete!«

»No?« »Ribolov! Sedeš na breg, iztegneš ribnico in medtem ko globoko dihaš se ti ribica kar sama natakne na trnek! Zdrav in koristen sport!« Ali je moral Peter cel mesec dokazovati ženi, kako koristen je ribolov, preden se je vdal. Končno je te pristala: »Pa hodi v božjem imenu rite ovit, če je to tako potrebno tvojemu zdravju! Koristi pa ne bo od tega, kar boš ti vjel, že danes vem!« je dejala.

»Bomo videli!« je zagrozil Peter in se kaj lotil predpriprave. Najprej si je priskrbel ribolovsko karto. Stala ga je več, kot si je prihranil z enomesečnim nekajenjem. Nato je kupil lepo, moderno ribnico s koleščkom na enem koncu in z nepremotljivo prevleko, močno vrvico, razne trnje in umetnih muh nič koliko. »Sodček dalmatince bi bil cenjejši!« je tiho ugovarjal Peter. Povedal pa ženi ni tega.

Končno je bilo vse pripravljeno. Le voda z ribicami je še manjkala. Prelepa Slovenija ima vse polno rek in potokov, po katerih plavajo ščuke, klini, postrvi in še druge žlahtne rite, ali raj prelepih postrvi, amerikanke in »potočke« je le v nekem idiličnem

dimi krili, da je zašumelo listje, jezno zaskripal in zaplesal po suhem listju. Jerebulji je zaigralo srce, spomnila se je pomladi, pozabila je, da je mati. Odtelila sta gospod in gospa. Mladitci so jo klicali, iz drobnih grl se je razlival po gozdu obupno zategli: cii-cii-cii-cii. Toda še nedavno tako »rčna« mati se ni več odzvala.

Raztrgana je bila družinska vez — nič ne traja večno! Ko pri družini ni bilo več matere, ki je neprestano klicala drobno perjad, so se jerebičji jeli oddaljevati v manjših skupinah. Toda čim bolj so se oddaljevali, tembolj so postajali samostojni. Pernate skupnice so se zgostile, postajale so od dneva do dneva lepši. Samčekom je poglala na grlih kakor ogle črna bradica. Ko sta povečini po dva in dva ne glede na spol prišla v kraje, kjer je bilo dobro kritje in dosti piče, so že vsi pozabili mater in že so znali celo kitico kakor so jo bili slišali pred dnevi od starca, ki jim je mater ovedel.

Jerebji klic pa ni vnel le srca perjadi, zbudil je tudi lovsko srca.

Skozi gozd je zlata jesen dahnila mehko, prijetno bol. Zdi se ti, da se hoče priroda, preden zapi, pokazati v vseh svojih krastah. Lep je gozd pomladi, ko zavirka na pobočjih prva zelena bukev, prijeten v vročih poletnih dneh, toda najlepši je, ko polagoma pričnejo spavati korenine. Pravega lovca vleče v gozd, kliče ga mali pevec, gozdni jereb. Jerebarji so iz vseh stanov, toda pravih jerebarjev je malo. Jerebarji so tisti lovci, ki jim ni za količino plena, marveč za uživanje prirodnih lepot.

Pokojni oče, ki je nad vse ljubil jesenski gozd, me je vzel na lov na jerebe že v zgodnji mladosti. Razodel mi je vse skrivnosti jerebjege življenja, ki ga mora poznati jerebar, če hoče biti uspešen. Zgodaj zjutraj sva tiho šla po lovni poti, med visoko porumenelo travo. Ko so se prtipali izza čistih, jasnih gorskih grebenov zlati prsti zarje in se je razlil njihov zlati odsev v prebujajoče se doline, se je zalesketalo morje draguljev. Zablizale so se trave, zaškrile so se kapljice, viševce na tankih pajčevinah, ki so jih spredli čudodelni mojstri pajki v dolgi jesenski noči in povezali gozd od drevesa do drevesa.

Dahnila je skozi svetlišče burja. In že se

je zaslislala kakor kristal čista pesem s planice, kjer so samevale med drobno nazobčano praproto in na pisanih preprogah reja in mehkega mahu bele breze in bradate smreke. Oglasil se je gozdni jereb.

Sedla sva ob poti, kjer se nama je nudil razgled v dolinico, v kraljestvo jereba. Iz piščalce, tanjše kakor jerebje grlo, je zazvenela v jesenski gozd prav tista kitica, ki jo je bil malo prej zapel jereb...

Jereb skrit v gošči, kjer se je mastil s sladkimi robidnicami, je osupnil: »Kdo se le upa v mojo bližino? Tu je moj svet!« Ko je drugič zaslislal jerebje besede, se je našopiril in jezno zacepetal pa spet poslušal, hoteč ugotoviti, kje neki je drzni vsiljivec. Zaslislal je glas samice.

»Hm — kar z ženo si drzne v moje kraljestvo! Nu, tebi pokažem, poizkusim te, če si junak. Vzemem ti ženo! Toda treba je točno ugotoviti, kje sta?«

Jereb je še enkrat in zadnjič zapel. Dvignil se je, zaropotal s krili, da se je slišalo frčanje k lovcema, ki sta z odprtimi očmi in napetimi ušesi strmela in skoraj trepetala v teh kratkih trenutkih.

Jereb je zabučal, splaval in se spustil na planico, pretkan s cvetjem jesenskega reja. Ko je mali vitez zaplesal in zaskripal svoj bojni klic, je počilo. Med resjem, kraj modrega šopa jesenskega svišča je zatrepotala pestrobarna ptica. Lepe kostanjeve oči so ovodenole in se zaprle. Kakor kri rdeče obrvi pa so kmalu po strelu obledela.

Poskušala sva z očetom še na par krajih, oglašali so se še posamezni jerebi, toda bili so previdnejši in se niso pustili zapeljati od vabljive lovčeve piščali.

Tako je pri nas v gozdu, ko dahne jesen, ko odpadejo prvi oveli listi, na polju pa zori ajda.

V sokolski prosvetni šoli

»Kam se pelješ, brat?« V Beograd v savezni prosvetni tečaj! Ti tudi? Seveda. Krepak stisk desnice, odčitrosrčno ljubeznivost in v sebi začutiš resnično bratstvo, ne pa zgolj prepisano sokolsko pravilo.

Do Zagreba nas je bil poln kupe. Tu vstopijo bratje iz Zagreba in Dalmacije. Vedrina in svetlost je v našem razgovoru, kot bi se poznali že od davna. Da, sokolski znak, simbol bratstva nas je združil popolnoma. Brzovlak drči med plodnimi ravnicami naše domovine. Našim sopotnikom, Nemcem iz rajha, se zdi čudno da imamo toliko prijateljev, kajti na večjih postajah se nam pridružijo zopet novi in novi udeleženci tečaja. Nemci nas vprašujejo, kaj pomeni naš znak, kakšna je naša organizacija in zakaj hitimo v Beograd. Pojasmimo jim in radi so v naši družbi.

Še malo in kmalu smo v naši ponosni prestolici. Dobimo nosača, ki nam za nekaj dinarjev odnese prtljago v Studentski dom kralja Aleksandra I. mi pa se javimo v savezni pisarni pri sestri Zorki Vojnovičevi, ki v polni meri razume sokolsko bratstvo. Organizacija tečaja je odlična. Točno imamo določeno sobo, mesto v obednici, v spalnici, svoje dolžnosti glede reda, ni nam težko, kajti prostovoljna disciplina naj bo osnovna sokolska dolžnost.

Studentski dom kralja Aleksandra I. nas sprejme z vso gostoljubnostjo in pri-

srčnostjo. To zadušljivo je pokloni naši akademski mladini naš veliki in nesmrtni Sokol-kralj. Prijeten utis, da smo lahko gostje tega doma, budi v nas globoko spoštovanje do Njega. Do večera se je že zbralo polno bratov in sestric iz raznih krajev naše domovine, da jutri lahko začnemo s predavanji.

Točno določen razpored predpisuje vstanje ob 5.30, telovadbo in predavanja. Savezni prednjak br. Ban hoče že prvi dan napraviti iz nas dobre telovadce. Upravitelj šole, predsednik SSKJ br. dr. Vlado Belajčič, otvori tečaj s iskrenim pozdravom in zadovoljstvom nad tako velikim odzivom in končuje svoj pozdravni govor: »Hvala bratje, da ste se odzvali v tako velikem številu. Naj bo teh 14 dni posvečenih edinstvenemu sokolskemu delu, za katerega ne potrebujemo ne koristit, ne slave. Želimo samo, da se ocenjuje tako, kot to v polni meri zasluži.« Govor br. dr. Belajčiča, duše tečaja, je bil navdušeno sprejet. V imenu uprave SSKJ nas je pozdravil br. inž. Smiljanec. Brzojavne pozdrave našega I. podstaroste br. Gangla, so vsi tečajniki pozdravili z burnimi sokolskimi pozdravi »Zdravo!«

Odveč bi bilo naštevati vsa predavanja saj so bili predavatelji sami aktivni in odlični sokolski delavci, ki se niso ustrašili ne truda, ne časa za izvršeno Tyrsevo sokolsko misel. Z vsi ljubeznijo so podajali svoje misli in navduševali poslušalce. Sokolska demokracija, enakost in brat-

stvo so dobili tu svoje pravo izražanje. Načelo »posameznik nič, celota vse«, se je manifestiralo in vidno odražalo. Veljiko debate, razmotrivanj in poglabljanj so izvala zlasti predavanja: sedanje nacionalne naloge Sokolstva, sokolsko novinarstvo, vzgoja sokolskega naraščaja, sokolstvo in žena itd.

Skupni izlet na letališče v Zemunu je bil izvršen po sporedu. Ljubezni častniki so nam rade volje tolmачili razne zanimivosti letalstva. Izlet na Oplenac, kjer počiva naš največji Sokol, bo ostal vsem udeležencem v trajnem, nepozabnem spominu. Predavatelji in tečajniki so se poklonili posmrtnim ostankom svojega velikega zaščitnika in položili na njegov prani grob krasen evčev venec z državno trobojnico. »Večmaja mu pamjate je turbo jeknilo iz kripte in krasen govor

Kmetijski gostje iz Poljske in Bolgarije

Dva važna gospodarska in študijska obiska

Beograd, 19. septembra.

Po poročilu iz Varšave prispe 19. septembra v Zagreb 10 uglednih zastopnikov varšavske osrednje zveze kmetijskih organizacij, ki hočejo proučiti kmetijske organizacije v naši državi, zlasti pa naše zdravstvene zadrage, po katerih ustanovljajo na Poljskem tamoznje zdravstvene zadrage. V Zagrebu ostanejo tri dni, nato pa potujejo čez Dalmacijo in Bosno v Beograd, kamor prispejo 1. oktobra. V naši prestolnici ostanjejo štiri dni.

Zastopniki poljskih kmetijskih organizacij so ugledni javni delavci, ki razširjajo v prvi vrsti zadržane ideje. Vodil jih bo znanj poljski kmetijski publicist in prijatelj naše države Kazimir Visomirski, ki je lani izdal knjigo o jugoslovanskem kmetijstvu. Med udeleženci so tudi Anton Vojtizek, ravnatelj osrednje zveze poljskih kmetijskih organizacij, ga. inž. Salina Ponjatovska, nadzornik organizacije ženskega kmetijskega kola. Ga. Ponjatovska je sestra poljskega kmetijskega ministra Ponjatovskega in potuje v njegovo hčerko V poljskem odposlanstvu so dalje inž. Jerzi Zaleski, načelnik kmetijske proizvodnje v kmetijskem ministru, Ignac

nas je vse gani do solz. Z avtomobilom smo nato obiskali arandjelovaško kopališče in Avajo, kjer se gradi ogromen spomenik Neznanemu vojak.

14 dni je prehitro minilo. V neprestanem delu smo pozabljali datume in že smo se znašli pri poslovilni večerji. Govor je sledil govoru, sokolska beseda je bila plemen dokaza, v katerem izgovorja vsak sum, da ni tako... Pravo bratstvo, ki se goji v sokolski šoli, ni važno samo za našo organizacijo, marveč za ves naš narod in neizmerna pomna postane takrat, ko bo večina naroda vzgojena v sokolskem duhu.

Spet je z žrtvami vzgojena nova in čvrsta sokolska četa sokolskih prosvetnih delavcev, ki bo s svojo delavnostjo in produktivnostjo pripomogla k blaginji vsega našega naroda.

Dusan Mazgon.

23. t. m. pride v Jugoslavijo 40 bolgarskih agronomov, ki bodo kot gostje na našega agronomskega združenja prepotovali vso našo državo in si ogledali vse pomembnejše kmetijske ustanove ter se seznanili s kmetijskimi razmerami pri nas. Gostje pojdejo na Oplenac, v Beograd, Novi Sad, Karagorgjevo, Vukovar, Belje, Ostijek, kjer si bodo ogledali živinorejske kmetijske zadrage na področju savske banovine, nato pojdejo pa v Zagreb in okolico in v Ljubljano.

Med bolgarskimi agronomi je mnogo uglednih osebnosti iz kmetijskega ministristva in kmetijskih znanstvenih zavodov ter mnogo praktičnih agronomov. Vodi jih inž. Bojan Petrov, generalni inšpektor kmetijskega ministristva v Sofiji.

Radio

Ponedeljek 21. septembra

Ljubljana 12: Ameriški plesni orkestri na ploščah. — 12:45: Poročila. vreme. — 13: Čas, spored, obvestila. — 13:15: Operne fantazije na ploščah. — 14: Vreme, borza. — 18: Pisanji zvoki — igra Radio orkester. — 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19:30: Nac. ura: Prva srbska primacija (Blača Curovič — iz Beograda). — 19:50: Harmonisti pojo na ploščah. — 20:10: Zdravstvena ura: Jesenske nevarnosti (dr. I. Pire). — 20:30: Koncert klasične komorne glasbe izvajajo ljubljanski kvartet. — 21:30: Koncert Radio orkestra. — 22: Čas, vreme, poročila, spored. — 22:20: Radio-jazz.

Beograd 17:20: Klavirski koncert. — 17:50: Narodne melodije. — 18:40: Plošče. — 20: Prenos Smetanove opere »Dalibor« iz Narodnega gledališča. — 22:40: Lahka in plesna muzika. — Zagreb 17:40: Lahka godba orkestra. — 20: Prenos opere iz Beograda. — Praga 19:10: Ploščah in plesna muzika. — 20:10: Sarastejeve violinske skladbe. — 20:30: Zvočna igra. — 22:15: Plošče. — Varšava 19: Orkestralni in pevski koncert. — 21: Mahlerjeva IV. simfonija. — 22:15: Pester program. — 23: Ples. — Dunaj 11:35: Kmetijska glasba na ploščah. — 12:30: Orkester. — 16:05: Koncertna akademija. — 16:55: Sodobna poljska glasba. — 17:35: Plošče. — 20: Melodije iz avstrijskih dežel. — 21: Ura sodobne glasbe. — 22:10: Orkestralni koncert. — 23:15: Avstrijski skladatelji. — 23:45: Plošče. — Berlin 19:15: Klavirski koncert. — 20:10: Ura vedre glasbe. — 21:15: Melodije z juga. — 22:30: Koncert za lahko noč. — München 19: Plošče. — 20:10: Orkestralni koncert. — 23: Plesna muzika. — Stuttgart 19:45: Mešan program. — 20:10: Leipziški kaleidoskop. — 22:30: Lahka

glasba orkestra in solistov. — 24: Smetanove, Brahmsove in Čajkovskijeve skladbe na ploščah. — Rim 17:15: Vokalen in instrumentalni koncert. — 19:20: Mešan glasbeni program. — 20:40: Violinske in klavirske skladbe. — 21:50: Plesna muzika.

Torek 21. septembra

Ljubljana 12: Republičan koncert na wurliških orglah. — 12:45: Poročila, vreme. — 13: Čas, spored, obvestila. — 13:15: Zabaven opoldanski spored (Radio orkester). — 18: Koncert Radio orkestra. — 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19:30: Nac. ura. — 19:50: Reprodukcijski koncert na dveh harmonikah. — 20:10: Predvodenje premoga (prof. Fr. Pengov). — 20:10: Večer lahke glasbe in veselih pesmi. Sodelujeta ljubljanski orkester in kvartet »Fanje na vasic.« — 22: Čas, vreme, poročila, spored. — 22:20: Radio-jazz, vmesna vložke poje g. Mirko Petrovič.

Beograd 17:20: Koncert narodne glasbe. — 19:50: Violinske skladbe. — 20:10: Narodne pesmi. — 20:40: Plošče. — 21:10: Orkestralna glasba. — 22:20: Ples. — Zagreb 17:30: Lahka godba orkestra. — 20: Prenos opere iz Narodnega gledališča. — 22:50: Lahka in plesna muzika. — Praga 19:10: Operetna muzika. — 20:30: Janáčkova opera »Polet gospoda Brčka na lunco.« — 22:15: Plošče. — Varšava 19:10: Orkestralni in pevski koncert. — 20: Klavirski dueti. — 21: Operetna večer. — 22:25: Violinski in klavirski koncert. — 23: Plesna glasba na ploščah. — Dunaj 12: Koncert orkestra. — 16:05: Plošče. — 17:20: Klavirski koncert. — 20: Melodije godza. — 22:10: Skladbe za čelo. — 23:15: Plesni orkester. — Berlin 19:15: Trije muzikanti z godali. — 20:10: Recitacije. — 20:30: Humperdinck: Maurička rapsodija. — 21: Lahka godba orkestra. — 22:30: Vedra narodna glasba. — München 19: Komorna glasba. — 19:45: Pesmi. — 20:10: Millöckerjeva opereta »Zakleti grad.«

»Tako le do dveh, menim.« odgovori ta. »Torej ves dan!« priklama čuvaj. »To etane 20 din.«

Peter se nekoliko začudi, ne reče pa nič, temveč mirno plača in kakor da je že vajen tega, pravi: »Za odškodnino, kaj ne?« »Ne, za dovoljenje,« poasni čuvaj. »Saj je na dovolilnici napisano. Prosim, kar pogledajte!«

»Kaj bi gledal, saj je povsod tako!« se dela Peter izkušnega in seže po ribnici. »Zdaj pa kar grem!«

»Precej grevali pravi čuvaj. «Samo še moje dnevnico, prosim. 20 din! Moram biti poleg. Tak je predpis! Prosim, kar pogledajte v dovolilnico tam je zapisano!«

»Seveda, seveda!« raztegne Peter obraz. »Tu je denar!« Kaj bi gledal, saj vem, saj ne ribarim prvič!

Nato gresta in kmalu sta ob vodi. Čuvaj pokaže gospodu prostor ob vrbi in se vleže na travo pod grm. Gospod Peter pripravi vse kar treba in kmalu zlezi trnek in umetno muho daleč proč v vodo. Nedeljski ribni navija kolese in vabi ribice. Ali dolgo ni nič. Peter že obupava, ko začuti, da se mu je vrvice nategnila. Vse raztrujen navije kolese in iz vode privleče pretopo postvico. Kako se zvija in maha z repkom. Peter jo sname s trnka in jo hoče položiti v nahrbtnik.

»Nak!« začuje ta hip čuvajev glas za svojim hrbtom. »Ta mora nazaj v vodo! Samo čez 24 cm dolge se smejo loviti!« Le pogledite v dovolilnico, je vse zapisano!« Ta nima niti 15 cm!« Peter se čudi, ali tega ne pokaže v elegantnem loku vrže ribo nazaj v vodo. Se masikato vjame. Ali vse so premajhne, vse morajo nazaj v vodo. Okrog polne pa le vjame eno, ki bi mu bila kmalu razgrzla vrvico, tako se je otenala.

»Aha!« pravi in jo opaka čuvaju. »Ta pa bo, kaj?«

»Ne vem!« odgovori čuvaj in vstane. Vzame iz žepa zložitivo metrakto mere, jo razpne in premeri ribo. »Ne, ne bo! Pol cm manj-kale!«

»Kako, da ne?« se razjezi Peter in primrbo z eno roko za rep, z drugo za gobček in jo močno nateguje. »Le omerite se enkrat!«

Čuvaj pomeži, ali riba ima še vedno 23 1/2 cm. Nič več in nič manj!

Peter pa se vda: »Pa imate tudi pravo mero? Po mojem je najmanj 30 cm dolga!«

»Pravo, pravo, kako pa!« odgovori čuvaj »Kar nazaj jo vrzite!«

»Saj je že mrtva, kaj bi jo metat mrtvo v vodo!« ugovarja Peter.

»Predpis je predpis!« de čuvaj, mu vzame ribo in jo vrže v vodo. Potem pa pravi: »Zdaj grem domov kosit. Čez pol ure se vrnem!« In odkreva proti koči.

»Bog te nesil!« zamrmra Peter in jezno vrže trnek v vodo. Pa čaka in čaka. A ni nič. Kakor da so šle tudi rite h kosilu.

Nenadoma pa zašumi za njegovim hrbtom. Prestašeno se Peter ozre. Za njim stoji kmetolsko napravljene človek in se mu rezi v obraz. Iz oči mu sije posem in tokavost.

»Nočejo prijeti, kaj?« vpraša.

»Že, že, ali tiste male, izpod 24 cm!« pojasi Peter.

»Vsak nima sreče!« pravi tujec: »Meni so pa je prijele tudi tiste večje. Le pogledite!« In dvigne vretico, ki mu visi z leve in iz katere kukajo ribji repki.

Peter privleče trnek iz vode in zaprosi: »Pokažite!«

»Poglejte!« pravi tujec in privleče iz vretice pet lepih postrvi. Vsaka je daljša ko 24 cm.

»Kaj po boste z njimi?« poizvoduje Peter. »Prodal jih bom, ali pa pojedel!« pravi oni in že tlači ribe nazaj v vretico.

»Pa jih meni prodajte!« reče Peter, ki mu je srečna misel šnila v glavo.

»Zakaj ne?« odgovori tujec. »Za dobro kilo jih je. Tri kovače mi daš, pa bodo vaše!« Le čuvaju tega ne povejte!«

»Tako le do dveh, menim.« odgovori ta. »Torej ves dan!« priklama čuvaj. »To etane 20 din.«

Peter pa se vda: »Pa imate tudi pravo mero? Po mojem je najmanj 30 cm dolga!«

»Pravo, pravo, kako pa!« odgovori čuvaj »Kar nazaj jo vrzite!«

»Saj je že mrtva, kaj bi jo metat mrtvo v vodo!« ugovarja Peter.

»Predpis je predpis!« de čuvaj, mu vzame ribo in jo vrže v vodo. Potem pa pravi: »Zdaj grem domov kosit. Čez pol ure se vrnem!« In odkreva proti koči.

»Bog te nesil!« zamrmra Peter in jezno vrže trnek v vodo. Pa čaka in čaka. A ni nič. Kakor da so šle tudi rite h kosilu.

Nenadoma pa zašumi za njegovim hrbtom. Prestašeno se Peter ozre. Za njim stoji kmetolsko napravljene človek in se mu rezi v obraz. Iz oči mu sije posem in tokavost.

»Nočejo prijeti, kaj?« vpraša.

»Že, že, ali tiste male, izpod 24 cm!« pojasi Peter.

»Vsak nima sreče!« pravi tujec: »Meni so pa je prijele tudi tiste večje. Le pogledite!« In dvigne vretico, ki mu visi z leve in iz katere kukajo ribji repki.

Peter privleče trnek iz vode in zaprosi: »Pokažite!«

»Poglejte!« pravi tujec in privleče iz vretice pet lepih postrvi. Vsaka je daljša ko 24 cm.

»Kaj po boste z njimi?« poizvoduje Peter. »Prodal jih bom, ali pa pojedel!« pravi oni in že tlači ribe nazaj v vretico.

»Pa jih meni prodajte!« reče Peter, ki mu je srečna misel šnila v glavo.

»Zakaj ne?« odgovori tujec. »Za dobro kilo jih je. Tri kovače mi daš, pa bodo vaše!« Le čuvaju tega ne povejte!«

Kraljestvo mode

Volnene jesenske obleke

Prva jesenska obleka, ki si jo mislimo nabaviti, je seveda iz toplega, volnena blaga. To je obenem tudi za večino žensk obleka, ki jo hočejo čim bolj izrabi — ne sme biti torej ne izrazito sportna, niti izključno popoldanska, da jo lahko oblečejo ob vsaki priložnosti. Takšno obleko poznajo elegantne in vedno praktične Francozije pod imenom spetite robez — mala obleka — in ta mala obleka mora združevati v sebi vse vrline premišljene preprostosti in ekstravagančne krojenja. Pred vsemi drugimi, ekstremnejše ukrojenimi modeli pa ima še to prednost, da se je prav zaradi njene enostavnosti ne naveličamo tako kmalu in da jo, kakor rečeno, lahko vedno in povsod oblečemo, razen seveda ob posebno svečanih prilikah.

Velike važnosti je barva takšne male obleke. Seveda ne sme biti kričevata, pa tudi dolgočasna ne, saj je obleka sama po sebi tako preprosta, da jo lepa, primerno izbrana barva najbolj podpre v učinku. Nu, letos lahko izbiramo med celo vrsto sočnih, toda umerjenih barvnih tonov, ki so dovolj nenavadni, da pritegnejo tudi najbolj raz-

jeno oko. Tu so predvsem mnogi odenki modre barve, od olivno do sivkasto modrih vse do zelenkasto modrih in vijoličastih tonov, ki prehajajo ponekod že v rdečkasto nianso. Nekakšen prehod med vijoličasto in rdečo barvo je barva potemnele vijoline in pa tista nenavadna vijoličasta — rdečkasto — rjavkasta barva, ki ji Francozi pravijo »puce«: barva bolhe. Rdečo barvo zastopata razen tega tudi oba njena jesenska odtenka: rjasto rdeča in temna vinasto rdeča barva. V zelenem so modernejši oivni toni in temna barva iglastih dreves. Mnoga rjava blaga imajo vijoličast ali rdečkast odsev. Težko se bo odločiti, kaj ne?

Pri vsaj svoji preprostosti mora mala obleka imeti nekaj posebnega, nekaj, kar povzdari osebo noli in modno izkušnost nositeljice. Samo ena, lepo zasnovana podrobnost zadostuje, da vtisne celi obleki pečat tiste samosvoje umevne elegancije, ki jo pri nekaterih ženskah tako občudujemo. Nekaj takšnih oblek najdete na naši skici.

Slivnato modra obleka ima spredaj sveže in mladostno učinkujoč vložek iz belega pikčja, dočim je mali, pokončni dečji ovratnik iz blaga obleke. Vložek spremljata dve navpični progi iz blaga, ki v zvezi s šivi nad pasom tvorita nekakšno imitacijo bolera. Rokavi so v zapetju nabrani (1. skica).

Naslednja obleka je iz olivno zelenega blaga ter ima pas in ovratnik z dvema dolgima končastima iz žamet, ki je za okrasje kostumov in oblek letos znova moderen. Život te obleke, ki tvori obliko kratkega in gladkega kazaka, je po sredji zapet z gumbi in na ramenih vsit v kratko sedlo, ki je nad rokavi izpeljano v dva končasta konca. Rokavi so gladki in opremljeni z ozkimi, zgoraj končastimi zaključnimi manšetami, krilo pa je okrog in okrog položeno v široke, do polovice prešite gube (2. skica).

Rjavo angora blago je rabilo za obleko v priljubljenem plaščnem kroju, ki ima pod vratom končast vložek iz rumene svile, obdan z moškimi reverji. Štirje gumbi in pas iz blaga spredaj zapenjajo život, ki pod pasom prehaja v obliko plašča. Zepe na životu in na krilu družita dva pokončno šiva, ki lepo oblikujeta postavo. Na ramenih lahko nabrani, sicer pa ozki rokavi so opremljeni z rumenimi manšetami (3. skica).

Obleka z malim, štrlečim kazakom, ki je letos na višku mode, si zamiljamo iz gladkega, rjavkastega blaga. Zanimivi ovratnik, ki ga tvorita dva serpentinasta, zgoraj nabrana in prepelja konca, je podložen s kontrastno svilo. Kazak je spredaj zapet s tremi gumbi, rokave pa ima na ramenih precej bogato nabrane (4. skica).

Blago v lepi vijolični barvi je dovolj nenavadno in učinkovito, da moramo takšno obleko ukrojit na moč gladko. Tako ima obleka na naši skici gladek sprednji del z visoko stransko polo, ki obenem tudi nadomeštuje ovratnik. Trije veliki gumbi zapenjajo to stransko polo, ki je zgoraj neko-

liko upognjena in tvori poševno linijo. Sprednji del krila je takisto vstavljen s poševnim šivom (5. skica).

Tu je še obleka iz tankega, vinke rdečega tvoriva. Na ramenih je nabrana v tri kratke, zaporedne vrste, ki razširijo zgornji del rokavov in nekoliko nagubajo život. Mala pentlja iz istega blaga zapenja lahko drapirani vratni izrez. Život je ob pasu drapiran in na obeh straneh nabran na enak način, kakor to vidimo na ramenih (zadnja skica).

Zdravniška posvetovalnica

Mladost, vae vaše težave, zlasti pa impotenca verjetno izhajajo iz prekomernega uživanja alkohola in kajenja, kot sami priznavate. Mislim, da bi bilo najbolje, da popolnoma opustite alkohol in kajenje. Hrana na bo zadostna in kreпка. Predvsem morate mnogo počivati in solidno živeti, kajti preutrujenost sama na sebi je gotovo mnogo pripomočilo do tega stanja. Ogljikovo kislo kopelji priporočamo, vendar samo pod nadzorstvom zdravnika. Zdravila, ki jih navajate, je mogoče dobiti samo na recept. Receptov pa ne moremo sporočiti.

Marija: Zdravljenje kapavice pri ženski je stvar, ki zahteva mnogo potrpljenja, tako od zdravnika, kot od bolnika. Ako imate še sedaj močan, bel tok, bi bilo najbolje, da prevzamete zdravljenje zdravnika sam, bodisi v kakšni ambulanti, ali pa v bolnici. Eden izmed važnih pripomočkov zdravljenja kapavice je predvsem mirovanje, kar je doma težko izvesti. Zdravljenje v bolnici venja začasno, dokler ne pridejo težki znaki, bi vam svetoval še iz tega razloga, ker imate mogoče kakšno komplikacijo s strani sečnega mehurja, kar je treba tudi zdraviti. Mogoče so seveda še druge komplikacije n. pr. vnetje sklepov l. t. d. Ako vam razmere ne dopuščajo zdravljenja v bolnici, živite takole: jemljite tablete, ki so bile predpisane kakor tudi sedee kopelji v odredku hrastovega lubja, ki ga lahko nabereite sami. Za časa perila se morate posebno paziti in čuvati vsakega napora, da se ne bi vnetje razširilo naprej v trebušno votlino. Skrbite za redno odvajanje. Hrana naj ne bo pikantna, zlasti ako bi čutili, da peče v zdravljenju trajalo dolgo časa, vendar imate po drugi strani upanje, da bodo ti znaki da. Kakor po eni strani moram reči, da bo sčasoma izginili, tako, da bo celo stanje vsaj znosno.

M. M. Ljubljana: Vzrok, da imate že 3 mesece perila, je lahko zelo različen. Če je nosečnost izključena, bi prišla v poštev še specijalna obolenja oz. nezadosten razvoj spolnih organov, nadalje elabornost in jetika. V vašem primeru bi mislil na elabornost in svetujem sledeče. Uživate mnogo jeter, bodisi v omaki, ali v obliki emulgov. Ni treba pa v tem pogledu pretiravati, da se vam jed ne upre. Ostala hrana naj bo mešana. V vrhu boljše prebave uvažajte domač črn kruh. Če se vam stanje ne bi v dognem času izboljšalo, bodele vendar morali k zdravniku. Ako nimate sredstev, morete biti na podlagi ubožnega spričevala brezplačno pregledani v ambulanci tukajšnje bolnice, ali pa na mestnem fizika. tu.

A. K. Ljubljana: Ako vam je bila v bolnici zaradi starosti odevatovana operacija, bi bilo dobro, da poskusite odpraviti to nadlogo s pomočjo injekcij, s katerimi se da ozdraviti zlata žila. Ta metoda bo za vas gotovo bolj primerna kot operacija, po kateri je treba ležati približno 6 dni. Ležanje v postelji pa je za stare ljudi nevarno, da se jih ne loti pljučnica, kateri lahko podležejo. Nasprotno bi pa svetoval g. dr. hčerki operacijo. To pa samo v tem slučaju, ako ima res velike težave (bolečine, krvavenje). Sicer pa naj jemlje odvajalna sredstva, da bo imela mehko stolico. Priporočljivo so tudi hladni odhladi. Posebne diete vam ni treba držati.

Z. P. Ljubljana: Vaši podatki so preveč pomanjkljivi, da bi mogel vsaj približno odgovoriti. Izvolite malo obširneje popisati težave in pa kdo vam je postavil diagnozo.

Radij v Ljubljani

Prejeli smo: Dne 15. VIII. 1936. obravnava Vaša zdravniška posvetovalnica tudi zdravljenje rakov ter piše med drugim, da radia pri nas žal še nimamo pač pa da ga imajo v Zagrebu. K temu si dovoljujem pripomniti, da je v našem listu izšel lansko leto članek, in sicer kot izveček iz mojega predavanja, ki sem ga imel ob priliki tečajev o zdravljenju raka pred zdravniškim forumom. V tem predavanju sem izjavil, da je mogoča radia v Ljubljani tako velika, da moremo z njim zdraviti vse kožne rake, rake na ženskih spolnih organih, vse rake in slične nevarne novotvorbe, ki spadajo v mojo stroko in ravno tako premočne kožne bolezni. V zvezi s tem sem demonstriral

več med njimi tudi nad 5 let ozdravljenih rakov, kar more potrditi veliko pri tehlečajih udeleženi zdravnikov. Po izjavi slavnega rakologa dr. Blumenthala so imeli tedaj, ko je bil on še v Berlinu na njegovem inštitutu dvojno množino radia, kakor ga imamo v Ljubljani. S to množino so zdravili dnevno 35 do 40 bolnikov in bi mi mogli torej z našo množino zdraviti dnevno do 20 bolnikov. Smelo trdim, da bi se od pomoglo velikemu delu radijske potrebe pri nas, če bi bil ta radij neprenehoma v uporabi.

To bi bilo tembolj potrebno, ker ima Zagreb, kamor so mnogokrat brez potrebe od takaj velika sredstva za zdravljenje raka, sam premoč radia. Radij je nepogrešljiv tudi v brezupnih primerih, ker desinficira in čisti rane, ter lajša bolečine. Ker imata Zagreb in tudi Beograd premoč radia in ker je radij razen operacij glavno sredstvo za zdravljenje rakov je vendar že zadnji čas, da se tudi v Ljubljani ustanovi oddelček za zdravljenje raka z radijem. Zanimivo je, da se mi je že pred več kot 10 leti posrečilo, da se je dalo v proračun 300.000 kron za nabavo radia, da je pa ta znesek žal porabil v druge svrhe. Ne sme se tudi pozabiti, da sem bil prvi v Jugoslaviji, ki si je nabavil in ki je uporabljal radij za zdravljenje rakov.

Iz teh izjavanj sledi, da ni pravilna trditev, da ne bi imeli v Ljubljani radia in da je težko ujeti zakaj ga ne vidimo, kjer bi morali videti. Nerazumljivo ni skoraj bilo, zakaj se pošiljajo pacienti v druga mesta in nosijo brez potrebe iz Slovenije velika sredstva, ki bi lahko ostala tu in se z njim množina radia večala doma.

Dr. Počanič Josip (predstojnik oddelka za ušesne, nosne in vratne bolezni v splošni bolnici).

Š A H

Veleturnir v Nottinghamu je na novo razporedil kandidate za šahovsko svetovno prvenstvo. Med mlajšimi velemojstri je doslej več let veljal za najmočnejšega Flohr, v Nottinghamu pa so ga kar trije prehiteli: Botvinnik, Fine in Reshevsky. Vsi trije so tudi mlajši od Flohra in imajo torej najbrž več razvojnih možnosti. Med starejšimi se je posebno krepko uveljavil Capablanca. Pokazal je zopet svojo nekdanjo odlično formo, tako da ga že splošno začnajo smatrati za naresnejšega tekmeča dr. Euweja. V Ameriki so baje že pričeli s pripravi, da osigurajo svojemu favoritu zopetno borbo za svetovno prvenstvo. Seveda bo prišel Capablanca na vrsto lahko šele leta 1938, ker za jesen prihodnjega leta je določen revanšni match med dr. Euwejem in dr. Aljejinom. Še letošnji jesen pa namerava v Capablancovem rodnem mestu Havana prirediti panamerikanski turnir, ki bo imel menda prav prvotno zasledbo: Capablanca, Fine, Reshevsky, Kashdan, Dake, Kupchik, Marshall, Grau, Pleci itd. Iz Evrope bo na turnir vabljen baje samo Botvinnik. Za šahovski svet bo tak turnir gotovo velik dogodek; nam Jugoslovenom kljub temu ne bo prišel posebno prav, ker sedaj najbrž ne bo mogel Capablancina na nameravano turnejo po naši državi.

Najvažnejša Capablancina partija v Nottinghamu je bila pač ona z dr. Aljejinom, ki mu je l. 1927 iztrgal svetovno prvenstvo. Capablancini se je v težki partiji tokrat res posrečila revanša. Dejansko sicer ta točka sama Capablancini ni prinesla prednosti v turnirju: Capablancina je porazil Alječina, Alječin Flohra, Flohr pa Capablancu. Rezultat bi bil torej isti, če bi bili vsi trije med seboj mirno remizirali. Šahisti pa so takole mnogo bolj zadovoljni, saj so videli med tremi favoriti pravo, »krkavo« borbo in prišli do nekaj odličnih partij.

Holandska obramba
Beli: Capablancina Črni: Dr. Aljehin
1) d2—d4 e7—e6
2) g1—f3 f7—f5
Kadar hoče dr. Aljehin kot črni igrati za vsako ceno na zmago, se posluži vedno holandske obrambe, ki vodi do zelo zapletenih pozicij.

3) g2—g3 Sg8—f6
4) f1—g2 f8—c7
5) 0—0 0—0
6) c2—c4 Sf6—c4
To je teoretična novost, ki jo je menda prvič poskusil dr. Aljehin proti Flohru v Podjebrdih in se mu je dobro obnesla. Tudi Capablancina mu otvoritve same v partiji ni mogel ovreči.

7) d1—b3
Tu dama ne stoji ravno najbolje. Boljše nadaljevanje je 7) d2 ter nato Sc3 in eventualno še Se1 in f2—f3.

7) ... Le7—f6
8) Tf1—d1 Dd8—c8
9) Sb1—c3 Sb8—c6
10) Sc3—b5

Da odvrne črnega lovca z dobrega polja f6. Lf6—d8

10) ... Dd3—c2
Dama se že umika. Na naravno potezo 11) Lf4 bi namreč črni igral d6, 12) d5, Sa5, 12) Dd4, e5, 13) Da5, c6! z boljšo pozicijo. 11) ... d7—d6

12) d4—d5
Sicer igra črni e5 in doseže najidealnejšo pozicijo v holandski obrambi.

12) ... Sc6—b4!
13) Dc2—b3 Sb4—a6
14) d5 : e6 Sa6—c5
15) Dd3—c2 Sc5 : e6

Črni je na poučen način pripeljal na e6 skakača, da od tam kontrolira važna polja d4, f4, g5 in e5.

16) S3—d4
Hočeš — nočeš mora beli menjati skakača, da razbremeni pozicijo.

16) ... Se6 : d4
17) Sb5 : d4 Ld8—f6
18) Sd4—b5 Dd8—c7
19) Lc1—e3 a7—a6
20) Sb5—d4 Lc8—d7
21) Ta1—c1 Ta8—e8

Obe stranki sta dokončali svoj razvoj. Črni se je dobro branil in dosegel enako pozicijo. Seveda ima beli, ki kljub izgubi nekaterih tempov ni napravil nobene prave napake, še vedno nekaj inicijative, kakor je to ob obojestransko pravilni igri običajno.

22) b2—b4!
Na danskem krilu črni nima figur, pa poskusi beli prodreti s svojimi kmeti. Grozi c4—c5. b7—b6

23) Sd4—f3
Nadaljevanje načrta na damskem krilu ni bilo prav izvedljivo: 23) a4, c5, 24) Sb3, Sc3 s prednostjo za črnega. Se4—c3

Uved v navačno kombinacijo. Dobro je bilo mesto tega enostavno Lc6 ali Sg5 ali morda celo g7—g5. f5—f4?

24) Td1—d3!
Ta navidez močna poteza vodi forsirano k porazu. Črni je pač očitno slabo izračunal sledeče zapletitjaje. Še vedno je bilo mogoče igrati Se4, morda La4, na pr. 25) Dd2, Sd1, 26) Da3, Sc3, 27) Tc3, Dd7. 25) g3 : f4

Seveda ne 25) Lf4? Se2. Ld7—f5

25) ... Res dobi sedaj črni kvaliteto, toda pozicijo si popolnoma upropasti. Lf5 : d3

26) Dc2—d2!
27) e2 : d3!
Zapira skakaču polje e4. c7—c5

Črni že vidi, da se je ujel v rafinirano past. Ne gre namreč pravi Sa4, radi 28) Sg5, Dd7, 29) Lh3, Dd7, 30) d4! in črni skakač ostane za vedno odrezan od igre. Kljub kvaliteti več črni partije ne bi mogel držati, beli bi prej ali slej prešel v napad. Lf6 : c3

28) Tc1 : c3
29) Dd2 : c3
Nastala pozicija je dokaj nenavadna, toda za belega gladko dobljena. Tri lahke figure so tu nekoliko močnejše kakor dve trdnjavi, zlasti oba bela lovca stojita zelo dobro. Črne trdnjave nimajo na razpolago nobene odprte linije, med tem ko so črni kmetje a6, b6 in d6 slabi. Črni ima površ še žrtvovanega kmeta manj. Dc7—f6

Črni se spušča v končnico, boječ se najbrž še napada. g7 : f6

30) Dc3 : f6
Da vzame skakaču polje g5 oziroma pozneje e4. f6—f5

31) Sf3—d2
32) b4—b5!

Črni ima sedaj na f5 slabega kmeta, pa zato beli najprej izsilil likvidacijo na damskem krilu, da se potem lahko »posveti« točki f5. a6—a5

32) ... Ni šlo a b5!, 33) c b5! in skakač na c4 postane premočan. Sd2—f1!

Napad na f5 se pričinja. Kg8—f7

33) ... Kf7—g6

34) Sf1—g3 Te8—e7

35) Lg2—f3 Kg6—f6

36) Kg1—f1 Kf6—g6

37) Le3—d2

38) a2—a4

Tu je bila partija prekinjena, pa se je pred nadaljevanjem dr. Aljehin vdal. Črni namreč nima obrambe proti sledečemu načrtu: Lc3, h2—h4—h5, Lf3—g2—h3, nakar niti kralj, niti obe trdnjavi ne moreta več braniti točke f5. — Partije ni odločila samo Capablancina odlična igra, temveč tudi njegovi boljši živci.

Vasja Pirc

Pol stoletja že deluje CMD, darujmo še za pol stoletja!

Janko Kač:

MOLOH

Socialno zgodovinski roman

»Dobil!« je odvrnil sin. »Takšno, da se vam o njem še sanja ne, mati!«
»Hvala Bogu!« je hvaležno vzdihnila mati. »Vedno sem upala, da se ti posreči najti kaj pripravnega, da boš bolj zadovoljen. Kje pa si iztaknil delo?«

»Ne uganete, mati!« se je okrenil proti njej sin. »Kaj čem ugibati? Daleč vendar ne boš hodil od doma«, je z ljubeznivo skrbjo dejala mati.

»Prav govorite, mati!« je pritrdil sin veselo, nato pa se je na mah zresnil. Materi ni ušla nagla sprememba na njegovem obrazu, zato je vzdihnila: »Kaj ti je, moj Julče?«

»Nič, mati!« je kratko odgovoril sin. Počasi sta se lotila večerje: krompirja v oblicah in mlečne kaše.

»Na samem mleku sem jo skuhal«, je hotela mati spet pričeti razgovor, toda sin je povečerjal brez besede, se molče razpravil in zlezal na peč, kjer je ležal pozimi na debelem zelenem kocu. Mati je nesla posodo v kuhinjo. Ko jo je pomila, je spet prišla v izbo in zbiralala fižol, da ga namoči za drugi dan za kosilo. Sin se je obračal na peč z ene strani na drugo in kar ni mogel zaspati. Mati je nalila vodo na fižol, težko vzdihnila in se namenila k počitku v kamro poleg izbe. S petrolejko v roki — tvornica je uvedla to novotarijo, ki se je razširila

nato po fari — je obstala na pragu in želela sinu: »Lahko noč, pa dobro spi!«

Tedaj se je Julče dvignil na levi komolec in rekel materi suho, kakor da govori o kakšni povsem vsakdanji reči:

»Jutri ob šestih grem na šiht.«

Zgodnja ura in beseda šiht sta skrčili materi srce v zli slutnji, da ji je zastal korak in vztrepetala

svetilka v roki. Ena sama beseda se ji je iztrgala iz grla:

»Kam?«

»V fabriko!« je dejal malomarno sin in se okrenil k zidu.

»Jezus, Marija«, je kriknila mati in vsa vztrepetala, da ji je padla petrolejka iz rok. Z rezkim žvenketom se je zdobil cilindri. Pri padcu je steno uganil in zagrnil izbo v temo. Naglo je skočil sin s peči, pobral pločevinasto petrolejku bučo, pobrskal po tolovniku, vžgal na hlačah žveplenko in spet prižgal luč. Ker ni imela petrolejke cilindra, se je močno dimila in slabo svetila. Mati se je naslonila na vogal javorjeve mize in si podprla glavo z desnico. Debele solze so ji tekale po licih. Huda notranja bol in baklajoč slab plamen sta tako spretenila njen še vedno sveži obraz, da je postalo sina groza ob pogledu na mater.

»Mati, mati!« je vzklilnil skoraj proseče. »Ne jokajte! Za kruh gre, da se tudi vam ne bo treba tako ubijati.«

»Ne — ne — Julče!« je komaj slišno, kakor sama zase govorila Marjetka. »Krvav kruh je.«

»Ne govorite tako čudno, mati!« jo je pogladil sin po glavi. »Če vsi drugi hodijo na šiht, zakaj bi se jaz ...«

»Ne!« je planila na noge mati. »Če vsi drugi, ti ne!« Njene oči so dobile znova tisti čudni sijaj, ki je legel nanje vselej, kadar sta se prerekala o tej reči, in katerega se je sin naravnost bal.

»Toda povejte, za božjo voljo, mati, zakaj imate takšno grozo pred fabriko?« je skoraj prosil sin. Mati je tedaj sedla nazaj za mizo, si pokrila z dlanjo obraz in pričela razkrivati sinu zgodbo svojega življenja, skozi katero se je vlekla krvava sled propasti Dobrave.

»Mirno in srečno sem živela na Dobravi v prvi mladosti. Vsega smo imeli na pretek. Matere sicer nisem nikoli poznala: meni je dala življenje — mi je pravila stara mati — sama pa je legla v grob, vendar mi je bil oče obenem tudi mati. Pa so prišli tuji, kupili od očeta naš mlin ob Boljski in postavili tam fabriko. O, da bi jih nikoli ne bilo, še danes bi kraljeval naš rod na Dobravi! Oče je zašel med gospodo in pognal po grlu vse do tega levinograda in te-le zidanice. Spoprijateljil se je z mladim ravateljem. Lep in sladek človek je bil ... Meni se je znal že kot otroku priliziti, da sem mu zapenala. V slabi uri je pa izbral moje zaupanje in ... si prišel ti na svet ...«

»Torej je res«, je zamišljeno rekel pred seboj sin, »kar so mi namigavali drugi ljudje.«

»Moj sinko zlati, odpusti«, je dvignila mati roke, »materič, ki nima na vesti greha zaradi tebe. Opijanil me je neizkušeno.«

»Opijanil je dekle?« je pogledal v stran sin. »Svene!«

»Ne psuj ga, Julče!« je vzdihnila mati.

»Kaj naj ga hvalim, ko nas je vse spravil on, bogatin, v sirovščino in sramoto«, je kriknil sin, da so se mu napele žile na sencih kakor dedu Janezu, kadar se je razsrdil.

»Ne, ne!« je vztrepetala mati. »Bog ga bo sodil!«

»Bog?« se je nasmešljiva sin. Denar in lahkoživje sta že grizla na temeljih ljudskih duš, zlasti mladine, da ni več resno jemala resnic, na katerih je bil pozidan tisoč let naš svet.

»Julče, Julče!« je planila v solze mati. »Boga se boj in ne smeš z njegovim potom.«

Mojstrsko delo neguševega kuharja

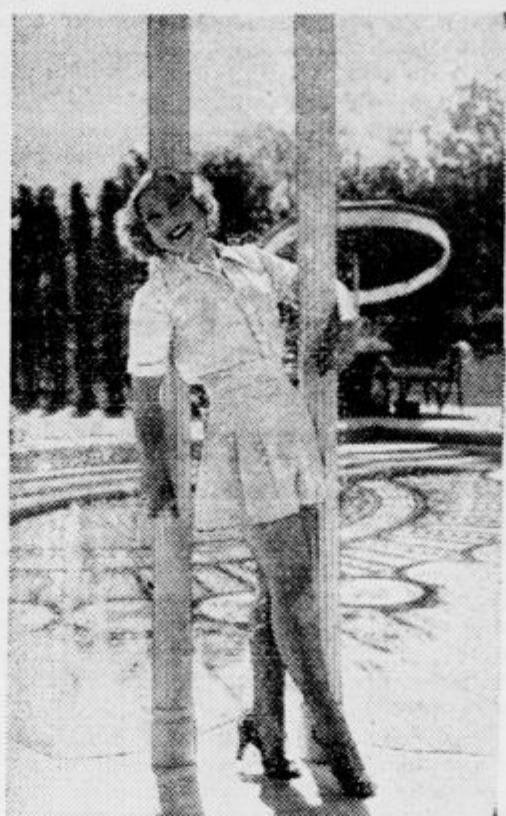
360 kg težka tuna z vročo glavo in mrzlim repom

Haileju Selasieju je sledil z njegovim dvorom na Angleško tudi monsieur Henri Chambord, njegov dvorni kuhar. Ta Francoz, ki uživa v gastronomskih krogih velik ugled, je sedaj kuhinjski šef v velikem, ekskluzivnem restorantu Trocadero v Londonu, kjer so je pravkar proslavil z mojstrskim delom.

Pred nekoliko dnevi je kapitan McTillop s prošule dirkalne jahte čajnega kralja Sopiwha »Vite« ujel šest milj od Scarboroughskega obrežja nič manj nego 360 kg težko tuno. To je največja riba, ki so jo ujeli na Angleškem: in obenem druga največja riba iz njenih vodovij. Preden so jo ukrotili, je bilo treba težkega boja, a tudi

Chambord, ki mu je pripadla naloga, da jo pripravi celo, kakršna je bila, ni imel lahkega dela. Pripravil jo je nič manj nego 12 ur in je porabil pri tem 35 kg paradiznikov, 35 kg čebule, 36 steklenic belega vina, 8 kg soli in 1,8 kg popra. Z zaviranimi rokami je delal kakor obseden, pa mu je uspelo, da jo je serviral z vročo glavo in sprednjim delom trupa in mrzlim repom. Servirni podstavek za to ribjo velikanko so morali posebej izdelati. Gospodu Chambordu so bile pri tem delu v veliko korist izkušnje, ki si jih je nabral v Abesiniji, kjer je moral za dvorno mizo pripravljati pogostoma ogromne kose mesa. Neredko je moral peči celo vole, teleta in ovce na primitivnem abesinskem raznju.

Z ledu na platno

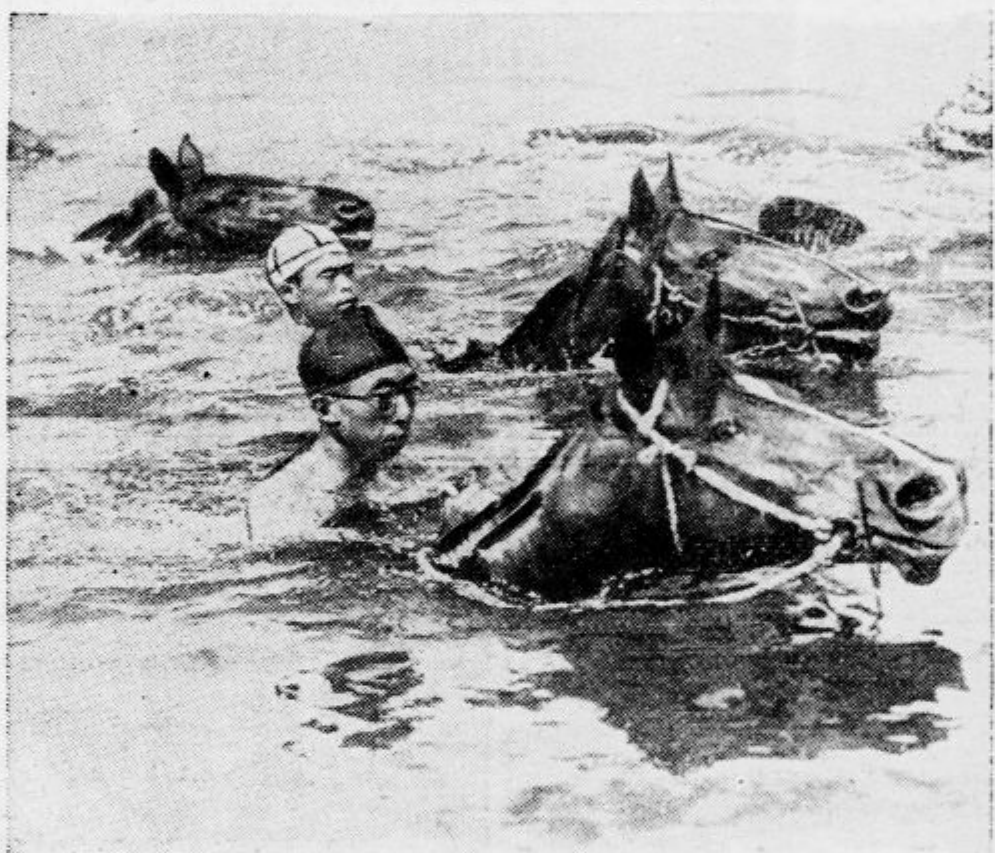

Kraljica umetnega drsanja na ledu Sonja Henie, se mudi zdaj v Hollywoodu, kjer se hoče uvrstiti med filmske veličine. Ta slika jo prikazuje v prizoru iz njenega prvega filma

Dokler bo vdova, ostane bogata

Major Marshall, bivši višji šerif Lincolnski, je bil velebogataš, toda čudak. Preden je umrl, je določil v svoji oporoki, da pripade njegovi ženi, ki je stela tedaj že 60 let, imetje v znesku kakšnih 25 milijonov Din popolnoma, razen tega pa dohodki iz njegovega posestva, ki je vredno kakšnih 50 milijonov. To bogastvo pa sme vdova uživati samo tedaj, če se znova ne poroči. Če bi se poročila, bi vse to izgubila in bi ji pripadla le letna renta v znesku kakšnih 40.000 Din. Svojemu sinu je šerif zapustil samo okrog 90.000 Din, pač pa je določil, da mu pripade vse imetje po materini smrti.

Vojaška vzgoja japonskega princa

Najmlajši brat japonskega cesarja, princ Mikasa, plava na konju čez reko blizu Tokija

Odvetnik — vodja ponarejevalcev denarja

Ptiček je pobegnil, ko mu je bila policija že na sledu

Pred časom je dobila varšavska policija zaupno sporočilo, da je dospel v Varšavo rumunski odvetnik Gabriles u in stopil tam v stik z znano družbo, ki ponareja potniške listine. Policija je prvotno mislila, da gre samo za mednarodno družbo za ponarejanje potnih listov, toda po daljšem opazovanju je ugotovila, da je Gabriles tudi v zvezi z nekim tiskarjem in z osebam, ki so jih sumili ponarejanju denarja.

Nekega dne so hitro prišli in zagrabili pet članov te tolpe. Eden izmed aretirancev je izvršil na policijski stražnici samomor, drugi so priznali, da so v tiskarni izdelali za 124 milijonov lejev rumunskih bankov-

cev. Bankovci so bili že izgotovljeni, manjkalo je samo še podpis predsednika rumunske državne banke. Ta podpis, ki je zelo težak je delo malo uštavi, iz zadržke naj bi jim pomagal nek Stefan Czarniecki, absolvent akademije lepih umetnosti v Krakovu, ki je bilje generalni ponarejevalec podpisov. Res je izšel ključ z mojstrsko ponarebo tega podpisu. A baš ko so hoteli bankovce s tem podpisom dogotoviti in jih poslati v promet, je prišla vmes policija. Sedaj se vrši v Varšavi proces, ki zbija splošno pozornost. Toda glava ponarejevalske tolpe odvetnik Gabrilesu je znal pravočasno odkuriti in preces mu nič ne škodi.

Najpoštenjši cigani na svetu Mož, ki naj bi bil vzor svojemu rodu

V Holiču na Moravskem so ob udeležbi kakšnih 3000 ciganov iz Češke, Slovaške, Jugoslavije, Rumunske, Poljske, Nemčije in Francije pokopali 56letnega Vaelava Benouška, ki so ga njegovi rojaki poznali pod imenom »najpoštenjšega cigana na svetu«.

Ta mož ni bil v resnici nikoli kaznovan, razen majhne denarne globe, ki jo je moral plačati pred leti. Benoušek ni bil samo

dobro pošten, temveč je poštenost pridigal tudi svojim potepuškim rojakom, na katere je imel velik vpliv. V ogromnem potrebnem sprejmu, ki ga je spremljal na nekondično, je bilo na stotine ciganskih voz in vozov. Benoušek je igral na to, da bi se ga lepo spomnili. Ob odhodu grobu se ga je spominjal s toplimi besedami in mu kateholičski župnik in postavil njegove čednosti vsem ciganom za vzgled.

Robinzoni sredi civilizacije Veliko povpraševanje po čtočjih na Angleškem

Neki prekupčevalec z Zemljišč v Londonu je te dni sporočil čudno dejstvo. Pri njem leži, je dejal, več nego sto povpraševanj po majhnih, neobdelanih otokih. Te otoke bi zainteresirani imeli radi popolnoma zase. Toliko otokov, kolikor bi jih ljudje radi, sicer okrog Anglije ni na razpolago, posebno, če od njih še zahtevajo, naj bodo mični in udobni. V oceanih pa je dovolj takšnih otokov, ki so pravi zemeljski raji, in za takšne otok, čeprav daleč od sveta,

se v zadnjih letih dobijo tudi mnogi kupci. Pred nedavnim je lastnica neke mlečne farne v Essexu P. de B. Bowen-Colthur stova kupila tri otoke, Mingulay, Berneray in Pabbay v znanjih Hebridih ob škotski obali. Ta nakup je, kakor vse kaže, dal pobudo drugim interesentom, ki se jim vidi posest otoka največji ideal. Tudi Hugh Rutledge, slavnj vodja neuspešnih ekspedicijs na Mount Everest, se je naselil na samotnem otoku zapadne Škotske.

Zakon podaljšuje življenje

Poročeni žive delj nego neporočeni, ki jih tudi češče obiskujejo bolezni

Ameriške zavarovalnice so po triletnem delu izračunale, da dosegaajo zakonski ljudje povprečno višjo starost nego neporočeni. Razlika znaša nekako 20 odstotkov.

Za te račune so bile potrebne preiskave, ki so pokazale, da obiskujejo samce in samice mnoge bolezni v dosti večji meri nego poročeni ljudi, tako pred vsem influenza, pljučnica, jetika, malokrvnost, kap, razne srčne in želodčne bolezni, vnetje slepica in sladkorna bolezen. Število neporočenih, ki umirajo za posledicami alkoholizma je za 400 odstotkov višje nego isto število pri poročenih ljudeh.

Pljučnice in prehladne bolezni razsajajo med samci in samicami v večji meri pač zato, ker ti ljudje običajno nimajo urejene-

ga življenja in doma isto je z želodčnimi boleznimi, kjer je v glavnem kriva neredna in nepravilna prehrana. Edina bolezen, ki napada samce in samice v enaki meri, je rak, a tudi tu je značilno, da je med neporočenimi ženskami 25 odstotkov več takih, ki so žrtve prsnega raka, nego med poročenimi. Končno so tudi nezgode med neporočenimi češče nego med poročenimi. Več nego dvakrat toliko samcev umre zaradi njih. Medicinske razlage za to ne vedo, menijo le, da gre za duševne vzroke. Seveda pa se vrednost te statistike precej zmanjša, če pomislimo, da je že med samci in samicami veliko število vsakovrstnih pohablencev, dedno obremenjenih, bolnih in takšnih, ki se sploh ne morejo poročiti.

Strojepiska — milijarderjeva hči

Naključje odkrilo in združilo očeta in hčer

Skoraj neverjetna zgodba, ki spominja na enodinarske romane, se je zgodila v Biarritzu. V nekem tamkajšnjem elegantnem hotelu se je nastanil bogat Američan, ki so ga imenovali bombažnega kralja iz Los Angelesa. Iskal je stenografko, pa se mu je javila plavalaska, mična oseba, za katero sprva ni imel nobenih oči, ker mu je dajalo diktiranje preveč dela. Ko pa je g. Warrens, kakor se imenuje mož, čez nekaj časa lepo dekle malo bolje pogledal, je pobledel in ustavil delo.

Prosil je stajnico, naj mu pove svoje ime, koliko je stara in da-li nima neke sorodnice v Rouenu. Gdč. Dorette Bellierova je svoje ime povedala, pa da šteje devetnajst let in da izvira njena mati iz Rouena. Pred sedemnajstimi leti pa sta se obe preselili v London, kjer se je mati preživljala

kot učiteljica jezikov, dokler ni pred devetimi leti umrla. Nato je Warrens nenadno dekletu odkril, da se je bil pred kakšnimi dvajsetimi leti v neki francoski vojni bolnišnici, kjer je ležal kot ranjen ameriški poročnik, seznanil z njeno materjo. Negoval ga je tako, da se je vanjo zaljubil in to ljubezen mu je tudi vračala. Oba sta bila srečna, toda mož ji je prikril, da je poročen. Ko je to zvedela, ga je zapustila. Pozneje je zvedel, da je porodila deklico in se preselila v London, vendar pa ni mogel doznati njene naslova. Dorette mu je priznala, da ji mati res ni hotela nikoli povedati imena njenega očeta. Tako sta se oče in hči po golem naključju našli in biva v stenotipistiki, ki je postala nenadno milijarderjeva hči, je ta čas že na poti v svojo novo domovino.

Mož s tridesetimi imeni

Morilec, begunec iz Cayenne in zopetni vlomilec

Po enajstletnem iskanju so končno izsledili in prijeli moža s tridesetimi imeni, ki je bil dvakrat obsojen na smrt, nato pa pomiloščen na prisilno delo.

Karel Brenner se imenuje ta mož s pravim imenom in se je rodil 1892. v Lyonu. L. 1918. je bil s dvema pajdašema umoril neko Evgenijo Moretova, ki ga je zasačila pri vladu. Obsojili so ga na smrt, nato pomilostili na prisilno delo in ga poslali v kaznilnico v Saint Laurentu. Po prvem pobegu so ga l. 1921. spet prijeli in poslali na kazniški otok Salut v Cayeni, odkoder je l. 1925. s štirimi sojetniki znova zbežal. Odtlej je manjkala vsaka sled za njim.

Ni čudno, kajti mož si je nadel drugo ime, pod imenom Bruleur se je tudi oženil. Vmes je v Venezueli in Caracasu izvršil dolgo vrsto zločinov. L. 1927. je ostavil ženo in otroka ter odpotoval v Barcelono,

nato se je vrnil v Caracas, kjer se je izdajal za trgovca z dragulji. Njegovi dragulji so bila bela dekleta, ki jih je prodajal po Južni Ameriki. Samo ob sebi umerno, da se je bavil poleg tega tudi s prodajanjem mamil.

Neka revolucija v Venezueli ga je pregnala iz dežele. Menil je, da so ga na Francoskem že pozabili in je prišel v Pariz. L. 1930. so ga zasačili pri tatvini in ga pod izmišljenim imenom zadržali za tri mesece. Pod imenom Charlesa Chaudet-fonda je pozneje zbral celo tolpo okrog sebe. Zgodilo se je mnogo vlovov in tiho-tapskih dejanj, ki jih je vodil »Charlotte«. Mož je bil prevečan tako, da je stanoval nad orožniško kasarno v Parizu. Tu je bil dolgo časa res najbolj varen. Sedaj pa so mu končno prišli na sled in so ga prijeli, pa bodo poskrbeli, da ne bo imel nikoli več prilike vrstiti svojega zločinskega rokodelstva.

Pijani konj

Staro kljuse, ki ga je cigan hotel spraviti v denar

Nekje na Moravskem so imeli velik konjski sejem in na tem sejnu je nastala velika panika. Nekaj konj, ki ga je privedel njegov lastnik iz Prestoieva, je več mož, ki so ga hoteli natančneje ogledati, z udarci kopit vrzel ob tla in se odtrgal. Z velikimi skoki je potem dirjal po semjunišem in tja in povzročil med ljudmi nepopisno zmešnjavo.

Nihče ga ni mogel ujeti, končno so pozvali gasilce. Po raznih brezuspešnih poskusih, da bi ga ukrotili, si je eden izmed

gasilcev izmislil, da bi poskusil svojo srečo kakor cowboy s lasom. Res mu je uspelo, da je žival zadržal zanko osrog vratu. Ko si je ukročena žival potem pobliže ogledal policist, je v svoje začudenje dožgal, da diši po alkoholu. Konj, ki je pravkar igral mladega ognjivileža, se je izkazal sedaj, ko je alkohol opravič s svojim spodbujajočim vplivom, za slabo kljuse. Njegov lastnik ne, ki cigan, ga je bil napojil z žganjem, da bi ga lahko prej prodal. Goljufivega cigana so aretirali.

Vojna — grozovit mlin smrti

Pomenljiv govor ameriškega ministra Hulla

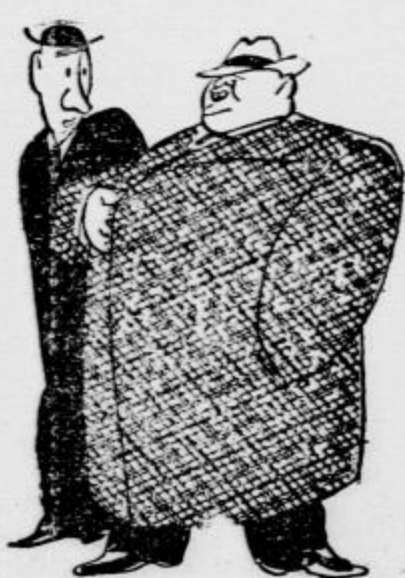
Na tretji konferenci svetovne energije v Washingtonu je imel ameriški zunanji minister Cordell Hull velik govor, ki je zbudil veliko pozornost v vsej javnosti in ki dobro pojasnjuje, zakaj se Zedinjene države načelno nočejo vmešavati v evropsko politično zmedo. Cordell Hull je govoril med drugim o vojni in je dejal: »Ljudstva morajo končno razumeti, da je vojna grozovit mlin, ki mu kamne predstavljajo znotraj kopnenje po nacionalni ekspanziji in sebična stremiljenja neodgovornih mož. Ta mlin ženejo strah in sovraštvo, nezaupanje in dvom. Zato, ki ga ta mlin melje, pa je patriotična mladina sveta, ki je pripravljena, da sledi vsem danim jim poveljem, čeprav so ta povelja le prečesto nora in neodgovorna. In kaj melje se ta mlin? Smrt.

smrt, smrt! Smrt mladine, smrt vseh upanj, smrt civilizacije.« Hull je dejal še, da ni nobenega dvoma, da bo postala vsaka nova vojna svetovna vojna in da bo vsaka vojna sprožila sile, ki jih ne bo mogel nihče več ukrotiti.

A NEKDOTA

Madame de Guise je nekoč prosila svojega brata, vojvodo Vendomeskega, naj bi se njej na ljubo odpovedal hazardiranju. »Prav rad«, je odgovoril vojvoda, »toda samo pod pogojem, da se odpoveste svojim ljubezenskim prigodam.« — »Ta strašni človek bo zaigral vse svoje imetje!« je tožila pozneje madame de Guise.

VSAK DAN ENA

Pevec, ki se vrača s pogreba: »Resnično, pel sem tako lepo, da naravnost zavidam pokojnika za krasno pogrebno petje.«

©Tidens Tegne

Manj ločitev v Rusiji

Število zakonskih ločitev v sovjetski Rusiji zadnje čase presenetljivo pada. V juliju 1936 je bilo ločenih na ozemlju vse države samo 5690 zakonskih zvez, za ruske razmere prav majhno število. V prejšnjih časih so namreč registrirali vsak mesec povprečno 23.000 ločitev.

Za dijake in šolarje

oblečke, pelerine v vseh velikostih po prav nizkih cenah pri

DRAGO SCHWAB

LJUBLJANA.

Velika izbira blaga za obleke po meri.

Radio sezona se začinja z novimi Telefunken modeli

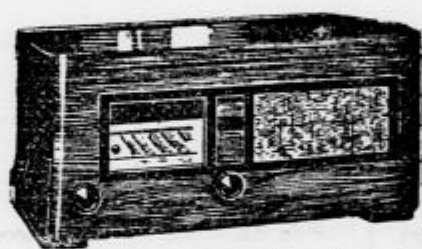
1937

VSA BO V ZNAMENJU

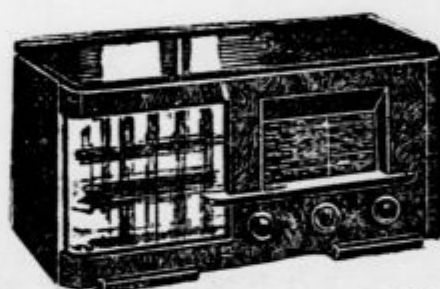
TELEFUNKEN ZVEZDE!

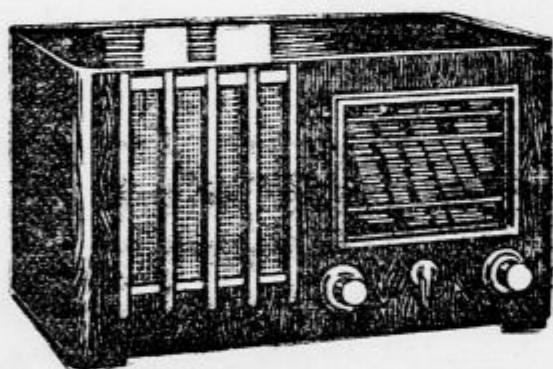
TELEFUNKEN 2 + 1

TELEFUNKEN 2 + 1

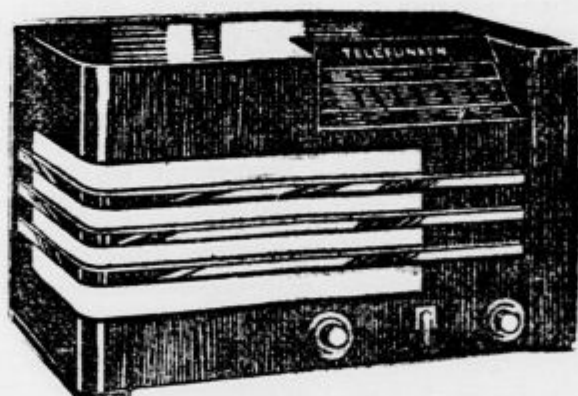
TELEFUNKEN 3 + 2

TELEFUNKEN 4 + 1

TELEFUNKEN 4 + 1

TELEFUNKEN 7 + 1

NAŠE GESLO:

ZA MALO DENARJA...MNOGO GLASBE

PROSPEKTE POŠILJA BREZPLAČNO

Jugoslovensko Siemens a.d.

BEOGRAD: KR. ALEKSANDRA 8

ZAGREB: BOGOVIĆEVA 4

Po propagandni razstavi „Za naš les“

Starodavni slog kmečke hiše v naše vasi!

Kamen in opeka izpodrivata stavbni les v gozdni Jugoslaviji

Ljubljana, 19. septembra.

Odkar je nameril človek prve korake v svet, je nudila zemlja svojemu osvajačcu varno zavetje. V tisočletjih naše zgodovine so propadli nešteti narodi, zamrle so visoke kulture. Na razvalinah nekdanje moči in slave so zavladali svetu novi rodovi, osvajačica civilizatorna sila je poselila vse kotičke sveta. Po vseh velikih uspehih in usodnih porazih se je človek zatekal pod varni krov svojega doma, da je okrepljen po počitku v novem jutru spet posegel v življenje.

Pradloveku Evrope je bilo prvo pribežališče skalna votlina. V sosedstvu mogočnih talečih se lednikov, kjer so žuboreli potoki in so se nalik orjaškim solzam spuščali slapovi v doline, v bližini temnih pragozdov, prostranih lovišč najraznovrstnejše zverjadi, je poteklo življenje prvih ljudi, ki jim je bilo orodje preprosto izdelano iz kamna in kosti.

Iz votline k lesu, ilovici in kamenju

Korak naprej v bivanju in opremljenosti je bil selitev človeka v stavbe na kolen. Darni drvarji so prvič posegli v gozd. Poznali so že baker in bron ter s priroditeljem orodjem pripravili kole, jih zapirali na plitvih rekah ali jezerih, nedaleč od brega v tla. Nanje so pričvrstili lesena mostišča, jih obdali z neobtesanimi hlodi in pokrili s slamom, praprotjo pa tudi klanimi deskami.

Vegova rojstna hiša. Leseni alpski tip s slamnato streho in zidanim stropom.

Takšne enostavne kolibe so nudile zavetje ljudem nekako do l. 1300 pr. Kr. Počel je človek zmerom bolj pritegniti k lesu. Začel je obdelovati polje, udomačil je živino in prej nestalni lovec se je naselil blizu svojih posevkov. Pokril je preproste jame z vejevjem, ljubim ali mahom, ostrejšje kakršno imajo še danes drvarji in pastirji v gorah, je postal prvi umetni stavbni element poljedelca. Človek je spoznal koristi zemlje in ilovice, pričel je zidati stene ali je pa iz šibovja spletene stene zamazal z ilovico. Tako zagrajen prostor je bil obenem shramba za orodje, dom za človeka in žival. Z odprtega ognjišča je uhal dim skozi strešno odprtino. Polagoma je človek položil nad glavo nizek strop, nastalo je podstrešje, kjer so spravili orodje in pridelek. Na pobočjih so našli predniki podprli svoje koče z debli ali so jih podzidali. Nastala je klet, kamor se je počasi umaknila živina. Majhna okna so bila ob mrazu zadelana z deskami ali cunjami.

Cim je človek spoznal koristi železa, je z novo izdelanim orodjem začel krasiti dom s preprostimi okraski. Pred sovražniki je umaknil svoje kolibe na utrjene hribe, raznovrstno zidana, razpadla gradišča so še dandanes tudi pri nas pričla davne preteklosti. V zibelkah stare kulture se je človek oprijel prav tako lesenega kakor tudi kamnitega stavbarstva. Les je bil gradbeni material najstarejših bivališč v kitajskih nižinah, les, kamen in ilovica so gradili domove starih Indov in Egipčanov. Libanonske cedre so padale za gradnjo prekrasnih palač in templjev, klasična grška kultura je črpala svoje stavbarstvo in likovno umetnost iz velikih kamnolomov marmornja. Kamen se je selil kot gradbeni material v rimsko kulturo, debela hrastova in mecesnova debela so morala pasti za Venecijo, da je nanje postavila kamnite palače. Iz Sredozemlja je sililo klesano stavbarstvo v zaledje Evrope, ki je že sto-

sredi sibirskih tajg ždi bradati lovec istočasno ko se raduje vedno brezbržnega življenja v lesenih kočah, pod zelenjem palmovih streh, poldivji otočan v večni pomladi Južnega morja. Pisano pobarvane lesene hiše ob vsej norveški obali, pa lično grajene stavbe delavskih kolonij, ki jih napredna gozdna Finska postavlja svojim podanikom, so prav tako mične, kakor so značilne za zemljo vzhajajočega sonca lesene vasi, s slikovitim ostrejšjem, ki vzporedno z izrazitimi pagodami kitajske zemlje spet tvorijo visok napredek stavbarstva v primeri s preprostimi bungalovi avstralskega otočja. Visoko pridvignjene, z lesenim tramovjem opazne polidne starinske hiše srednje Nemčije, pa še krepkeje priroten ostrejšje hiš porenskih patricijev, ki jim je strehe pokrili bližnji renski škrljevec, so verno zrcalo narodov in tradicije. Nemec je domel klic svoje zemlje prav tako, kakor nemo pričajo lične vasi in mesta Škotske in velikega dela Anglije o času, ko je otoško carstvo gradilo napredek prebivalstva na lesu danes že skoraj iztrebljenih gozdov.

Alpski tip kmečke hiše

Gozdne pokrajine vseh celin so postavile v vasi in mesta najzanimivejše stavbe lesene konstrukcije. Na jaskah skandinavskih gozdov, pod znojnim Karpatov in Krkonošev, v Češki Sumavi, na Kavkazu, v Pirenejskih in predvsem v Alpah je nastal

Majhni, dostikrat iz protja in ometani z ilovico so kmečki domovi Prekmurja in ravninskega dela države.

je udomačil s nekaterimi spremembami tudi na severnem Goriškem in ponekod v Režiji. Iz nižinskega dela v okolici Ljubljane prehaja alpski leseni tip kmečke hiše v doljskega. Kakor je okolica gorenjskih vasi bolj košata, zemlja visoko dvignjena pod nebo, prav tako so tudi gorenjski domovi z obsežnimi gospodarskimi poslopiji mnogo večji ko skromnejše hišice mirnejše, valovitejšje Dolenjske. Na robu Bele krajine prehajajo po večini lesene hišice že v dinarski tip, kjer so na vsem širokem pasu, od Kolpe do Črne gore in srbske Morave prevladovala še pred stoletjem značilne brvnice.

Dinarske brvnice

Zaradi kulturnih vplivov iz več smeri so bili tudi domovi naših prednikov različno grajeni. Najstarejše majhne brvnice, kakršne so še ponekod, so postavljali stari Slovani kar na tla, na dve temeljni bruni, da so jih lahko prenašali. Polagoma so na gozdnih krčevinah nastajale polbrvnice, na zidanih podstavkih so položili bruno, nanje povenili visoko pridvignjeno streho iz skodel, z malo odprtino zgoraj za dim. Zadržano življenje je prisililo gospodarje, da so priključili k prvotnim kočam še novo, tako zvano ostavo, temno shrambo za orodje. Za ženski spol so postavili posebne vajatke, spodnje zgradbe. Stara brvnica je dobila sobo z lončeno pečjo, dograjeni so bili še leseni hlevi in vse skupaj so ogradili z plotom. Marsikje v Sumadiji imajo še lepo izrezljane lesene vratnice pri vходу na dvorišče.

Karadžićeva rojstna hiša. Iz stare srbske brvnice se je razvil ometan nadzidek s sobo, leseno kuhinjo, skodlasto streho in tipično dimnjačo.

Stare, tipične lesene brvnice so danes že prav redke. Izpodirja jih zmerom bolj moderno stavbarstvo, ki od Save sili v Bosno in Srbijo. V ravninskem delu države je prav kakor v dolini Morave in severnem Povardarju še v navadi dom, katerega stene iz bicevja ali protja so ometane z ilovico. Turški orientalski tip lesenih stavb, postavljenih na zidanem podstavku in opasnih zgoraj z značilnimi pomoli in prizidki, počasi izgineva. Vztrajno podlegajo naši leseni domovi novemu načinu gradnje. V nekdanje hercegovske in črnogorske gozdne vasi, kjer so prevladovala še nedavno lesene bajte, prodira zmerom bolj kamniti tip hiše, ki je posebno v oblasti Vasojevičev in na meji Albanije že prej imel svojo zastopnico v kulah. Od roba Ljubljanske kotline, od Postojne do Istre in dalje po vsem jadranskem primorju do Skadra, po kraskih poljih Hercegovine in zapadne Bosne go-

Meštrovčev rojstni dom, tip primorske kamnite hiše.

niso poznali. Slovenci, ki so prodrli najdalje na severozapad, so posneli v gradnji svojih domov bližnje sosedo. Na Koroškem, Kranjskem in delu Štajerske je nastal slovenski alpski tip kmečke hiše, ki se

spodari kamnita eno — ali dvodelna krasna hiša, prizemna, z enim, le poredkeje z dvema nadstropjema, z velikim kaminom in brez peči.

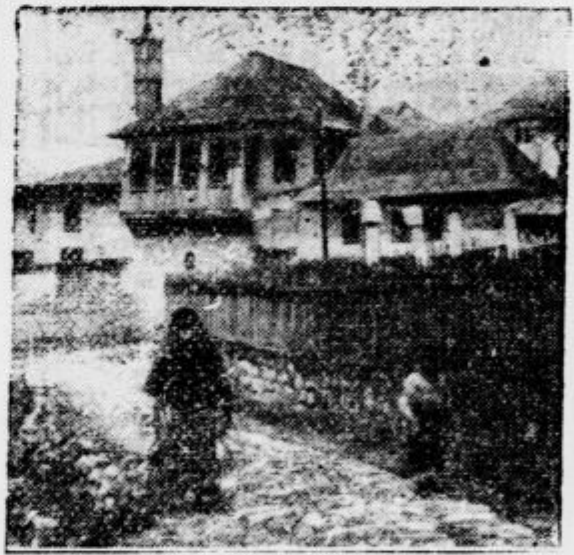
Nazaj k gozdu!

Industrializacija je kakor drugod tudi pri nas živo posegla v lesno stavbarstvo. Kamen in opeka gradita vasi sredi gozdov, tipično lesenih bajt, starih prič naše narodne tradicije je zmerom manj. In če se izletnik dandanes vrača s katerikoli planin v doline ali mu ne zagradi srca neka čudovita domačnost, ko ugleda na jasi gozda prvi samotni kmečki dom, ki so mu temelje, stene in streho zgradile zamrle celice gozda! Kako različen je ta vtis od onega, ki ga je deležen turist, če se spušča k morju, h kamnitim vasetem! Mrka okolica kamnitega doma ne more nikoli izraziti tako lepe arhitektonske ornamentike, ki se skladno odraža od preproste bajte sredi večnega šepeta gozdov.

Stari leseni kmečki domovi vsebujejo znaten del ljudske kulture. Tradicionalni simbol prednikov postaja predmet naše evolucije, preobražajoči se človek menjava obliko, način gradnje in opremo svojih domov. Razvojna smer, ki je spremljala kmečki dom od početka enostavne do visoko razvite lesene konstrukcije, se iz ravninskih predelov umika v gore, kjer so še ostale tipične pastirske bajte in najprimitivnejša zaklonišča, kakršne imajo še danes preprosti narodi, kljub tisočletnemu obstoju.

Toda še zmerom prebiva ogromna večina ljudi v lesenih stavbah. Moderne države, ki imajo lesa na pretek, pospešujejo znova gradnjo lesenih ali pollesenih hiš. Ali bi res tudi pri nas ne mogli dvigniti našo lesno stavbarstvo, ali res ni mogoče zaceliti ran, ki jih žgo na našem telesu primeri, da umirajo ljubke vasi in prijazni leseni kmečki dvori, da se tihotapi v naselja sredi gozdov licu naše zemlje tako nedomač stavbni slog! Ali bomo res dopustili, da bodo tiste lepe hišice sredi zelenega sadovnjaka, ki jih ujame naše oko iz bežečega vlaka, kjer se pod slamnato streho, za obtesanimi bruni in drobnimi okni skriva toliko naše lepe folklore, pristno našega okrasja čez nekaj desetletij popolnoma izgubile? Zakaj bi ne bilo mogoče, za nasveti in pripomočki moderne gradnje vzpodbuditi deželo, da vstanejo v naših vaseh novi leseni domovi, kjer bo skozi okna in cvetlice spet pozdravljala popotnika vesela pesem dekleta, visel z lepo izrezljanega hodnika duhteči snop rdečih nageljnov? Tisti lepi pristrčni domovi, v katerih se diha neskvajena poezija naše deviške zemlje, kmečke hiše, ki so bile topli, rodni domi cel vrsti najodličnejših mož naše vezane, nevezane besede in učenosti.

—ine.

Tipičen turški tip hiš iz okolice Sarajeva.

Veličasten pogreb Stanka Lavrenčiča

Postojna, 19. septembra.

Pogreb veleposelnika in trgovca g. Stanka Lavrenčiča, ki je tako nenadno preminul, star komaj 50 let, se je vršil v sredo ob pol 18. uri in je veličastno izpeljal, kako velike ljubezni in spoštovanja je bil deležen ugledni pokojnik. Njegovo kredo so krasili številni veni, poklonjeni od prijateljskih slovenskih pa tudi italijanskih družin. Vsa Postojna je kropila pokojnika in se uvrstila v žalni sprevod, h kateremu so prihiteli tudi številni kmetje iz okolice.

da tako izkažejo pokojniku hvalečnost, saj jim je s vojo uslužnostjo, veliko sposobnostjo ter s znanjem jozikov koristil, kakorkoli je le mogel. Tudi Italijani so se pridružili pogrebu. Ob grobu je vsa množica jokala.

Ferdo Karis na zadnji poti

Maribor, 19. septembra.

Danes popoldne je bil na mestnem pokopališču na Pobrežju pogreb višjega poštnega upravitelja v p. g. Ferda Karisa. Številna udeležba na pogrebu je pač najboljša pričala, kako priljubljen je bil pokojnik v vseh krogih našega mesta. Polnoštevilno so bili navzoči zastopniki vseh nacionalnih in kulturnih društev, zlasti Sokola, Narodne Odrbene, Jadranske Straže, Nanosa, Jadrana in mnogih drugih. Svojega dolgoletnega tovariša so spremlili na zadnji poti polnoštevilno njegovi stanovski tovariši. Pred mrtvašnico je zapelo pevsko društvo Nanosa turbeno žalostinko »Vigred«, ob odpitem grobu pa se je poslovilo od pokojnika predsednik Nanosa, Marjono Kralj ter v imenu Jadranske Straže prof. Bizjak. Ko je pevsko društvo Jadran zapelo žalostinko »Človek glej«, so se venle prve grude na sveži grob.

»Jutro« je v petek pričelo lep nekrolog o blagem pokojniku g. Ferdu Karisu, višjem poštnem upravitelju v pokopju, ki je preminil v Mariboru. Temu življenjepisju naj dodam kot svojemu najboljšemu prijatelju še dve posebno značilni črti iz pokojnikovega značaja, ki nista bili omejenji.

Bliži pokojnik je bil vse življenje iskren Jugosloven in kot takšen seveda tudi najbolj vnet Sokol. Ko sva se pred nekaj tedni sprehajala neko nedeljo dopoldne po tivolski aveniji, se mi je čudno zdelo, da ga pogosto pozdravljajo mladi ljudje in se mu prijazno nasmihaajo. Na moje vprašanje, odkod ima toliko znanecv, mi je odgovoril: »To ne velja meni, ampak mojemu sokolskemu znaku; zakaj obvezno je, da mlajši Sokoli pozdravljajo starejše z znakom. Sinoči pa sem bil v večji družbi,« je nadaljeval umrlj prijatelj, »kjer me je vprašal neki star znanec, zakaj se zmerom nosim sokolski znak, ko si ga v Ljubljani malokdo natika. Ali jaz sem mu odvrnil: Karis ga bo pa nosil do zadnjega diha! Nisem se bal starih avstrijskih, nemških in italijanskih sovražnih oblastnikov, pa se tudi ne bojim domačih nasprotnikov Sokolstva!«

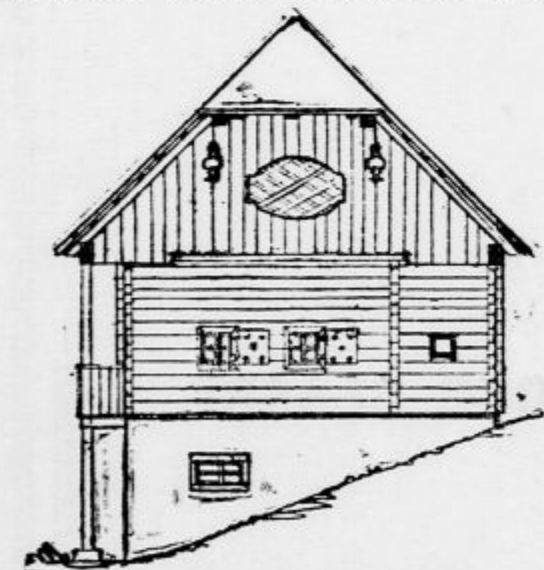
Njegov značaj ni klonil nikoli, čeprav je baš v Jugoslaviji doživel največja razočaranja in bridkosti. Dovolj, če navedem samo eno, da je bil »kronski upokojenec«. Vrh tega so ga degradirali že kot upokojenca od prejšnjega avstrijskega »višjega« kontrolorja na samega kontrolorja. Bridko se mi je zaradi teh krivic pritoževal, toda nikdar ni izustil žal besede o svoji domovini. Naj bi bil ta značajni in neustrašni pokojnik svetel vzor naši mladini! Ti pa, dragi prijatelj Ferdo, počivaj sladko v jugoslovanski zemlji, kamor ne segajo bridkosti in prevare pomenskega življenja!

Prijatelj.

Sokol

Sokolski praznik v Moravah. Lepo s stavami okrašene Morave so doživele na praznik 8. t. m. lep sokolski dan. Domače društvo je priredilo javni nastop, katerega so se udeležila bratska društva vseh okoliš. V nadvse častnem številu in z dvema praporoma je prišel v Morave tudi Sokol III. iz Ljubljane. Ob pol 15. se je formalno veličasten sprevod z domačo godbo in štirimi prapori na čelu. Sprevod, ki je šel okrog 300 oseb, se je ustavil pred Zadrugnim domom, kjer je z balkona pozdravil Sokole in gošle v imenu domačega društva starosta Tomau. Nato je govoril o pomenu Sokolstva župni starosta dr. Pipenbacher. Govorom so sledili navdušeni vzkliki Jugoslovij in kralju Petru II. Sokoli so zapeli »Pesem sokolskih legij«, godba pa je zaigrala državno himno. Burno pozdravljen od domačinov in tujev je krenil sprevod na telovadišče, kjer so v dežju nastopili vsi oddelki: 70 moške in ženske dece, 7 konjenikov iz Ljubljane, 25 članice ženskega naraščaja, 27 članov moškega naraščaja, 29 članice in 30 članov. Javni nastop je zaključila orodna telovadba. Zaradi dežja je bila prosta zabava pod obsežnim gospodarskim poslopijem br. Lavrača, kjer je neumorno igrala domača godba.

Sokolska četa pri Sv. Barbari v Slov. gorah je priredila prejšnjo nedeljo lepo igro »Miklova Zala« z zelo dobrim uspehom. Polno gledalcev je v velikim zanimanjem sledilo tej učinkoviti igri. Veem igralcem in igralkam potno priznanje in zahvala, zlasti režiserju br. Francu Serdinsku. Igra se bo ponovila pri gostilni Jakoba Medve, na sokolskem odru, ker v šoli ni več prostora zaradi otkr.

Lesena kmečka hiša iz l. 1791. pri Sv. Ožboltu nad Škofjo Loko

letja prej poselila svoje vasi in mesta z lesenimi, najizrazitejšimi stavbami človeške dejavnosti.

In če bi pogledali dandanes v naselja obljubena naše zemlje, bi opazili, da je človek prilagodil prav v stavbarstvu svoje pribežališče najnujnim potrebam okolice. Na visokem severu je razgrnil poleti Eskim jelenove šotore prav tako kakor se zateka v deževju in vročini pod plahste z zmerom nestalni nomad v sibirskih stepah, pa Beduin in Arabec v afriških puščavah. Za debelimi bruni globoko zasneženih kolib

Pol stoletja že deluje CMD, darujmo še za pol stoletja!

Naročite „Jutro“!

V četrtek, dne 24. septembra pozor na začetek novega romana

A. Poltzer:

Pot brez cilja

Kritika pravi: »Izredno napeta zgodba, bogato pretkana z ljubezensko in pustolovno romantiko povojnega življenja...«
Tej sodbi se boste pridružili!

Naročite „Jutro“!

Naročite „Jutro“!

Auto, moto

Beoda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Borovino, jelovino
prav suho, lepo, zdravo, zamenjati za 1½ tonski avto »Chevrolet«, eventualni leto kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Avto«. 22492-10

Deutz-diesel motor
35 KS, skorov. nov, še v obrabi, prodam po ugodni ceni. Evgen Ivanc, Sodražica. 22423-10

Lahek motorček
975 ccm, OHV, 3 prestave, v najodličnejšem stanju, prodam Rotar, Črnuče 36. 22491-19

Ford Cabriolet
brezhiben, skorov. nov, prodam za Din 20.000. Pauer, Braslovce. 22500-10

Motorno kolo
500 do 500 ccm, kupim, — Borštari, Ljubljana, Praskova 8/L. 22481-10

Osební avto
Hmizovo, znamke Fiat 231, posedičen, 30 HP, še malo rabljen, v izvrstnem stanju, prodamo, — Vprašati Ljubljana, Breg št. 10/II. 22476-10

Mali avto Wanderer
prodam ali zamenjam za drva. Naslov v vseh posl. Jutra. 22554-10

Motorno kolo
BMW, 200 ccm, prodam po zelo ugodni ceni. X. Krop, Maribor, Vetrinjska ulica 4. 22512-10

Motor
prvorsten, 500 ccm, 4 brzine, prodam, — Ponudbe na podružnico Jutra Trbovlje pod šifro »1931«. 22728-10

Motorno kolo
prvorsten, znamke, odlično ohranjeno kot nudi sport na prikolico ugodno naprodaj. Naslov v vseh posl. Jutra. 22592-10

Auto limuzina
Pontiac 15 litrov, ugodno naprodaj, Zlatarčič, Grudnovo nabrežje 17, od 8. 14. 22560-10

Avto Steyer
Cabriolet tipa petosedelní, prvorsten, stanju, poceni naprodaj, — Anton Petrič, Novomesto. 22620-10

POZOR!
Veliko izbilo
rabljenih avtomobilov in tovornih avtomobilov po najnižjih cenah nudi A. Fužek, Ljubljana, Tavčarjeva 11. 22788-10

Kolesa

Moško in damsko kolo
skorov. novo, poceni prodam. Dolenc, c. 19. 22675-11

Stroji

Beoda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Šivalni stroji
in kolesa
na voljo, poceni prodam, — NOVI TRGOVINI na Tyrševi 36. 22316-26

Pletilne stroje
na ročni in motorni pogon, prodam po zelo ugodni ceni od št. 4 do 12, v šifri od št. 40 do 140 ccm. — Stroji so v najboljšem stanju. Savnik Anton, Škofja Loka. 22432-29

Generator 25 KW
in motor
brezhibna avtomobila, približno 40 KS, kupimo, Ponudbe na ogl. odd. Jutra, Ljubljana, Moste. 22692-29

Lokomobil
Wolf 55/725 KS, s stopničastim kurilcem in rezervnim curilnim sistemom, poceni naprodaj. MAG, Zagreb, Ilia 13. 22638-29

Šivalni stroj
moderna, pogrezljiv, popolnoma nov, ugodno prodam A. B. C. Ljubljana, Medvedova c. 8. Telefon 24-44 (pogor. kolodvor). 22711-29

Šivalni stroj
pogrezljiv, s okroglim kotničkom, ki tudi šitka, malenkostno rabljen, poceni dobiti v Novi trgovini, Tyrševa, 36. 22647-29

Kupim

Beoda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Oroslav Dolence
Ljubljana, Wolfova ul. št. 10, zopet kupuje vosek in med ter prodaja sveče vseh vrst in slatičice. 218

Divji kostanj
in želo
kupi po najvišjih cenah V. H. ROHRMANN, Ljubljana. 22463-7

Stare moške obleke
čevlje, perilo in posteljnino kupujem. Pridem na dom. Dopolnica zadostuje. Alojzija Bradica, Ljubljana, Galisova nabrežje 39. 22541-7

Več skobelnikov
(hobelbank), rabljenih, kupim. Sprejme se dnevnikar ki je že delal pri mizararnem podjetju, — Ljubljana, Moste, Stara pot 6. 22670-7

Kopalno banjo
dobro ohranjeno in pol na drva, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Emailirana«. 22743-7

Zaprti kočiji
(Landauer), kupim. Ponudbe na podružnico Jutra v Celju pod značko »V do brem stanje«. 22774-7

Stensko ogledalo
kupi Smole, krmzar, Šelenburgova 7/II. 22794-7

Dragocenosti

Beoda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Vsakovrstno zlato
kupi po najvišjih cenah CERNE - juvelir Ljubljana, Wolfova ulica 3. 22738-16

Zlato
kupim po višjih cenah, P. Čuden, Prešernova ul. 1. 220-36

Kapital

Beoda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Posojila
vetana na tednje in večletno mesečno odplačevanje. Brezplačno zavarovanje za slučaj smrti.

Banka in štediona
d. k. Krapinske Toplice. Glavni zastopnik za dravsko banovino

Rudolf Zore
Ljubljana, Gledališka ul. 12. Pisarni odgovor Din 3. 22738-16

Hranilne vloge
vrednostne papirje kupuje in prodaja najbolje

Al. Planinšek
ag. bančnih kreditov, poslov. Ljubljana, Beethovnova ul. št. 14/L. 214-16

Bančni kom. zavod
Maribor, Aleksandrova 40, izvršuje najbolje nakup in prodajo

Hranilni VLOG
vseh denarnih zavodov. — Za odgovor Din 3. 22716

Posojilo
dobro državljan samoupravni upokojeni uradnik, brez porokov

proti tuznabni na prejemke. Pojasnila — Poverništvo Gradjanstva din. Štediona Daruvar, Ljubljana, Tyrševa 33. Za odgovor Din 3 v znakmah. 22705-16

TVRDKA
A. E. Skaberne Ljubljana — javlja, da jemlje do preklica v račun zopet

Hranilne knjižice
Mestne hranilnice in ljudske posojilnice. 149-10

Hranilno knjižico
Spodnjaestarske ljudske posojilnice Maribor, do Din 130.000, kupim. Cenj. ponudbe na podružnico Jutra Maribor pod »Gotovina«. 22447-16

Srečne srečke
drž. razred, loterije čakajo na Vas. Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka ul. 12. 22747-16

Večji prostor

za mizarstvo, delavnico, lišcem v centru takoj. — Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »1. oktobra«. 22692-19

Lokal
tako oddam. Stančičeva ul. 6, Bežigrad. 22746-19

Trgovino
mešanega blaga s lepim inventarjem ter eventuelno s stanovanjem, oddam takoj v Ljubljani. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Agitnemu trgovcu poceni«. 22732-19

Lokal
na zelo prometni točki — oddam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Prometno«. 22719-19

Posest

Beoda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Okrajna hranilnica
v Kočevju
prodaja dobro vpeljano goštilno v sredini tuga Goštilni s poslopi, kletjem in 500.000. — Cena 1.000.000. Kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobitkoseno«. 22901-20

Trgovska hiša
10% donosna v Ljubljani, ugodno naprodaj. Dopolne na ogl. odd. Jutra pod »Center Ljubljana«. 22561-30

Hišo
stare 5 let prodam. Prešernova 2. Zelena jama. 22539-20

Posestvo
blizu trga, šole in železniške postaje, prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22772-20

Lepo posestvo
ugodno naprodaj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22771-20

Gozd
2 in pol orala, Jelenje, — prodam. Vprašati gostilna G. Klug, Pesnica. 22763-20

Lepe parcele
v sredini mesta in periferiji prodaj Rako Turk. 22642-20

Maloposestvo
pripravno za upokojenec, oddam v najem. — Salomon, Trebnj. 22622-20

Stavbno parcelo
18.000 kv. m, gozd in travnik, do železniške postaje Lipoglav, prodam. Prednost imajo obrtniki, železničarji, uradniki in upokojenci za polovito ceno. Brzlez Jofel, posestnik Dolga gora p. Ponikva ob juž. železnici. 22435-30

Lepo novo hišo
dobro donos, na zelo lepem kraju, prodam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »V Ljubljani«. 22317-20

Posestvo:
hiša, gospodarsko poslopije 20.000 m², vsega pripravnega za vrtarja ali parcele, je v bližini trnovske cerkve naprodaj. Naslov v vseh posl. Jutra. 22500-30

Hiša
v bližini Dobrove, 1/4 ure od travnika, približno 150 m², vsega pripravnega za vrtarja ali parcele, je v bližini trnovske cerkve naprodaj. Naslov v vseh posl. Jutra. 22500-30

Hiša
v bližini Dobrove, 1/4 ure od travnika, približno 150 m², vsega pripravnega za vrtarja ali parcele, je v bližini trnovske cerkve naprodaj. Naslov v vseh posl. Jutra. 22500-30

Hiša
v bližini Dobrove, 1/4 ure od travnika, približno 150 m², vsega pripravnega za vrtarja ali parcele, je v bližini trnovske cerkve naprodaj. Naslov v vseh posl. Jutra. 22500-30

Hiša
v bližini Dobrove, 1/4 ure od travnika, približno 150 m², vsega pripravnega za vrtarja ali parcele, je v bližini trnovske cerkve naprodaj. Naslov v vseh posl. Jutra. 22500-30

Hiša
v bližini Dobrove, 1/4 ure od travnika, približno 150 m², vsega pripravnega za vrtarja ali parcele, je v bližini trnovske cerkve naprodaj. Naslov v vseh posl. Jutra. 22500-30

Hiša
v bližini Dobrove, 1/4 ure od travnika, približno 150 m², vsega pripravnega za vrtarja ali parcele, je v bližini trnovske cerkve naprodaj. Naslov v vseh posl. Jutra. 22500-30

Hiša
v bližini Dobrove, 1/4 ure od travnika, približno 150 m², vsega pripravnega za vrtarja ali parcele, je v bližini trnovske cerkve naprodaj. Naslov v vseh posl. Jutra. 22500-30

Hiša
v bližini Dobrove, 1/4 ure od travnika, približno 150 m², vsega pripravnega za vrtarja ali parcele, je v bližini trnovske cerkve naprodaj. Naslov v vseh posl. Jutra. 22500-30

Hiša
v bližini Dobrove, 1/4 ure od travnika, približno 150 m², vsega pripravnega za vrtarja ali parcele, je v bližini trnovske cerkve naprodaj. Naslov v vseh posl. Jutra. 22500-30

Hiša
v bližini Dobrove, 1/4 ure od travnika, približno 150 m², vsega pripravnega za vrtarja ali parcele, je v bližini trnovske cerkve naprodaj. Naslov v vseh posl. Jutra. 22500-30

Hiša
v bližini Dobrove, 1/4 ure od travnika, približno 150 m², vsega pripravnega za vrtarja ali parcele, je v bližini trnovske cerkve naprodaj. Naslov v vseh posl. Jutra. 22500-30

Hiša
v bližini Dobrove, 1/4 ure od travnika, približno 150 m², vsega pripravnega za vrtarja ali parcele, je v bližini trnovske cerkve naprodaj. Naslov v vseh posl. Jutra. 22500-30

Hiša
v bližini Dobrove, 1/4 ure od travnika, približno 150 m², vsega pripravnega za vrtarja ali parcele, je v bližini trnovske cerkve naprodaj. Naslov v vseh posl. Jutra. 22500-30

Hiša
v bližini Dobrove, 1/4 ure od travnika, približno 150 m², vsega pripravnega za vrtarja ali parcele, je v bližini trnovske cerkve naprodaj. Naslov v vseh posl. Jutra. 22500-30

Hiša
v bližini Dobrove, 1/4 ure od travnika, približno 150 m², vsega pripravnega za vrtarja ali parcele, je v bližini trnovske cerkve naprodaj. Naslov v vseh posl. Jutra. 22500-30

Administracija hiš

prezame upravitelj z večletno prakso. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22685-20

Različne hiše, vile
s hipotekami event. tudi za same vosek. knjižice imam ugodno naprodaj. Prištevaj Frano, Ljubljana, Erjavčeva c. 4a. Nasproti dram. gledališča. 223-20

Krasne stavbene parcele
ležeče v bližini Tivolija, naprodaj po ugodni ceni. Informacije je dobiti v gradbeni pisarni stavbenika Angela Battelino, Ljubljana, na VII. Aljaževa ulica 35. Telefon 33-30. 22651-20

Hišo
ali večjo stanovanjsko vilo v Ljubljani v znesku Din 500.000, do največ Din 1.000.000 kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobitkoseno«. 22901-20

Hišo
stanovanjsko vilo v Ljubljani v znesku Din 500.000, do največ Din 1.000.000 kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobitkoseno«. 22901-20

Trgovska hiša
10% donosna v Ljubljani, ugodno naprodaj. Dopolne na ogl. odd. Jutra pod »Center Ljubljana«. 22561-30

Hišo
stare 5 let prodam. Prešernova 2. Zelena jama. 22539-20

Posestvo
blizu trga, šole in železniške postaje, prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22772-20

Lepo posestvo
ugodno naprodaj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22771-20

Gozd
2 in pol orala, Jelenje, — prodam. Vprašati gostilna G. Klug, Pesnica. 22763-20

Lepe parcele
v sredini mesta in periferiji prodaj Rako Turk. 22642-20

Maloposestvo
pripravno za upokojenec, oddam v najem. — Salomon, Trebnj. 22622-20

Stavbno parcelo
18.000 kv. m, gozd in travnik, do železniške postaje Lipoglav, prodam. Prednost imajo obrtniki, železničarji, uradniki in upokojenci za polovito ceno. Brzlez Jofel, posestnik Dolga gora p. Ponikva ob juž. železnici. 22435-30

Lepo novo hišo
dobro donos, na zelo lepem kraju, prodam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »V Ljubljani«. 22317-20

Posestvo:
hiša, gospodarsko poslopije 20.000 m², vsega pripravnega za vrtarja ali parcele, je v bližini trnovske cerkve naprodaj. Naslov v vseh posl. Jutra. 22500-30

Hiša
v bližini Dobrove, 1/4 ure od travnika, približno 150 m², vsega pripravnega za vrtarja ali parcele, je v bližini trnovske cerkve naprodaj. Naslov v vseh posl. Jutra. 22500-30

Hiša
v bližini Dobrove, 1/4 ure od travnika, približno 150 m², vsega pripravnega za vrtarja ali parcele, je v bližini trnovske cerkve naprodaj. Naslov v vseh posl. Jutra. 22500-30

Hiša
v bližini Dobrove, 1/4 ure od travnika, približno 150 m², vsega pripravnega za vrtarja ali parcele, je v bližini trnovske cerkve naprodaj. Naslov v vseh posl. Jutra. 22500-30

Hiša
v bližini Dobrove, 1/4 ure od travnika, približno 150 m², vsega pripravnega za vrtarja ali parcele, je v bližini trnovske cerkve naprodaj. Naslov v vseh posl. Jutra. 22500-30

Hiša
v bližini Dobrove, 1/4 ure od travnika, približno 150 m², vsega pripravnega za vrtarja ali parcele, je v bližini trnovske cerkve naprodaj. Naslov v vseh posl. Jutra. 22500-30

Hiša
v bližini Dobrove, 1/4 ure od travnika, približno 150 m², vsega pripravnega za vrtarja ali parcele, je v bližini trnovske cerkve naprodaj. Naslov v vseh posl. Jutra. 22500-30

Hiša
v bližini Dobrove, 1/4 ure od travnika, približno 150 m², vsega pripravnega za vrtarja ali parcele, je v bližini trnovske cerkve naprodaj. Naslov v vseh posl. Jutra. 22500-30

Hiša
v bližini Dobrove, 1/4 ure od travnika, približno 150 m², vsega pripravnega za vrtarja ali parcele, je v bližini trnovske cerkve naprodaj. Naslov v vseh posl. Jutra. 22500-30

Hiša
v bližini Dobrove, 1/4 ure od travnika, približno 150 m², vsega pripravnega za vrtarja ali parcele, je v bližini trnovske cerkve naprodaj. Naslov v vseh posl. Jutra. 22500-30

Hiša
v bližini Dobrove, 1/4 ure od travnika, približno 150 m², vsega pripravnega za vrtarja ali parcele, je v bližini trnovske cerkve naprodaj. Naslov v vseh posl. Jutra. 22500-30

Hiša
v bližini Dobrove, 1/4 ure od travnika, približno 150 m², vsega pripravnega za vrtarja ali parcele, je v bližini trnovske cerkve naprodaj. Naslov v vseh posl. Jutra. 22500-30

Hiša
v bližini Dobrove, 1/4 ure od travnika, približno 150 m², vsega pripravnega za vrtarja ali parcele, je v bližini trnovske cerkve naprodaj. Naslov v vseh posl. Jutra. 22500-30

Hiša
v bližini Dobrove, 1/4 ure od travnika, približno 150 m², vsega pripravnega za vrtarja ali parcele, je v bližini trnovske cerkve naprodaj. Naslov v vseh posl. Jutra. 22500-30

Hiša
v bližini Dobrove, 1/4 ure od travnika, približno 150 m², vsega pripravnega za vrtarja ali parcele, je v bližini trnovske cerkve naprodaj. Naslov v vseh posl. Jutra. 22500-30

Hiša
v bližini Dobrove, 1/4 ure od travnika, približno 150 m², vsega pripravnega za vrtarja ali parcele, je v bližini trnovske cerkve naprodaj. Naslov v vseh posl. Jutra. 22500-30

Hiša
v bližini Dobrove, 1/4 ure od travnika, približno 150 m², vsega pripravnega za vrtarja ali parcele, je v bližini trnovske cerkve naprodaj. Naslov v vseh posl. Jutra. 22500-30

Vilo

z vsem komfortom, lepim, velikim vrtom. prodam. Prevzem hipoteka. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22748-20

V Mariboru
prodam malo dvostanovanjsko vilo za Din 145.000. — Več pismen, Dopolne na podružnico Jutra Maribor pod »Solnčna lega«. 22674-20

Realiteta pisarna
ALBIN ADAMIČ Ljubljana, Gošposvetska c. 8. Telefon int. 32-86

Stanovanjsko vilo
novozidano, 7 komf. dvostanovanjsko, 900 m² vrt, leži donos 56.000. — Cena 650.000. — Sv. Krištof. 22764-20

Trgovsko hišo
novozidano, enostanovanjsko, 5 lokal, 3 velika komf. stanovanja, vrt Donos 48.000. — Cena 460.000. — Promena cesta. 22901-20

Novozidano, enostanovanjsko, komf. vrt. Cena 330.000. — Trnovo. 22707-20

Stanovanje
Beoda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Štirisobno stanovanje
komfortno, oddam v bližini cerkve sv. Jofeta za novembra. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22632-21

Dvosob. stanovanje
oddam za oktober, Hrenova ulica 12. Vprašati pri Benkovič. Vel. Stradon 5. 22337-31

3-sobno stanovanje
komfortno, oddam za 1. novembra. Poizve se Rebljeva 18

Ali se hoče-te svojega **REVMATIZMA, PROTINA** osvoboditi?

Trganje in zbadanje po udih in sklepih, otekli udeji, skrivljene roke in noge, trganje, zbadanje in ščipanje po raznih delih telesa, pa tudi slabosti oči so čisto posledice revmatizma in bolečin v kosteh katere je treba odpraviti, ker se sicer bolečina še stopnjujejo.

NUDIM VAM

zdravilno, sečno kislinu razkrajajoče, presnovno tvarin in izločevanje pospešujoče domače zdravljenje s pitjem, ki se na umeten način povsem naravno pripravlja po nekem blagodejnem zdravilnem vrelcu, ki ga nudi dobrotna mati narava v blagor bolujočemu človestvu.

Pišite mi takoj in povsem brezplačno dobite poučno razpravo.

Zbiralno mesto pošte: Ernst Pasternack, Berlin S. O., Michaelkirchplatz Nr. 13, Abt.: H. 285.

Tvrda **ANT. KRISPER**, Ljubljana, Mestni trg 26, naznanja tužno vest, da je preminul njen dolgoletni zvesti sotrudnik, gospod

JOSIP CESAR

Pogreb draga pokojnika se bo vršil v nedeljo, dne 20. septembra 1936 ob pol 3. uri popoldne izpred veže mrtvašnice splošne bolnice. Pokojnika ohranimo v častnem spominu!

LJUBLJANA, dne 19. septembra 1936.

Udani v Božjo voljo sporočamo vsem sorodnikom in prijateljem tužno vest, da je danes po hudem trpljenju nas za vedno zapustil naš nad vse ljubljeni, nepozabni, zlati mož, oče, stari oče, stric in tast, gospod

NIČMAN AVGUST

MESTNI VPOKOJENEC.

Njegovo izmučeno telo spremimo k zadnjemu počitku v ponedeljek, dne 21. septembra 1936 ob pol 3. uri iz hiše žalosti Trnovski pristan štev. 14, na pokopališče k Sv. Križu.

LJUBLJANA, dne 19. septembra 1936.

ZALUJOČA ŽENA, OTROCI in ostalo sorodstvo.

DAMSKE PLAŠČE Z A J E S E N

nudi in sicer:

Vsakovrstne dežne od 180.— do 450.—, damske in dekleške trenčkoate od 250.— do 550.—, damske hubertuse od 240.— do 300.— otroške hubertuse v vseh velikostih od 135.— do 300.— kakor tudi vse ostale vrste jesenskih in zimskih plaščev, oblek, kril in bluz, hlačnih kril, sportnih jopic, pisarniške klothalje v vseh velikostih in fazonah v veliki izbiri vedno na zalogi, po najnižjih cenah.

F. I. GORIČAR,

Ljubljana, sv. Petra cesta 29.

Parcelo

18—20 m² dolgo ob cesti, za dvo ali tro-nadstropno zgradbo kupim. Prednost imajo čim bliže centra mesta — Ljubljane. — Ponudbe poslati na stavbeno pisarno g. Battelino Angelo, stavbenik, Ljubljana VII, Aljaževa ul. 35. Tel. 33-39.

Ljudsko zavarovanje

„KARITAS“

išče potnike za sledeče kraje:

Ljubljana z okolico; škofja loka in okolica; Radovljica in okolica; Jesenice in okolica; Tržič z okolico; Kamnik in okolica; Litija; Trbovlje; Zagorje; Hrastnik; Novo mesto; Višnja gora.

Prednost imajo starejše osebe, ki imajo že vsaj nekoliko zavarovalno-akvizitorske prakse.

Zadavne prošnje je z referencami vred poslati najkasneje do 30. septembra 1936. na naslov:

»KARITAS«, Ljubljana, palača Vzajemne zavarovalnice.

Sprejemmo

zastopstva

in posredujemo v vseh trgovskih in gospodarskih poslih. — »ARGUS« agentura — Beograd, Kn. Ljubice 30-a.

KSILOLITNI TLAK

za trgovske lokale, šole, botnice itd., za kuhinje, kopalnice je edino primeren. Že pred 35 leti se je uveljavil. Izvršuje ga

„MATERIAL“

LJUBLJANA, Tyrševa 36, tel. 27-16

Kdor oglašuje ta napreduje!

Ha jesenske DNEVE

29. 35. 59. 79. 129. 129.

78155-51 Gumaste galoše za damske čevlje z visoko in pokvisoko neta. Frizurili bosta na obdobju v akciji. nem in blazinjem jesenskem in zim. škem vremenit.

3222-48000 Najboljša obutev za živa- hne obdobje in modnega us- nja z nerastopnim guma- šim podplatom. Del. 30-34 din 59- bel 55-58 din 45-

5805-39 Karkhi in udobni barju- masti čevlji, ki tem na zelo drage in okrasni z lakom z visoko in pokvisoko neta.

2945-34 Močni in lahki čevlji za ulico in talnega boka s pokvisoko neta, črne in rjave

6627-27 Eleganti moški čevlji za ulico in črnega ali rjavega boka z močni mi suhimi podplati.

1677-22 Najprej odlični in najbolj visoki čevlji za gospodo- ofcirje in uradnike v uniformi in tele- čnega boka z suho- hum podplatom.

Bata

TAPETNIŠKA TVRDKA

Fr. JAGER

se z današnjim dnem

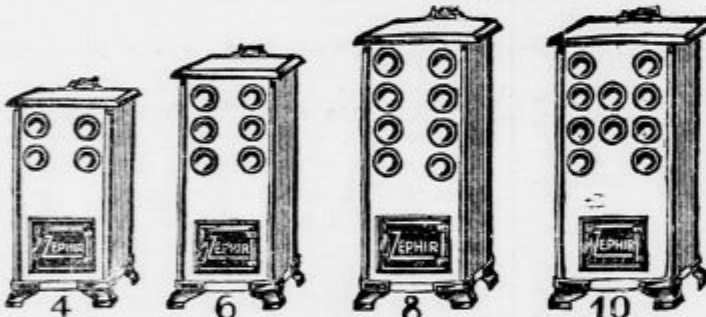
P R E S E L I

v svoje lastne prostore

na Sv. Petra cesti 17

ter se p. n. naročnikom priporoča za nadaljnjo naklonjenost.

100.000 komadov prodanih

ZEPHIR - peči

v šestih državah dokazuje, da ni idealnejšega kurjenja.

PROIZVOD: ZEPHIR D. D., SUBOTICA

Zahtevajte brezplačen prospekt!

TVORNIŠKA SKLADIŠČA:

LJUBLJANA: Venceslav Breznik

CELJE: D. Rakusch

MARIBOR: Pinter in Lenard

PTUJ: Anton Brenčič

BODOČNOST je za vas NEZNANA DEŽELA

Če hočete spoznati vaše življenjsko pot, se oklečajte, ampak prišete astrologu, ki bo razumel in razložil vodnik vaše življenjske sreče.

Gotovno se vam je že dogodilo, da ste prišli v neznane kraje, kjer niste poznali cest in poti. V takem položaju se niste prepustili gotovim slučajem in predali kmeti negotovosti, temveč ste povprašali kakega domačina, da vam pokaže, kaj in kam? Zakaj bi ne povprašali, kadar gre za vaše najbolj zaželeno spoznanje, za Vašo bodočnost? Zakaj tavate v negotovosti in izčrpanost hodite po neznanih potih življenja, ko pa bi vendar radi dosegli srečo, ljubezen in blagostanje. Nevarnost pa je, da vse to izgubite in vam sreča uteče zadnji hip. Tu Vas morda čaka bogata, ljubeča žena, tu Vas čaka karijera, blagostanje. Vi pa se trdovratno držite svojih navad. Loterjski uspehi se vam odmakajo! Zakaj pa izbirate slabe številke in igrate v nepovoljnem času?

V takih vedevskih momentih se prepustite golemu sluhu in njegovim kazencam. Namesto da bi šli v negotovost, nejasnost in ugibanje, pišite astrologu in ga vprašajte za nasvet. On je poklican, da vam bo odkril in razpustil vodnik vaše sreče.

Zahtevajte od njega Vašo življenjsko prognozo, da boste spoznali smer vaše bodočnosti in šli po tej poti sreči in uspehom naproti.

Spoznali boste jasno in natančno to, kar morate storiti za blagor in uspeh pri vseh delih in podjetjih, ter pri vaših odločitvah. Grafološki bureau vam pokaže v Vaši življenjski prognozi pot do vaše sreče in vam naznanja usode. Vsak dan nam pošta prinaša dokaz našega dela in zadovoljstva naših klientov. Prosim, štajte!

»Za vsebino našega cenjenega lista, s ostrim na studij mojega življenja in moje psihoanalize, se vam napravi največja zahvalnica. Vas Vaša tovarnika in nasveti so za mojo bodočnost življenjsko važni. Sem zelo hvaležen, ker se vse Vaše napovedi izpolnjujejo. Oudim se samo, kako ste mogli podati tako točen opis mojega prejšnjega življenja in mojih neuspehov. Sedaj vem, ko so se začele Vaše napovedi izpolnjevati, kdo je moj vodnik na moji bodoči življenjski poti. Da vam pisemno izrazim zahvalo, me je napotil tudi loterjski uspeh, ki sem ga dosegel v predelku kolu loterjskega igranja. Zahvaljujem se vam za Vaše delo, vam večne hvaležnosti — Jernej Kavčič, dipl. tehnik, Maribor.«

Pišite brez odloga, pošljite še danes vaš rokovnik in rojstni datum ter 30 Din kot honorar za Vašo psihoanalizo in skico vaše življenjske prognoze.

Stalna in točna adresa se glasi:

Grafološki bureau — CELJE

poštni predal 106.

PRHLJAJ SRBEČICO IZPADANJE KRHKOST

las prepreči uspešno

biološka kura

za lase renomirane tvrdke Schröder-Schenke. Odlično regenerira lase tudi v težjih primerih. Garnitura 4 preparatov — Din 100.—. Varnost zarana lase in neguje jih dnevno z znamenitim losionom SCHRÖDER-SCHENKE za suhe lase Balsam I. Din 30.— za mastne lase Balsam II. Din 35.— za plave lase Goldregen Din 40.— ... ki obenem ohrani lase plave, da ne potemne. — Dobiva se v parf. »OMNIA« oddelek I/8 Zagreb — Gunduličeva 8, I. nadstr.

Pošiljamo tudi po pošti proti plačilu poštne, Telefon 97-67. Zahtevajte brezplačno ilustrirani katalog!

SPOSOBNEGA SAMOSTOJNEGA

URADNIKA,

veščega knjigovodstva, slovenske, srbohrvatske in nemške korespondence, stenografije in strojepisja, z večletno prakso v večjih podjetjih, zmoglega samostojnega vodstva pisarniškega oddelka, sprejemmo s 1. 1. 1937. Samo prvovrstne moči naj pošljejo svoje ponudbe s sliko in prepisi spričeval na ogl. odd. lista pod »Zanesljiv uradnik«.

Pozor trgovci!

Vse svoje gg. odjemalce opozarjamo, da gospod Ferdo Grabrijan n1 pri nas v službi in da ni upravičen inkasirati za naš račun kakršnekoli terjatve.

»VINOCET«, tovarna vinskoga kisa Ljubljana-Vič.

GLASBILA

Schneider priznana so od umetnikov

kot NAJPOPOLNEJŠA in cenejša KRALJEVNI DVORNI DOBAVTELI NAJVEČJA DOMAČA RAZPOŠILJALNA TVRDKA

F. SCHNEIDER

IZDELOVANJE GLASBIL IN GLASBENIH PRITEKLIN

ZAGREB, Nikoličeva ul. 10.

Violine..... od Din 71.- navzgor

Kitare..... - 148.-

Mandoline... - 98.-

Harmonike... - 75.-

Havajske kitare, kromatične, harmonike, trube, saksofoni in t.d. najceneje.

ZAHTEVAJTE BREZPLAČNI POUČNI GENIK

Zahvala

Za iskreno izraženo sožalje ob nenadni težki izgubi, ki nas je zadela s smrtjo našega predobrega soproga, očeta, sina, zeta, strica in svaka; gospoda

STANKA LAURENČIČA

ter za darovano cvetje se vsem toplo zahvaljujemo.

ZALUJOČE RODBINE

LAURENČIČ, LONČAR, PEHANI, ŽERJAV, KOBE.

POSTOJNA, LJUBLJANA, NOVO MESTO, 19. septembra 1936.